

Ivan Antić

BUĐENJE

**JEDINSTVO SPOLJAŠNJEG
I UNUTARNJEG SVETA**

Autorska prava teksta zaštićena su
u Autorskoj agenciji za Srbiju.
Može se besplatno umnožavati
za srpsko jezičko
područje samo za ličnu
nekomercijalnu i neprofitnu upotrebu

© Copyright: 2022. by Ivan Antić
ISBN:

U sećanju na
Petra Bronzana
1987-2022, Dubrovnik

Svim zbunjenim dušama
koje svuda traže onu svetlost
koju nose u sebi

SADRŽAJ

Prologue
Svedočanstva o jedinstvu spoljašnjeg i unutarnjeg sveta
Šta je zaista „unutarnji“ a šta „spoljašnji“ univerzum
Početak prepoznavanja jedinstva spoljašnjeg i unutarnjeg
Savršeno mirovanje i savršena akcija zajedno izazivaju buđenje
San i stvarnost su jedno isto nijedno nije iluzija
Tačna definicija budnosti i nesvesnosti
Šta je iza svesti
Prostor trenutno stvara sve što postoji
Fizika spoljašnjeg i unutarnjeg sveta
Spajanje spoljašnjeg i unutarnjeg kroz čoveka
Priroda nas budi
Ljubav nas budi
Zašto je buđenje potrebno ako je sve božanska svest
Razvijanje kulture prepoznavanja spoljašnjeg sveta kao ljudske suštine
Zašto spoljašnji svet deluje na nas uslovljavajuće

Kako je započela podela
Svuda je spoj spoljašnjeg i unutarnjeg
Religioznost je odraz jedinstva spoljašnjeg i unutarnjeg
Astrologija je nauka o jedinstvu spoljašnjeg i unutarnjeg sveta
Rađanje i umiranje je izvrtanje spoljašnjeg i unutarnjeg
Između spoljašnjeg i unutarnjeg nalaze se dimenzije prirode
Prirodna je već budna, samo ljudi spavaju
Kako prepoznati probuđenog čoveka
Kako probuđeni vidi svet
Kako da se probudimo kada su strasti tako snažne
Budnost je izvan vremena i prostora
Buđenje se događa u vremenu i prostoru
Dobrota usklađuje spoljašnji i unutarnji svet
Meditacija je direktan spoj spoljašnjeg i unutarnjeg
Razvoj nauke i kulture je indirektan spoj spoljašnjeg i unutarnjeg
Spoljašnjim svetom vladamo onoliko koliko vladamo sobom

Radosna vest: nikada ne možemo biti na gubitku
San ili stvarnost – čovek ili leptir
U vantelesnim iskustvima ne izlazimo iz sebe
Praktične vežbe za osveščavanje spoljašnjosti kao sopstvenog bića
Razumevanje smisla spaja spoljašnji i unutarnji svet
Još neki tehnički detalji oko buđenja
Naglo i postepeno buđenje
Individuallyno i kolektivno buđenje
Da li svako treba da se probudi
Epilogue

Prologue

„Ono što ne znate jeste da je ceo Univerzum vaše telo i ne treba da budete uplašeni od njega. Može se reći da imate dva tela: lično i univerzalno. Lično dođe i prođe, univerzalno je uvek sa vama.

Celokupna kreacija je vaše univerzalno telo. Vi ste tako zaslepljeni sa onim što je lično da ne vidite šta je univerzalno. Ovo slepilo neće se završiti samo po sebi - ono mora biti uklonjeno vešto i pažljivo. Kada su sve obmane postale razumljive, shvaćene i napuštene, vi dosežete stanje oslobođeno od zabuda, savršeno stanje u kome više ne postoje razlike između ličnog i univerzalnog... Znajući sebe kao stanovnika u oba tela nećete se odreći ničega. Sav Univerzum biće vaša briga, interes, svaku živu stvar ćete voleti i pomoći najnežnije i najmudrije. Neće biti sukoba interesa između vas i drugih. Svako iskorišćavanje će potpuno prestati. Svaka vaša akcija biće korisna, svaki pokret će biti blagoslov.“

Sri Nisargadatta Maharaj

SVEDOČANSTVA O JEDINSTVU SPOLJAŠNJEG I UNUTARNJEG SVETA

Životi svih nas, svo mentalno, kulturno, duhovno i civilizacijsko sazrevanje čovekovo zasniva se na osvešćenju prave prirode i odnosa unutarnjeg i spoljašnjeg sveta, na razumevanju naše ljudske suštine i kosmosa. Vrhunac duhovne spoznaje jeste prepoznavanje potpunog jedinstva spoljašnjeg i unutarnjeg kosmosa.

Ako spoljašnji univerzum identifikujemo kao Boga, onda lako možemo da uvidimo koliko je snažna i univerzalna težnja za razumevanjem pravog odnosa spoljašnjeg i unutarnjeg tokom cele ljudske istorije. Ona se najdirektnije ispoljava u rečima da je Bog u nama i da je Bog „otac naš na nebesima“. Uvek smo ga gledali u nebesima a osećali u sebi, svojoj suštini, „u srcu“.

Prema Isusovim rečima iz Jevandjelja po Tomi (22): „Kada od dva napravite jedno i kada učinite da unutarnje bude kao spoljašnje, a spoljašnje kao unutarnje, i gore kao dole ... tada ćete ući u Carstvo Nebesko.“

Od začuđenog pogleda prvih ljudi ka nebesima, preko izjave da je „carstvo nebesko

u nama i svuda oko nas“¹, do savremenog otkrića da su slike najdaljeg univerzuma do kojih smo uspeli doći radio-teleskopima potpuno identične mikroskopskim snimcima neurona našeg mozga – ideja da je spoljašnji univerzum neodvojivi deo našeg najdubljeg bića je temelj duhovnosti, nauke i mistike.

Ako bismo nabrajali dela koja se detaljnije bave svedočenju jedinstva spoljašnjeg i unutarnjeg univerzuma, tada bismo svakako morali da izdvojimo najpoznatija dela mistike na Istoku: Vede i Upanišade, Bhagavad Gitu, koja nam govori da je budan „onaj koji sva bića vidi u sebi i sebe u svim bićima“. Avadhuta Gita, Aštavakra Gita, Ribhu Gita... ova dela direktno govore o jedinstvu naše najdubljeg Sopstva ili duše (*atman*) sa suštinom univerzuma (*brahman*). Poruke svih tih dela Adi Šankara je sažeo u učenje *advaita vedante* koja u celosti kazuje da nema dvojs-tva ili nikakve podele između te dve prividne krajnosti ili podvojenosti, nas i univerzuma, spoljašnjeg i unutarnjeg. Kada je Ramana Maharshi rekao da „čovekova prava veličina počinje tamo gde on (kao individua, ego) pre-

---

¹ Gnostičko Jevanđelje po Tomi.

staje da postoji“ mislio je na takvu, apsolutnu stvarnost čovekovu.

Dela budizma takođe o tome govore ali na još direktniji način, isključivo sa stanovišta prakse bez gubljenja u metafizičkim raspravama ili verovanjima koja zadovoljavaju samo osećanja ili verska ubeđenja. Pored Budinih govora to iskustvo je najbolje izraženo u delu Nagardune (*Mulamadhyamaka karika*). On je prirodu objektivnog sveta direktno razotkrio kao prazninu, odnosno uklonio je bilo kakvu supstancijalnost spoljašnjeg ispoljenog sveta da bi na taj način otvorio put razumevanju da je sav spoljašnji univerzum zapravo naše biće (budina priroda), da spoljašnjost nije ni najmanje različita od nas, da ne treba ni da pomislimo da postoji nešto izvan ili različito od naše svesti koja opaža. Svet ne postoji kao nešto realno, samo po sebi, spolja, zato jer je sve samo jedno biće i to smo mi sami. Svest u nama koja opaža svet, jeste ista svest koja trenutno sačinjava svet. Buđenje nastaje kada u sebi otkrijemo jedinstvo svesti subjekta i objekta. Kada to spoznamo nestaje iluzija rođenja i postojanja nas samih, nestaju sve iluzije da naša individualnosti postoji sama po sebi jer ona kao

takva može postojati samo u kontradikciji sa spoljašnjim svetom.

Od svih tih duhovnih praksi i tradicija najstarija je teorija *Samkhye*. Ona im svima prethodi po svojoj starosti i originalnosti, na njoj svi ostali uvidi traže svoje uporište. *Samkhya* direktno uči da je sav spoljašnji univerzum, nazvan *prakrti*, samo ogledalo ili ispoljeni aspekt apsolutne svesti ili *puruše*, koji je naša suština ili duša. Mi se rađamo u telu i vidimo spoljašnji svet kao stvaran, i živimo u njemu sa svim karmičkim dramama samo onda kada postanemo nesvesni svoje prave prirode, svoje suštine ili duše. Baš kao što mi uvek postojimo i kada sanjamo i kada smo budni, tako i naša suština, duša ili *puruša*, uvek postoji netaknuta, nezavisna od pojavnosti sveta, ali i uvek dostupna. Ona nikada nije istinski ugrožena, ne pada u ropstvo niti se oslobađa od patnje - ne više nego što se to događa u nekom snu. Samo je o buđenju reč. ***Buđenje je jedino što može da se dogodi čoveku na ovom svetu. Ništa drugo ne može da mu se dogodi niti mu se događa, jer sve što se događa jeste prakrti.***

Razumevanje razlike odnosno jedinstva unutarnjeg i spoljašnjeg univerzuma je

suština duhovnih tradicija na Zapadu. Ona je izražena pre svega u hermetizmu koji svoj izvor ima u delima Hermesa Trismegistosa ili Tota. Osnovni princip hermetizma sažeto se izražava rečima: *Kako je gore, tako je dole; kako je dole, tako je gore. Kako je iznutra, tako je spolja; kako je spolja, tako je iznutra. Kako je u velikom, tako je u malom.*

Druga tačka spisa *Tabula smaragdina* glasi: *Ono što je dole (unutar nas) odgovara onome što je gore (spolja), a što je gore (spolja) odgovara onome što je dole (unutar nas) kako bi se izvršila čudesna operacija sjedinjenja.*

Ovde je reč o ljudskoj suštini ili duši koja se uzdiže do neba i spušta do zemlje, koja iskušava spoljnje i unutarnje stanje, kako bi upila snagu gornjeg i donjeg sveta i tako ovladala svim postojanjem.

„Čudesna operacija sjedinjenja“ je u suštini završni čin procesa diferencijacije, ispoljavanja kosmosa. On se događa samo u probuđenom čoveku. Da bi se došlo do iskustva sjedinjenja neophodno je iskustvo odvojenosti: lakog od teškog, razlikovanje svega radi razumevanja, imenovanje svih stvari i pojava radi ustanovljenja. To je analitički metod unutarnje alhemije s kojom čovek

ovladava elementima prirode i postaje savršen. Zato je hermetizam osnova alhemije a alhemija osnova savremene nauke – a nauka metod savršenog ispoljavanja svesti duše.

Međutim ta dela su vremenom iskrivljena ili skrivena, verovatno čekajući pravo vreme otkrivanja svog punog sadržaja. Vreme njihovog otkrivanja jeste glavna tema istorije ljudskog roda koja se odvija kroz razvoj kulture i civilizacije.

Na Istoku je u većoj meri bilo sačuvano iskustvo unutarnjeg sveta, čovekove suštine, ali nedovoljno izražene spolja. Na Zapadu je u većoj meri bilo izraženo spoljašnje otkrivanje sveta a nedovoljno integrisano sa unutarnjom suštinom čovekovom. Naime, čovek se budi spoznajom prave prirode spoljašnjeg sveta. Ta spoznaja se razvija kroz razvoj nauke i tehnike. Razvojem nauke čovek ispoljava svest svoje duše, bolje razume svoju dušu, spoljašnji univerzum ili samu prirodu. Još uvek čovek nije razumeo da naučnom spoznajom spoljašnjeg sveta zapravo spoznaje svoju suštinu, još uvek kroz nauku na svet gleda kao na nešto spolja, odvojeno od sebe samoga, a dušu čak i negira. Tek u novijem dobu kroz bolju spoznaju kvantne fizike, kroz

ekološko osvešćenje, dolazi do spoznaje povezanosti spoljašnjeg i unutarnjeg sveta, do holističkog pristupa naučnog razvoja. To obećava da će se nauka razvijati u pravom smeru, ka čovekovoj samospoznaji.

Savremeno razumevanje univerzuma kao holograma² najbliže je razumevanju o kome ovde govorimo, o jedinstvu spoljašnjeg i unutarnjeg sveta. Reći da je univerzum hologram, da svaki delić univerzuma sadrži odraz celog univerzuma, jeste samo drugi način da se kaže ono što ovde govorimo, da je naša suština sam univerzum.

Da bi se spoznaja spoljašnjeg sveta savršeno ispravno odvijala kroz nauku i tehniku, ona mora svoje uporište imati pre svega unutar čoveka, mora poći od unutarnjeg. Nauka spaja unutarnji i spoljašnji univerzum. Kada nauka nema za svoju osnovu čovekovu dušu, ona je destruktivna. Koliko dobro čovek spozna svoju unutrašnjost, toliko će moći ispravno da spozna spoljašnji univerzum. Zato će nauka budućnosti biti zasnovana na meditaciji ili je neće biti.

---

² Videti knjigu Michael Talbot: *Holografski svemir*, Teledisk, Zagreb, 2006.

ŠTA JE ZAISTA „UNUTARNJI“ A ŠTA „SPOLJAŠNJI“ UNIVERZUM

Potrebno je da najpre raščistimo značenje pojmova o kojima govorimo.

Kada kažemo 'unutarnji svet' lako možemo da razumemo da je to sav naš psihološki život, um, osećanja, sećanja, lična podsvest koja je individualna kod svakog čoveka i duboko kolektivno nesvesno sa arhetipskim sadržajima koje je zajedničko svim ljudima. Neke delove tog unutarnjeg sveta izučava psihologija. Svojstvo unutarnjeg sveta je da do njega pristupamo samo kroz lično iskustvo, on se manifestuje kao lični doživljaj koji se često ne može spolja savršeno izraziti niti rečima. Zato se tu često javljaju nesporazumi. Ukratko, 'unutarnji svet' se odnosi na sve ono što je omeđeno fizičkim telom, pre svega psihom.

Spoljašnji univerzum je sve ono što je izvan tela i zajedničko je svim svesnim bićima. To je fizički svet u kome svi živimo i čije iskustvo zajednički delimo i oko čijih svojstava možemo da se složimo. Izučavanjem

svojstava spoljašnjeg sveta bave se takozvane prirodne nauke.

Nedavno je najstarija nauka o prirodi, fizika, otišla dovoljno duboko da je otkrila da se temeljna svojstva prirode, na najfinijem subatomskom nivou, u mikrokosmosu, ponašaju veoma slično našem unutarnjem svetu, da su njeni elementi povezani nezavisno od spoljašnjeg vremena i prostora (makrokosmosa), slično kao što su misli i sećanja u nama povezani u nezavisnu celinu, možemo da mislimo o prošlom, sadašnjem i budućem. Zapravo otkriveno je da prisustvo svesnog subjekta samo po sebi deluje na rezultate eksperimenata, na ponašanje subatomskih čestica. Kao da ispoljavanje spoljašnjeg fizičkog sveta direktno zavisi od unutarnjeg i da su oni svesno povezani kroz čoveka. Time je zapravo, eksperimentalno dokazano jedinstvo spoljašnjeg i unutarnjeg kosmosa i čovekova uloga u tom jedinstvu. To još nije zvanično potvrđeno, samo se dozvoljavaju teorije o tome.

Ono što je drevna ezoterijska nauka davno potvrdila jeste postojanje različitih dimenzija prirode. Spoljašnja priroda nije jednodimenzionalna celina u kojoj živimo,

već pored grubih fizičkih oblika ima i više, finije dimenzije. Ta drevna nauka je ostala ezoterična zato jer je odmah otkrila i to da su te više dimenzije unutar čoveka, da je čovek sačinjen od svih dimenzija prirode. Najviša dimenzija prirode, svet ideja, jeste mentalni svet u čoveku, njegova sposobnost mišljenja i pamćenja. Najniža dimenzija prirode je fizički svet oblika, to je telo čovekovo. Zato čovek može da bude svestan cele prirode, i smisla svih njenih procesa, svih dešavanja. Kao da je čovek mesto u kome se ukršta spoljašnji i unutarnji kosmos, sve dimenzije prirode dolaze do svesti o sebi u čoveku. Spolja se samo pripremaju za to. Spoljašnji svet je stoga samo priprema svih detalja za njihovo povezivanje u smisao koji se događa u čovekovo samospoznaji. Spoljašnji svet je samo scena za odigravanje drame božanske samospoznaje kroz čoveka.

Spoljašnji svet je praktično dizajniran da posluži toj svrsi. Možemo na primer da sagradimo kuću i u njoj da poživimo mnogo godina, da doživimo mnoga iskustva, kuća će ostati ista u vremenu i prostoru, ali ne nepromenljiva, na nju će delovati entropija, možemo je i mi menjati, doterivati prema

potrebama. Ali ona će u svakom slučaju ostati dovoljno trajna da posluži potrebama sticanja svih mogućih iskustava iz svih aspekata. Takva je priroda fizičkog sveta. Sve to u višim dimenzijama nije moguće, tamo je sve trenutno.

POČETAK PREPOZNAVANJA JEDINSTVA SPOLJAŠNJEG I UNUTARNJEG

Ključni momenat spoznaje jedinstva spoljašnjeg i unutarnjeg događa se za vreme meditacije. Odatle moramo započeti naše razumevanje tog jedinstva. Meditacija je potpuno smirenje tela i uma. U potpunom smirenju se otkriva potpuno jedinstvo svesti i postojanja, nestaje razlika između naše svesti i bića, unutarnjeg i spoljašnjeg sveta, našeg najdubljeg osećaja „Ja jesam“ i samoga postojanja; tada postojimo više i snažnije nego ikada; tada smo svesniji sebe više nego ikada.

U tom trenutku potpunog sjedinjenja spoznajemo da naše biće i sav spoljašnji svet nestaju kada je um smiren i svest počiva u samoj sebi, kao čista budnost. Zato je meditacija kompletno i vremenski kontrolisano odricanje od sveta i postojanja. Tada nestaje telo, osećaji i um, i ostaje samo postojanje bez granica koje doživljavamo kao svoju suštinu. Doživeti to bar za trenutak jeste svrha meditacije.

Ključni trenutak uvida događa se nakon mirovanja, kada prekidamo meditaci-

ju. Tada jasno možemo videti da se vraća svest o telu, osećajima i um postaje aktivan, ali u pozadini još uvek imamo osećaj mirovanja transcendentalne svesti. Za trenutak ostajemo dvostruki, u sebi i dalje mirni a pokreti tela i uma su tu; unutra smo i dalje nepokretni a spolja se krećemo.

Smirenje u meditaciji svodi se na sužavanje pažnje na samog subjekta, na čist osećaj prisustva u sebi, u „Ja jesam“. Okretanje pažnje započinje kao svedočenje celog tela i uma, stalnim okretanjem ka sebi, ka onome ko je svestan bilo čega. Kada taj svedok ojača, kada se oslobodi iluzije da uvek mora da se identifikuje sa objektima kojima svedoči, meditacija sazreva spoznajom da svedok može da postoji bez objekata kojima svedoči, bez tela i misli, kao čisto prisustvo u sebi, negde iza očiju. Taj uvid dostiže vrhunac spoznajom da je svedok oduvek i bio nezavisan od svega drugog. Njegova identifikacija sa objektima bio je san, njegovo prepoznavanje svoje prave prirode kao nezavisnog jeste buđenje.

I tu nije kraj. Tada možemo jasno da vidimo da sve aktivnosti tela i uma nisu potpuno različite od svedoka, od čiste transcen-

dentalne svesti, čistog postojanja kao „Ja jesam“ koje smo imali za vreme potpunog mirovanja (*samadhi*). Vidimo da naša svest (transcendentalni svedok) počinje da vibrira kao misao, da počinje da vibrira kao osećaj, da vibrira kao telo i pokreti tela. To svakako nije prava „vibracija“ svesti već pre njena imaginacija. Vidimo da se čista svest o sebi pretvara u misao, osećaj, telo i pokret; u postojanje. Vidimo da nema nikakve razlike između same svesti i njenih oblika koje ona uzima pri raznim vibracijama. Svi oblici postojanja su imaginacija svesti o sebi. Sve smo to mi sami; čista svest kao naše Sopstvo (*atman*) ili duša postaje misao, postaje osećaj i telo i svi pokreti tela. Mi vibriramo kao misao, osećaj i telo. Mi smo u svojoj suštini samo postojanje koje vibrira kao sve što se ispoljava.

Ni tu nije kraj. Pre stvaranja našeg tela i života kakvog ovde poznajemo, svest naše duše, božanska svest, proizvela je na taj način sam kosmos i u svim njegovim dimenzijama.

Um je mehanizam koji pravi veštačku razliku između svesti/postojanja i misli, tela... svega drugog. U objektivnoj stvarnosti

subjekt i objekt, posmatrač i posmatrano su jedno isto. ***San i iluzija nastaju kada se razlikuju subjekt i objekt.*** To je tako zato jer u realnosti odvojenost subjekta i objekta ne postoji, to je moguće samo u imaginaciji, u umu, u stanju nalik snu. Um je mehanizam koji pravi tu razliku ali on takođe prepoznaje jedinstvo. Mora biti isti mehanizam koji razdvaja i spaja postojanje i svest, koji nas uvodi u san i koji nas budi. Nema dvojstva.

U stvarnosti svest naše duše sve proizvodi, i misli i telo i sve ostalo što postoji kao svet, celu prirodu. U trenutku kada počnemo da razlikujemo našu svest kao biće (Sopstvo) od vibracija koje ona proizvodi kao misli i sadržaje uma, tada padamo u iluziju i san da smo mi odvojena individua u svetu, da postoji suštinska razlika između naše unutrašnjosti i sveta spolja. Mi samo možemo da sanjamo da smo odvojena individua, nikada to ne možemo u stvarnosti da budemo. Samo kada sanjamo ispadamo iz rajskog jedinstva i upadamo u paklene podele i sukobe, otuđenost i usamljenost. Zato se kaže da je život samo san.

Jedini način da se uskladimo i pomirimo sa mislima, svetom, svime što se događa

u svetu i našim životom, i sa samim sobom, jeste da u meditativnom smirenju (*samadhi*) sve to prepoznamo kao sopstvene vibracije. Slično kao što žica na instrumentu ostaje ista i kada miruje u tišini i kada vibrira i daje zvuk. Ona sama je u svemu tome uvek ista, razlika je samo u vibraciji. Isto tako samo kada naša suština vibrira ona proizvodi misao, snove i spoljašnji svet. Slično poređenje je moguće sa plesačem i plesom. Ples je neodvojiv od plesača ali ples postoji samo dok plesač pleše. Plesač kreira ples kao što instrument proizvodi muziku, tako da mi zaboravljamo na plesača dok smo opčinjeni plesom, opčinjeni smo muzikom dok zaboravljamo na sam instrument. Žica na instrumentu ili plesač je biće ili postojanje, ono što uvek jeste, najviša stvarnost; zvuk i ples su kreacije koje oni proizvode.

Prvi trenutak buđenja nastaje kada prestanemo da se identifikujemo sa kreiranim vibracijama i njihovim sadržajima kao sadržajima sna, kada se okrenemo k sebi i spoznamo sebe kao jednu istu stvarnost postojanja u svemu, kao onoga koji vibrira u svemu.

Trajno buđenje nastaje onda kada prestanemo da razlikujemo biće od njegovih kreacija, neispoljeno od ispoljenog, apsolutno od relativnog, unutarnje od spoljašnjeg, sólo postojanje od svih oblika koji postoje. Samo tada možemo i mi da plešemo i kreiramo život, da sviramo na instrumentu našeg bića u svim tonovima i ritmovima. Stoga buđenje nije napuštanje ili negiranje ovoga sveta već ispravno učestvovanje i delovanje u svetu, ispravno razumevanje sveta.

SAVRŠENO MIROVANJE I SAVRŠENA AKCIJA ZAJEDNO IZAZIVAJU BUĐENJE

Spoljašnji i unutarnji svet postaće nam jedan isti onda kada nam mirovanje u meditaciji (*samadhi*) i aktivnost u svetu budu jedno isto, bez ikakvih razlika.

Ne možemo biti mirni (*samadhi*) bez razumevanja prave prirode sveta i aktivnosti u svetu. Zato jer imamo iluziju o svetu kao stvarnom, spoljašnjem i odvojenom od nas, privrženi smo učestvovanju u takvom svetu i smatramo da je to jedini pravi život. Mirovanje nam izgleda kao suprotno stanje, kao napuštanje života, i stoga neprihvatljivo. To je rezultat iluzije i neznanja, i o sebi i o svetu.

Savršeno mirovanje celog bića u *samadhiju* je samo prividno napuštanje aktivnosti u svetu zato jer u stvarnosti nemamo šta da napustimo, celina univerzuma je naše biće. Mi smo prvo projektovali iluziju da je pravi život izolovanost našeg tela u spoljašnjem svetu koji je različit od nas, a zatim se plašimo da izgubimo takav izolovani, mali život. Mirovanjem mi samo napuštamo pri-

vid i iluziju da je aktivnost izolovane individue u otuđenom svetu jedini pravi život. U stvarnosti, aktivnost u takvom svetu je jedina prava smrt koju možemo da imamo.

Kada nam napuštanje sveta u potpunom mirovanju celog bića u *samadhiju* postane jednako drago i blisko kao i aktivnosti u svetu, koje smatramo da su naš život, tada ćemo se probuditi u jedinstvu spoljašnjeg i unutarnjeg sveta.

Tada ćemo imati ispravan *samadhi* i ispravne aktivnosti u svetu. Nemoguće je imati samo jedno. Oba idu zajedno: savršeno napuštanje sveta i savršeno delovanje u svetu.

Kada budemo potpuno spremni da napustimo ovaj svet i umremo svakog trenutka, kao i da savršeno učestvujemo u životu svakog trenutka, tada ćemo biti budni – jer budnost obuhvata jednako i život i smrt, i nadilazi ih.

Ne možemo biti budni ako izbegavamo bilo šta i ako se vezujemo za bilo šta. To znači da je stvarnost neuslovljena celina u kojoj nema nikakvih podela. Budnost je kada takvu neuslovljenu celinu prepoznamo kao svoju suštinu.

Ako niste sposobni da u svakom trenutku potpuno napustite ovaj svet, i sve strasti koje vas vezuju za delovanje u svetu, to znači da niste razumeli pravu prirodu sveta, svoga bića, kao ni pravu prirodu smirenja. Bez tog razumevanja ne možete ispravno da delujete u svetu. Zaista, čovek nikada ne može ispravno da deluje u svetu ako svet ne doživi kao sopstveno biće.

U stvarnosti spoljašnji i unutarnji svet su jedno isto, oni nikada nisu bili odvojeni osim u našoj iluziji. Samim mirovanjem prestaje ta iluzija. Jednostavno da jednostavnije ne može biti: prestanak aktivnosti u spoljašnjem svetu razbija iluziju o tom svetu. Prestanite da učestvujete u iluziji i probudićete se.

U čoveku koje se budi mirovanjem (*samadhi*) događa se isto ono što se događa i u fizici mikro i makro sveta. Ispoljeni makro svet koji vidimo u prostoru i vremenu u svojoj osnovi ima mikro svet, univerzalno kvantno polje u kojem je iza vremena i prostora sabrano u Jedno sve ono što je ispoljeno kao mnoštvo u vremenu i prostoru. Neispoljeno i ispoljeno su jedno isto. Kvantno polje ili etar je sam univerzalni prostor u kome postoji sve

što postoji. Ne postoje odvojene stvari i objekti u prostoru, nego se sam prostor trenutno sažima i manifestuje kao oblik svega što postoji, kao svaki objekat. Drugim rečima, kvantno polje ili etar se trenutno manifestuje kao sve što je ispoljeno, kao svet koji vidimo.

Recimo ovo još jednostavnije. Kada su razbijali atom fizičari su dolazili do sve manjih delova, do subatomske čestice. Kada su došli do najmanjih ostao je samo čist prostor u kome se oni nalaze. Taj prostor su nazvali kvantno polje. Tada su otkrili da se subatomske čestice ponašaju paradoksalno u tom prostoru, kao da trenutno nastaju i nestaju u njemu. Tek kada se čestice udruže u veće elemente onda se ponašaju po nama poznatim zakonima prirode.

Isto se događa u meditaciji. Ona se sastoji iz svedočenja. U meditaciji svedočimo svemu što se zbiva u nama, od tela i disanja, osećaja, stanja uma i izražavanja volje (da učinimo neki pokret ili delo) do svedočenja nastanka svake misli. Ali to nije statično svedočenje već dinamično, stalno svedočenje, uvek idemo iza, sve dublje i finije; u meditaciji svedočimo i samom svedoku, sve dok ima bilo čega čemu se može svedočiti mi tome

svedočimo, i samom svedočenju. Kada nema više ničega čemu možemo da svedočimo onda smo zaista u sebi u svojoj pravoj prirodi. Tada smo kao prostor u kome se sve drugo zbiva, tada smo sve što se zbiva, nema razlike između subjekta koji svedoči i objekta o kome se svedoči, sve je to jedno isto, isti prostor koji se manifestuje kao subjekt i objekt, svedok i svedočeno. Takva transcendentalna svest podobna prostoru je analogna kvantnom polju. Kao što su naučnici razbijali atom i došli do praznog prostora, kvantnog polja, tako i meditant svedočenjem dolazi do sve dubljeg nivoa bića, do izvora samih misli i do praznine, do prostora koji omogućava svaku misao i taj prostor otkriva kao svoju pravu suštinu, kao svest o sebi.

Sve je to jedno isto, to su samo dva aspekta, implicitni i eksplicitni poredak jednog istog. Razlika je samo u načinu posmatranja i iskustvu. Čovek je mikrokosmos. Kada čovek miruje u *samadhiju* onda aktuelizuje svest mikrokosmosa ili kvantnog polja, fizike etra. Kada je aktivan u svetu on učestvuje u tom istom kvantnom polju ali samo u njegovom spoljašnjem, ispoljenom aspektu, on aktuelizuje svest makrokosmosa.

On može da sprovodi obe aktuelizacije, mikro i makro kosmosa, da miruje i da bude aktivan, zato jer one samo u njegovoj iluziji mogu da izgledaju kao razdvojene, pa zato u njemu mogu i da se spoje, kao nestanak iluzije.

Zato je mirovanje buđenje a aktivnost je san. Mi se krećemo između sna i buđenja, spoljašnjeg i unutarnjeg sveta, sve dotle dok postoji i najmanja razlika između aktivnosti i mirovanja. Savršenim mirovanjem uklanja se svaka razlika.

Ono što se događa u mikro i makrokosmosu, kao neispoljeni i ispoljeni svet, događa se spontano u nama dok smo u mirovanju u dubokom snu bez snova i kada smo aktivni na javi. Mi se tako svakog dana i noći spontano krećemo između te dve prividne krajnosti. Kada se istinski probudimo onda nam se sve obrće: ono što nam sada izgleda kao java i stvarnost biće kao san, a stanje dubokog sna bez snova biće stanje čiste stvarnosti, jedinstvo svega. Dubok san bez snova je kao *samadhi*, ali događa se spontano i zato nismo svesni njegove prave prirode i tada smo nesvesni. Buđenje je kada osvestimo i razu-

memo sva svoja stanja koja doživljavamo spontano, prirodno i nesvesno.

U svim stanjima koja se smenjuju mi uvek postojimo, možemo da im svedočimo. Probudićemo se kada naša svesnost bude jednaka sa našim postojanjem koje uvek postoji, kada kao svedok spoznamo da smo uvek nezavisni od svih stanja koja se smenjuju u postojanju.

Kada smo u mirovanju (*samadhi*) onda smo u osnovi svih stvari i pojava, u središtu bića. Tada sadržimo sve stvari u sebi, u njihovom izvoru. Kada smo samo aktivni u svetlu onda smo na periferiji bića, u relativnom stanju, dobijamo ili gubimo, dole smo i gore, čas smo u usponu čas u padu. To će nam biti jasnije ako postojanje uporedimo sa tačkom. Kada smo u njegovom središtu onda smo savršeno usklađeni sa kretanjem celog točka, uvek smo u središtu postojanja. ***Središte postojanja doživljavamo kao svoje središte.*** Kada smo na rubu onda smo identifikovani sa spoljašnjim svetom, objekti presudno utiču na nas, tada smo u relativnom stanju uspona i pada, nekada nas točak života nosi ka vrhu, a nekada gazi svom težinom.

Kada smo u središtu onda smo u univerzalnom kvantnom polju, kvantnom umu, frekvencija našeg energetskog tela je stacionarna ili ne-hercijanska, samostalna je i celovita kao sfera. Budući da smo i sami hologramsko biće doživljavamo hologramsku celinu u sebi samom, ispunjeni smo svime, pre svega smislom svega, svoje stanje doživljavamo kao apsolutno. Središte je svuda. U tom stanju nema gubitka, ima samo ispunjenosti i blaženstva. To je stanje potpune slobode jer, budući da je središte svuda, u njemu nema objekata i njihovih uticaja. To stanje smo tražili u svim svojim životima i ta potraga je bila skriveni motiv svega što smo ikada radili i čemu smo težili. Svi naši život su se vrteli oko njega. To stanje je ono što ovde nazivamo svest duše.

Um je dizajniran za snalaženje na periferiji točka života, u relativnom svetu. To treba jasno razumeti. Um nam nikada neće dozvoliti da se okrenemo od periferije ka središtu jer on uvek vidi samo periferiju, svet kao nešto spolja. Um nema šta da traži unutra, u središtu bića, jer unutra nema potrebe za pitanjima i odgovorima. Sve je već tu, ništa nije skriveno i sve je odgovor sam po sebi.

Na periferiji se stalno rađamo i umiremo, središte je život večni. Um nas stalno drži u iluziji da je pravi život na periferiji točka postojanja. Ne vidimo da je to zapravo jedina prava smrt. Ali ne treba zato zaključiti da je um loš i pogrešan sam po sebi, pogrešna je samo njegova upotreba. Um nije stvoren da gleda iza sebe, ka izvoru svesti, već samo spolja, on je kao oko. Kao što bez oka ne možemo videti svet tako ne možemo ni bez uma. Okret iza uma ne može se sprovesti nikakvim umnim aktivnostima već jedino meditativnim mirovanjem, disciplinom. Mirovanje celog bića je praktičan čin transcendencije uma.

Šta se zapravo događa u trenutku potpunog smirenja (*samadhi*)? Mi se tada potpuno predajemo celini kao svom sopstvenom biću. Ono što je ranije bilo spolja i izvan nas, nama tuđe, ponešto lepo i poželjno a nešto i neprijateljsko, sada u potpunosti doživljavamo kao svoje biće, isto kao svoje telo. Ranije je naše biće bilo samo telo u njegovim granicama. Sada su granice tela nestale. Sve je naše biće. Sve smo mi sami. Direktno doživljavamo da sav život koji imamo dobijamo od celine, ne samo od spoljašnjeg vazduha koji

udišemo, već da nas sam prostor sačinjava u svakom trenutku ili da smo sačinjeni od samog prostora u kome sve postoji. Otkrivamo bezgraničnu božansku ljubav od strane celine, koja nas uvek štiti i hrani na sve moguće načine, iako to nismo ranije mogli da vidimo. Božanska ljubav ne može dopreti do nas ako smo zatvoreni u iluzornom telu i umu. Moramo da nestanemo da bismo počeli zaista da postojimo.

Iskustvo nestanka granica našeg bića najbliže je iskustvu poznatom kao „predaja Bogu“. Međutim, u istinskoj predaji mi se nismo predali nikakvom Bogu već smo se vratili samome sebi, svojoj božanskoj suštini. Istinska predaja Bogu i istinska samospoznaja nisu suprotni, već su jedan isti put. Nema više nikakvih projekcija izvan sebe, pa ni u božansko, jer nema više ničeg izvan. Naša svest je samo postojanje i samo postojanje je naša svest. Nema više ničeg što nije božansko i ničeg što nije naše biće.

Mi nestajemo u jedinstvu našeg božanskog bića. Ne možemo reći da smo se predali ili da smo spoznali sebe ako i dalje postojimo na isti način. Predaja i samospoznaja je nes-

tanak iluzije o sebi. Onoga ko se zaista predao
u samospoznaji - nema više.

SAN I STVARNOST SU JEDNO ISTO NIJEDNO NIJE ILUZIJA

Misli i snovi predstavljaju samo težnju ka osmišljavanju ili razumevanju smisla postojanja. Kada smo istinski probuđeni onda nam ne trebaju misli ni snovi, oslobođeni smo od misli jer ih prepoznamo kao sve što jeste, *sve „spoljašnje“ stvari i pojave jesu ostvarene misli i ostvareni snovi*. Zato više nemamo potrebu da ih ponavljamo u glavi radi osmišljavanja ili razumevanja. Vidimo stvari kakve jesu, neposredno.

Objektivni svet spolja postoji kao ples iste svesti u nama koja je svesna sveta. Tako smo mi isti i prisutni u svemu, samo je razlika kako vibriramo. To je tajna izreke da je sve u nama i da smo mi sve.

Od svega toga sačinjen je onaj osećaj koji doživljavamo kada dodirnemo onoga koga volimo.

Vibracija je energija. Stoga u sve aktivnosti ulažemo energiju, sve aktivnosti postoje kao energetske manifestacije.

Kada svesno doživimo da je drugo biće od iste svesti i energije kao što je i naše biće,

kada osetimo energetske povezanost sa drugim bićem, to se naziva ljubav.

Ključ spoznaje je u sledećem: bez iskustva čiste transcendentalne svesti potpunog mirovanja (*samadhi*) mi ne možemo da spoznamo jedinstvo svesti koja je naša suština i suština samog postojanja, sa svim oblicima postojanja, svim njenim vibracijama. Bez iskustva mirovanja mi imamo samo iskustvo vibracije, izbivanja izvan sebe. Uvek sve oblike vibracija doživljavamo kao nešto drugo, spoljašnje, različito od nas i naše suštine, različito od same svesti, kao nešto što nam se događa spolja.

I zaista: kada se pokrene neka vibracija, ideja, osećaj, ona dobija samostalan život, autonomiju, koja traje zavisno od snage koju je dobila stvaranjem. Može da deluje kao samostalan objekt. Na ovoj zakonitosti zasniva se sav život prirode.

To je nalik kosmičkim aktivnostima. Galaksije vibriraju, odnosno obrću se kao posebne celine. Zvezde unutar njih imaju svoje vibracije i vrtloge. Planete oko zvezda imaju svoje autonomne vrtloge i vibracije. Iako je sve to povezano sve ima i svoju relativnu autonomiju sa kojom vibrira. Na kraju

svaki čovek ima svoje vrtloge u umu koji ga čine jedinstvenim.

Samo kada prestanemo da vibriramo kao nešto drugo, kada svesno i kontrolisano uđemo u stanje potpunog mirovanja u transcendentalnoj, apsolutnoj svesti - kada izađemo iz tog stanja jasno možemo da uočimo sam početak relativnog zbivanja tela i uma, početak svih vibracija, možemo da vidimo da se radi o jednoj istoj svesti, da ona postaje um, misao, pokret tela, svi događaji i ceo svet; da nema dvojstva (*advaita*) između svesti i postojanja, unutarnjeg i spoljašnjeg.

Kada smirimo telo i um, celo svoje biće, tada prestajemo da stvaramo imaginarnu razliku između naše unutarnje suštine i svega drugog, svega što nam je izgledalo kao spoljašnji svet. Nikada nije bilo razlike niti granice između nas i spoljašnjeg sveta, naše suštine i celine. Samo tada jasno vidimo da je iluzija da mi postojimo kao odvojena individua, koja se rađa, nešto radi i umire, sama po sebi stvarala iluziju da postoji spoljašnji svet koji nismo mi sami.

Iluzija naše individualne posebnosti stvara iluziju spoljašnjeg univerzuma; iluzija subjektivnosti stvara iluziju objektivnosti.

Spoljašnji kosmos je onoliko veliki kolika je naša iluzija da smo mali; koliko je veliki naš san da smo posebni i odvojeni od kosmosa.

Cela priroda i kosmos deluju kao čarobno ogledalo: koliko sebe ograničavamo toliko je kosmos bezgraničan. U trenutku velikog buđenja, kada nestane naša individualnost, ceo univerzum se prevrne u nama i sve što vidimo spolja postaje naša unutrašnjost, naše najintimnije Sopstvo, a ono što smo ranije smatrali da je samo naše prepoznamo kao sve spolja. Tada doslovno svoje telo i um, svu individualnost, celog sebe vidimo i doživljavamo spolja, objektivno u najboljem značenju te reči.

Kada izađemo izvan sebe samoga i poistovetimo se sa nekom vibracijom, misaonim sadržajem, tada se utapamo u san života u svetu. Kada se smirimo celim bićem tada se vraćamo sebi samom i budimo. Budnost u potpunom smirenju tela i uma omogućava viša svest duše koja je iznad tela i uma i potpuno je nezavisna od njih.

Jednako je ispravno reći da samo celina postoji a da smo mi iluzija u njoj, da mi ne postojimo, kao i, ako je celina naša suština,

onda samo mi postojimo kao stvarnost, kao celina i da je sve unutar nas, ne izvan.

Svest da smo mi vibracija koja sačinjava celokupno postojanje jeste direktno iskustvo one jedne „božanske čestice“ koja vibrira kao sve što postoji. Ako nju direktno iskusi-
mo onda smo iskusili samu božansku svest apsoluta, jer apsolut je ta jedna čestica; nema razlike između nijedne čestice i božanskog apsoluta; zato ovde koristimo izraz „božanska čestica“. Trebalo bi da je već jasno da ta „božanska čestica“ zapravo ne postoji kao odvojena čestica već je to samo način da se pokaže kako jedan apsolut vibrira kao mnoštvo pojava. Isto tako možemo reći da su sve čestice božanske.

Ako svesno ne doživimo taj početak vibracije na najfinijem obliku, pri samom početku manifestacije, kada izlazimo iz *samadhija*, tada će uvek svi oblici svesti za nas biti nešto drugo a ne sama svest; uvek ćemo razlikovati sadržaj svesti od same svesti, i sadržaj će biti dominantan. Buka spoljašnjeg sveta uvek će biti jača od unutarne tišine i mislićemo da samo buka postoji, da postoji samo otuđenost i patnja.

Kada ne opažamo ceo proces, da naša suština uvek vibrira kao sve što postoji, tada upadamo u iluziju da postoji nešto drugo i odvojeno, spolja. Tada se događa da naša suština za nas same postaje nešto drugo. To je stanje sna i patnje. Stanje sna zato jer je to iluzija, samo božanska svest (koja smo mi sami) postoji i sve drugo je iluzija; stanje patnje zato jer je logično da ćemo patiti ako nismo u svom autentičnom stanju, ono što jesmo. Ako pokušavamo da budemo ono što nismo onda povređujemo sebe, i samu prirodu.

Kada sadržaj svesti, neka misao ili delovanje tela ili osećaja, postane stvarno samo za sebe kao takvo, onda se gubi uvid da je to ista svest u svemu, da smo to sve mi sami, da je to naše biće. Tada to postaje nešto spolja i nama tuđe. Tako nastaje spoljašnji svet otuđen od nas samih. Zato se u budizmu kaže da spoljašnji svet - svet oblika i sadržaja - nema realnost sam po sebi ***izvan naše svesti***, da mi stvaramo svet oblika (*rupa*) tako što ga identifikujemo umom (*nama*). Takođe se kaže da je svet oblika prazan (*sunyata*), da nije realan (*maya*). Sve su to različiti načini da se kaže jedna ista stvar: objekti nemaju

realnost sami za sebe, već su realni samo kao naša apsolutna transcendentálna svest, nje-ne vibracije stvaraju sve oblike. U stvarnosti sve je naša vibracija, iluzija je da postoji bilo šta odvojeno od nas. Ovo takođe znači da je iluzija da mi postojimo kao odvojene individue. U budnosti nema ni iluzije individualnosti ni iluzije spoljašnjeg sveta; niti je svet u nama niti smo mi u svetu. U budnosti postoji samo budnost i ništa drugo. Zato i jeste budnost. I najmanji nagoveštaj nečeg „drugog“ poništava budnost.

Kaže se da je svet *maya*, iluzija, ali je zato stvaran kao *brahman*, apsolutna svest. Kada ne vidimo svet kao *brahman*, kao apsolutnu svest, tada je sve za nas *maya*, iluzija.

Drugim rečima, kada nismo svesni živimo u iluziji, kao u snu. San se takođe koristi kao parabola ove nesvesnosti u kojoj provodimo svoje živote zato jer u snu objekte koji nisu realni držimo kao da su stvarni. Mi im pridajemo vrednost koju nemaju **i samo zato** oni deluju na nas nadmoćno. Spoljašnja stvarnost nas porobljava i povređuje ali ne zato jer je ona sama takva, jer joj je takva priroda, već samo zato jer smo mi zaboravili svoju pravu prirodu, da je naša suština apso-

lutna stvarnost i mi na taj način sami sebe povređujemo. Nije spoljašnji svet jači od nas, samo smo mi zaboravili svoju pravu prirodu, koja je upravo taj spoljašnji svet, i sami sebe smo učinili slabim – u ovom snu koji živimo.

Stoga treba razumeti fundamentalnu istinu: u trenutku kada se pojavljuje spoljašnji svet kao objektivna stvarnost, mi smo pali u san, iluziju, u zaborav bitka ili svoje suštine. Ne može postojati spoljašnji svet kao odvojen od naše suštine a da smo mi budni.

Samo ako najpre u sebi savršeno svesno i pažljivo u meditaciji iskusimo unutaranju tišinu i sam početak kretanja svesti, našeg bića, najpre kao misao pa osećaj i telo - onda ćemo moći da prepoznamo da se stvaralaštvo svesti našeg Sopstva ili duše ne završava sa granicama našeg tela i njegovih aktivnosti. Ako u sebi jasno uvidimo da svest naše duše stvara sve u nama, da je ona upravo svaka misao osećaj i telo, tada će se takav uvid proširiti i izvan granica našeg tela. Videćemo da božanska svest naše duše stvara sve što vidimo kao spoljašnji svet, i sve događaje takođe. Sve je to ona sama. Ona nema granica, ne može biti samo u nama, niti samo izvan nas. Njena priroda je apsolutna a to

znači da je ona sve i da ništa nije izvan nje. Stoga kada spoznamo sebe spoznajemo da smo mi taj apsolut i da ne postojimo kao odvojene individue. Kao što je već rečeno, tada „sve vidimo u sebi i sebe u svemu“.

Svet spoljašnjih objekata postoji samo ako mu mi sami damo takvo svojstvo. Um je mehanizam koji stvara takva svojstva u svojoj imaginaciji. On svaki sadržaj svesti pretvara u nezavisan objekat. Tada misli postaju stvarne i nezavisne. Misli se zato smiruju samo kada prepoznamo da nisu različite od nas samih, od svesti koja ih opaža. Misli su onoliko snažne i nezavisne od nas koliko im mi sami dajemo nezavisnost, koliko ih smatramo odvojenim od nas samih. Taj princip važi i za sve drugo osim misli. Svaki oblik u kosmosu je ples Jednog istog. Tako se Jedno ispoljava kao sve. To je sve potrebno radi ispoljavanja života kakav jeste, radi osmišljavanja i razumevanja smisla svakog zbivanja, pa i samog ispoljavanja božanske svesti. Svest sama sebe tako aktuelizuje i ostvaruje. Mi se takođe ostvarujemo, smirujemo i pomirujemo sa sobom i sa svetom samo onda kada prepoznamo da sve što vidimo i

sve što postoji jeste naše Sopstvo, svest naše duše.

TAČNA DEFINICIJA BUDNOSTI I NESVESNOSTI

Budni smo kada smo prisutni u svom središtu, kada ne vibriramo izvan svog središta, kada smo ono što Jesmo u svojoj suštini i nikada to ne napuštamo.

Svoje središte nikada ne napuštamo onda kada znamo da je ono svuda, a da su granice našeg bića beskrajne.

Naše središte je poznato kao *atman*, Sopstvo, božanska iskra u nama, a ovde koristimo izraz svest duše.

Budući da je univerzum hologram, kada smo prisutni u svom središtu onda smo u središtu univerzuma. Tada smo u središtu stvarnosti. To je budnost.

Budnost je svesno postojanje u stvarnosti; maksimalno učestvovanje u stvarnosti, ništa drugo. ***Budnost nije neko posebno stanje svesti već svesno sjedinjenje sa stvarnošću postojanja kakvo jeste.***

Iluzija i san je kada smo izbačeni iz stvarnosti, kada smo u fiktivnoj realnosti. Možemo biti u iluziji i snu zato jer je apsolutno sve stvarnost, sve što može da bude je

stvarnost, stvarnost postoji kao sve što može da bude, pa i to stanje koje doživljavamo kao iluziju. Zato imamo slobodu da živimo u iluziji, da cele živote provedemo u egzistencijalnom snu (*maya*), iluziji, u neznanju (*avidya*) o svojoj pravoj prirodi, odnosno o pravoj prirodi stvarnosti. Mi smo i tada u stvarnost kao riba u vodi, samo je nismo svesni. Svest je učestvovanje u stvarnosti. Možemo da postojimo u njoj iako ne učestvujemo, iako sanjamo, kao malo dete u majčinom krilu.

Ništa nije moguće izvan božanskog apsoluta, on je jedina stvarnost. Mi smo uvek u njoj, ne možemo nikada biti izvan nje, mi smo ta stvarnost i ona postoji kao mi, kao naš um.

Naš um ima slobodu da može da sanja neku svoju „stvarnost“ zato jer je apsolutno sve najviša božanska stvarnost koja se ispoljava kao sve što može da bude. Buđenje nastupa kada otkrijemo da apsolutno ništa što je naš um ikada zamislio nije bila ni njegova ni neka druga stvarnost, već najviša božanska. Budimo se u spoznaji da je naša svest ista božanska svest koja sve omogućava.

Sve misli sa kojima smo kreirali svoje fiktivne slike stvarnosti, bile su sačinjene od jedne iste božanske stvarnosti. Svaka misao je kao kap u okeanu koja je za trenutak iskočila i ima utisak da je odvojena od okeana. Početak buđenja je kada spoznamo da je okean jedina stvarnost i da svaka kap treba da se vrati okeanu, svojoj pravoj prirodi. Potpuno buđenje je kada spoznamo da je svaka kap sama po sebi već ceo okean i da joj ništa ne nedostaje. Ništa ne treba ničemu da se vraća, najviša stvarnost je uvek prisutna.

Stvarnost je jedinstvo svesti koja opaža svet i samoga sveta.

Iluzija je kada se to podeli na svet i svest, na spoljašnje i unutarne, materijalno i duhovno, nevažno i važno.

Kada kažemo da je svest sâmo postojanje to znači da je sve što postoji u suštini svesna namera, inteligentna kreacija, živo biće na određen način: zemlja koju gazimo, vazduh koji udišemo, voda koju pijemo, cela priroda i svaki predmet je ispoljavanje svesti. Sve što se događa je takođe svesna kreacija, sve što nam se spolja događa kao i događaji koje sami kreiramo i izazivamo. Sve je to naše

biće jer nema granica u svesnom postojanju hologramskog univerzuma.

Mi smo nesvesni, u iluziji, (*maya*, *avidya*) kada to ne vidimo tako već smatramo da je sve oko nas mrtva materija, odvojena od nas, često nama suprotstavljena.

Mi smo nesvesni kada mislimo da je neka misao samo naša a ne najviša božanska stvarnost, da je svaki pokret našeg tela samo naš i nevažan, a ne najviša božanska stvarnost. Toliko smo nesvesni sveprisutne najviše božanske stvarnosti u svemu da smo spremni da povredimo svoje i tuđe biće samo da bismo sačuvali svoje iluzije.

Suština nesvesnosti je u neodgovornosti, u iluziji da postoji vreme i da zahvaljujući njemu možemo da odlažemo svoju odgovornost u budućnost, da uvek u sadašnjosti možemo da uživamo u sitnim zadovoljstvima a da odgovorni budemo u budućnosti, da možemo da „gubimo vreme“; svi snovi i iluzije se zasnivaju na iluziji vremena. Na toj iluziji opravdavamo sve negativne stvari koje činimo na ovom svetu, svoju neodgovornost prema životu i postojanju. Ta iluzija nas odvaja od celine, smatramo da smo posebno biće, da je sve spolja nešto „drugo“, nevažno,

„mrtva materija“, da se ne odnosi na nas, da je za sve kriv „spoljašnji svet“. Usled takve iluzije mi ne obraćamo pažnju na mnogo veći deo našeg bića, na svet. Takva bezobzirnost počinje sa neobraćanjem pažnje na stvari i bića koja su svuda oko nas, na prepuštanju sitnim porocima, a završava se ratovima i ekološkim katastrofama.

Kada ne „gubimo vreme“ u iluzijama mi radimo korisne stvari, uzimamo život i postojanje krajnje ozbiljno i odgovorno. Kada radimo dobre i korisne stvari mi jednako odgovorno prihvatamo spoljašnji svet kao i sebe same. Kreativnim radom sjedinjujemo sebe sa celinom. Kreativan rad je moguć samo u sadašnjem trenutku, uz maksimalno razumevanje spoljašnjeg sveta. Inteligencija koju razvijamo kreativnim radom je u osnovi buđenja.

Svaka nesvesnost se zasniva na tome da sebe smatramo za odvojenu individuu unutar većeg i odvojenog postojanja, kosmosa. Budući da je sve u hologramskom jedinstvu, i naša svet je ista svest koja kreira kosmos i prirodu, onda takav naš stav u iluziji deluje automatski kao ogledalo: ako sebe doživljavamo kao malu, ugroženu individuu

unutar velike i nama otuđene prirode, onda nam tako i biva. Ako tužni stanemo pred ogledalo videćemo samo tugu. Celina postoji kao sloboda da bude sve što može da bude. Mi smo svesni subjekt hologramske celine. Zato nas celina uvek podržava: ako u svojoj iluziji mislimo da smo žrtve ili robovi, to ćemo i biti; ako mislimo da nam je svet suprotstavljen, takav će i biti. Uvek sve radimo sami sebi jer smo svesni subjekt hologramskog univerzuma. Ništa nije izvan nas.

Buđenje nastaje kada spoznamo koliko smo zapravo veliki, beskrajni. Svako ograničenje koje čovek sam sebi nameće jeste odraz njegove nesvesnosti. Koliko smo ugroženi i u sukobu sa svetom i samim sobom, tačan je pokazatelj koliko smo nesvesni svoje prave prirode.

ŠTA JE IZA SVESTI

Ovde moramo dodati još jedno važno objašnjenje iako je teško za razumevanje.

Rekavši da je sve manifestacija svesti nismo došli do kraja, do krajnje osnove pojavnog sveta. Svest je još uvek neka aktivnost, mada najfinija, i ona stoji kao suštinska osnova za svako ispoljavanje, za postojanje. Možemo reći da je svest suštinska priroda svakog oblika ispoljavanja uopšte, da sve što postoji, postoji kao svesna namera.

Ima još nešto iza svesti. Iza svesti je onaj koji je svestan, koji je budan. On je bez ikakvih manifestacija i atributa. On je pravi izvor postojanja uopšte. To se jezikom, sa najmanjim odstupanjem od tačnosti, izražava kao „Ja jesam“ ili „Ja sam onaj koji jesam“.

Tako je biblijski Bog definisao svoj pravi identitet. Ovde nećemo reklamirati Bibliju već samo ukazujemo da u drevnim religijskim tekstovima ima puno zrna istine, razbacanih i zakopanih dublje ili pliće. Ovaj biblijski tekst je važan jer na redak način direktno izjednačava suštinu božanskog sa postojanjem.

Mnogima će biti teško da razumeju, neće se složiti ni judeo-hrišćani ni budisti, ali istu stvar je i Buda izrazio pojmom *sunyatta*. Objasnićemo to malo bolje.

Ako ispoljavanje božanskog prepoznamo kao svest, odnosno ako postojanje prepoznamo kao samu svest, tada je izvor ili osnova svesti i postojanja „Ja jesam“. **„Ja jesam“ je identitet svesti kao postojanja i postojanja kao svesti, njihovo jedinstvo.** Istovremeno je i njihova diferencijacija, jer nije moguća svest o identitetu bez diferencijacije. Mora biti onoga ko je svestan i postojanja i same svesti. U skladu sa tim, „Ja jesam“ je iza svesti i sveopšteg postojanja. Bez „Ja jesam“ ne bi bilo iskustva Ja (subjekta) niti čega što jeste (objekta), **iako „Ja jesam“ nije ni subjekt ni objekt, ni svest ni postojanje.** Može se reći da ono omogućava subjektima i objektima da međusobno postoje i da subjekt bude svestan objekata.

Kako praktično razumeti „Ja jesam“? To je ona veličanstvena tišina praznine u *samadhiju* koju doživljavamo na paradoksalan način:

- kao svoju suštinu i kao nestanak sebe samoga

- kao izvor sveg postojanja i kao nestanak svakog oblika postojanja.

To je iskustvo koje nas povezuje sa postojanjem i sa stvarnošću najsnažnije i najpotpunije od svega, i koje nas konačno oslobađa od svega. Sve to zajedno otkriva se kao „Ja jesam“, u nama samima. Ono je u svima vama iako ga niste svesni, možete da ponavljate tu frazu i da mislite da znate šta ona znači, ali nikada ne možete biti svesni njene prave dubine, jer ona nema granica.

Ni vi sami ne biste postojali, ni svest vaše duše ne bi postojala da nije onoga zbog kojeg postoji. Ni sam svet, kojeg stvara svest vaše duše, ne bi postojao da nije onoga zbog kojega svet postoji. To ste vi i to je sve što jeste.

Pravi identitet svega što postoji je „Ja sam onaj koji jesam“.

Identifikacija stvarnosti događa se kao „Ja jesam“.

Probuđenje čovekovo nastupa onda kada svet objekata nestane i samo „Ja jesam“ preostane kao jedina osnova svih mogućih stvarnosti. Samo probuđeni apsolutno pouzdano zna ko je on.

Bez takvog pravog identiteta sebe i sveta, svi neprobuđeni lutaju u svojim snovima kao šizofreničari.

To je tako zato što, govoreći jezikom fizike, probuđeni ili „Ja sam onaj koji jesam“ je sam prostor u kome postoje svi mogući objekti, a on sam nije objekt.

PROSTOR TRENUTNO STVARA SVE ŠTO POSTOJI

Kvantna fizika nam govori da sve ispoljeno u vremenu i prostoru počiva na univerzalnom kvantnom polju u kome je sve Jedno, iako neispoljeno. Ne samo da je sve *povezano* u Jedno, već sve i *jeste* to Jedno.

Međutim, postoji nesporazum u vezi prirode kvantnog polja. Fizičari smatraju da je ono krajnje malo, mnogo manje od atoma, da se do njegove prirode može dopreti samo indirektno pomoću eksperimenata sa akceleratorom subatomske čestice.

Drevno znanje nam govori nešto drugo. Ono od davnina uči o „velikim elementima“ od kojih je sačinjena cela priroda. To su elementi zemlje, vode, vatre i vazduha. Sve njih obuhvata element etra ili *akaša*. Iz *akaše* ili etra nastaju svi elementi, cela ispoljena priroda. U ezoteričnom znanju *akaša* se prevodi kao prostor.

Početkom dvadesetog veka fizičari su razbijali atom i došli do najmanjih sastojaka, subatomske čestice. Iza njih ostao je samo čist prostor ili kvantno polje. Onda su otkrili

da se subatomske čestice u tom polju ponašaju akauzalno, paradoksalno, da ne slede logiku našeg sveta koji je determinisan u vremenu i prostoru. Zapravo ponašaju se nehercijanski. Tek kada se subatomske čestice povežu u veće strukture, u atome i molekule, onda postaju hercijanske, ponašaju se po zakonima koje poznajemo u trodimenzionalnom fizičkom svetu. Kada su same u svom prostoru, kvantnom polju, one se trenutno stvaraju i nestaju, postoje na dva mesta istovremeno, ako su odvojene i dalje deluju kao da su povezane, pojavljuju se i deluju nezavisno od linearnog vremena. To im omogućuje priroda čistog prostora u kome one postoje, kvantno polje. Takva je priroda samoga prostora: on je hologramska celina u bezvremenoj sadašnjosti. Subatomske čestice se tako ponašaju zato jer one ne postoje same po sebi, odvojene od prostora. Sam prostor se trenutno pojavljuje kao čestice, kao sve što postoji.

Kada su fizičari otkrili kvantno polje oni su samo otkrili pravu prirodu prostora u kome sve postoji.

Element etra ili *akaše* je prostor u kome nastaju svi ostali elementi, cela priro-

da. Taj element odgovara kvantnom polju. Gde je onda taj prostor kvantnog polja? ***On je svuda oko nas i u nama. To je prostor u kome postojimo.*** Jedina razlika je što naš prostor nije više čist već je modifikovan u velike elemente, u sve moguće oblike kosmosa i života koji postoje u linearnom vremenu.

Ipak kosmos nije jednoličan već je u njemu sve moguće, tako se i čist prostor (etar) ponegde javlja u kosmosu, u manjem ili većem obliku, probija se kroz pukotine fizičkog univerzuma. To su takozvane „crne rupe“. One su takve zato jer u njima ne važe zakoni vremena i prostora našeg 3D sveta. Iz čistog prostora ili kvantnog polja nastaju sve čestice i elementi. To se dešava u „crnim rupama“. One postoje od mikroskopski malih do velikih kosmičkih, i sve proizvode čestice u različitim razmerama.³ One takođe organi-

---

³ Videti knjigu S. Hokinga: *Crne rupe i bebe vasseljene*. (*Black Holes and Baby Universes and Other Essays*, by Stephen W. Hawking, Bantam Book, 1993.)

Periodni sistem elemenata D. I. Mendeljejeva je originalno počinjao sa etrom, svi ostali elementi su nastajali iz njega. To je skriveno kada je Mendeljejev umro iznenada mlad, kao i svi njegovi saradnici. Etar je uklonjen iz Mendeljejevog periodičnog sistema ele-

zuju strukturu proizvedene materije, male organizuju atome i žive organizme, a velike galaksije, zvezde i planete – koje su takođe živi organizmi. Osnovna struktura organizacije života jeste sfera, koja nastaje od torusa, sfernog polja koje se stvara oko svakog čistog polja. To sferno polje je razlog zašto svako živo biće ima energetska auru, od našeg tela do planeta.

Kada razumete da ne postoji mnoštvo prostora, da je prostor kvantnog polja isti prostor u kome i mi sada postojimo, cela priroda i kosmos, biće vam jasna priroda svesti i budnosti: ***čista svest ili budnost jeste sam prostor***. Imaju iste osobine. Kao što prostor sadrži sve objekte a nezavisan je od svega, on

---

menata. Originalni Periodni sistem elemenata je imao nultu grupu i nulti red, gdje je element „X“ (po Mendeljevu - „Njutonij“) bio ***zemljin etar***. Ono što se sada predstavlja u školama i univerzitetima, pod nazivom „Periodni sistem elemenata D. I. Mendeljejeva“, je falsifikat. Poslednji put u originalnom obliku pravi Periodni sistem je objavljen 1906. u Sankt Peterburgu (u udžbeniku „Osnovi hemije“ VIII izdanje).

I Maxwell-ove jednačine i Periodni sistem elemenata u svojoj osnovi imaju etar - iz istog razloga zbog kojeg i brojevi u matematici u svojoj osnovi imaju nulu.

je svaki oblik i nezavisan je od svakog oblika, tako i svest sadrži sve ideje o objektima a nezavisna je od svih sadržaja, može biti čista svest o sebi kao budnost, a može biti i oblikovana u neku misao ili ideju. Može se reći da je svest finija dimenzija prostora, da prostor sadrži sve objekte a svest sadrži smisao svih objekata. Svest čini prostor božanskim, živim, jer samo osvešćen život čini postojanje smislenim.

„Veliki elementi“, koji predstavljaju dimenzije prostora, sačinjavaju naše biće i realnost: možemo da mislimo jer smo sačinjeni od elementa vazduha; imamo volju i energiju jer je element vatre u nama; imamo sposobnost imaginacije, snova i želja zbog elementa vode u nama i imamo fizičko telo zbog elementa zemlje.

Prostor stvara sve ostale elemente. Najpre stvara fotone. Fotoni stvaraju masu. Masa sačinjava sve ostalo, od subatomskih čestica i atoma do kosmosa.⁴

---

⁴ Eksperimentalno je dokazano da fotoni mogu da se ponašaju kao da imaju masu i da se spajaju u molekule. Takav hibridni molekul od fotona nazvan je *polariton*.

Kada se začne život embrion počne da raste, njegove ćelije se stalno udvostručavaju. Međutim, ogromno uvećavanje njegove mase ne dolazi od materijala iz tela majke. Nastaje od prostora.

Svi oblici su zapravo sâm modifikovan prostor (*akaša*). Prva pojava u prostoru, kao njegova suprotnost, jeste foton. Kada se fotoni jednake veličine sudare oni stvaraju vrtlog koji postaje stabilan i tako nastaje masa. To je eksperimentalno dokazano.

Drugim rečima, prostor trenutno stvara svetlost a svetlost materiju i sav kosmos. Ne postoje objekti koji se kreću kroz prostor već se sam prostor trenutno pretvara u objekte, i tako se kao talas koherentno preobražava u svesnoj nameri da izgleda kao određen objekat, na primer naša ruka koja se kreće. Ne postoji ruka koja se kreće, postoji samo beskrajn prostor, etar, koji se trenutno i koherentno stvara u ono što naša čula opažaju kao ruku koja se kreće. ***Ne postoji nijedan objekat; sve je samo prostor koji našim čulima i umu izgleda kao svet objekata.***

U suštini prostor je isto što i svest, jer svest može svega da bude svesna, isto kao što i prostor sadrži sve, odnosno biva kao sve.

Kao što ne postoji mnoštvo prostora već samo jedan koji sadrži sve, koji jeste sve, tako ne postoji ni mnoštvo svesti već je ona jedna ista u svemu, samo se ispoljava individualno.

Kada doživimo svest o sebi mi nju doživljavamo kao univerzalni kosmički prostor, celinu. Kada vidimo i doživimo kosmički prostor to nas opčinjava i stegne u grudima kao svest o sebi. Oni koji su opčinjeni istraživanjem kosmosa u suštini su usmereni na samospoznaju. Možda toga nisu svesni, ali radost koju doživljavaju otkrivajući tajne kosmosa potiče od radosti samospoznaje. Um suočen sa kosmičkim prostorom staje, isto kao kada se suočava sa delovanjem naše duše.⁵

---

⁵ Zato su neki kosmonauti suočeni sa celinom kosmosa imali psihičkih problema pri povratku na Zemlju. Ego im se spontano raspao a um naglo proširio suočen sa beskrajnim prostorom. Niko ih nije pripremio za duhovnu realnost već su u kosmos poslati kao dresirane životinje. Neki su posle tog iskustva postali duhovni. U svakom slučaju, svi oni su manje ili više odlazak u kosmos doživljavali kao povratak svojoj suštini, i to je ono što ih je snažno privlačilo kosmičkim letovima. Međutim, teško su svoja iskustva mogli

Kosmički prostor je naša svest o sebi, naša suština, naše najdublje iskustvo „Ja jesam“. Već je pokušavano da se poveže kvantno polje sa umom ili svešću. Još uvek niko nije povezao kvantno polje sa samim prostorom, sa *akašom* ili etrom, i sa svešću, najmanje sa ljudskom suštinom ili dušom.

Mi smo uvek u kvantnom polju kao ribe u vodi, ali toga nismo svesni. Za to postoji razlog.

Jezuiti, koji preko čuvene 'britanske škole laži' upravljaju univerzitetskim obrazovanjem i naukom svuda u svetu, svim silama sprečavaju da se to sve poveže u jedno isto (to je i opravdano jer nauka je još uvek u takvoj fazi razvoja da mora da se bavi empirijskim činjenicama, ne i višim dimenzijama). Pravo izučavanje svesti proterali su sa svih katedri, umesto nje nude lažnu, veštačku inteligenciju koja je isključivo materijalne prirode; kvantno polje su smanjili i proglasili relativnim toliko da se uopšte ne vidi i ne razume; pojam etra su zabranili u nauci, a ljudsku dušu uporno negiraju na sve načine.

---

da usklade sa društvom i naukom koja ih uči da je njihova suština majmunska.

Međutim, sve se to skriva zato da bi bilo otkriveno. Nema tu nikakve zavere. Sve je to za našu korist, zbog našeg osvešćenja. Da je oduvek bilo poznato, ne bismo toga bili svesni, kao ni ribe vode. Budimo se iskustvom suprotnosti.

Ovde pomažemo buđenje: prostor, etar, kvantno polje, svest i duša su jedno isto.

FIZIKA SPOLJAŠNJEG I UNUTARNJEG SVETA

Neophodno je razumeti delovanje spoljašnjeg i unutarnjeg sveta i sa stanovišta fizičkih zakona.

Osnova svih fizičkih pojava i oblika jesu frekvencije. One su pokret a pokret je energija. Dakle energija je u osnovi prirode, a energija je frekvencija.

James Clerk Maxwell je u svojim jednačinama izneo kako električno i magnetno polje utiče na materiju, u celom spektru, i skalarno (ne-hercijansko, a to znači ono što deluje trenutno u bilo kojoj tački prostora), i vektorsko (hercijansko tj. linijsko prenošenje od jedne do druge tačke).

Nakon njegove smrti uklonjene su skalarne jednačine i ostavljene samo vektorske. Razlog je navodno lakoća rada sa njima, praktična upotrebljivost. Pravi razlog je što su skalarne ili ne-hercijanske frekvencije zapravo fizika etra ili kvantnog polja, izvor beskraje energije i polje trenutnog prenošenja informacija. Neko se potrudio da to sakrije od javnosti, što je bilo opravdano, čovečanstvo

je bilo nezrelo za učestvovanje u takvoj realnosti. Još uvek je jahalo konje.

Koliko je Maxwell bio u pravu svedoči jedna njegova izjava iz 1846 godine kada je rekao da „možda materija ne postoji, da je sve što opažamo kao materiju samo manifestacija sažimanja polja“. (Ovo je potrebno naglasiti: reći da je „materija samo manifestacija sažimanja polja“ je isto što ovde govorimo da objekti ne postoje već se samo prostor trenutno manifestuje kao svi objekti, da iz akaše ili etra nastaju svi elementi.)

Maks Plank je rekao da je um matrica materije, odnosno da vibracije kvantnih polja formiraju čestice koje opažamo kao materiju, i da svest našeg uma zapravo potiče od kvantnog polja.

Nikola Tesla je sva svoja otkrića zasni-
vao na fizici etra, na ne-hercijanskim frekvencijama. Njegovi patentni pokreću i obliku-
ju savremeni svet. I nisu još svi otkriveni. Na poznatoj fotografiji ispred spiralnog kalema Nikola Tesla u krilu drži veliku Maxwell-ovu knjigu *The Scientific Papers* (izdanje iz 1890 godine, 607 strana). Tesla ju je stalno čitao, kao poeziju.

Od najstarijih vremena ustanovljena je razlika u frekvencijama odnosno u prirodi realnosti. To je podela na apsolutnu ili neispoljenu s jedne strane i relativnu ili ispoljenu sa druge. Takođe ista podela je označavana kao vidljiva i nevidljiva, nebeska i zemaljska, empirijska i transcendentalna stvarnost. Budistički filozof Nagarduna je ustanovio dva aspekta stvarnosti: apsolutni (*paramart-ha*) ili transcendentni (ne-hercijanski) i relativni (*samvrti*) tj. empirijski (hercijanski). Apsolutni se odnosi na prirodu etra ili kvantnog polja koje se najjednostavnijim jezikom moglo opisati samo kao praznina (*sunya*). Danas se o istome govori kao o svesti sadašnjosti. Nagarduna je učio da iako empirijski iskušavamo samo ispoljeni, hercijanski aspekt postojanja, on u suštini i dalje počiva na ne-hercijanskom aspektu, na etru ili kvantnoj svesti. Stoga ništa ne postoji samo po sebi. On je učio da je praznina kvantnog polja u suštini svih stvari i pojava, i da je naša krajnja samospoznaja ili budnost, Budina prava priroda, upravo ta ista kvantna praznina. Lao Ce je takođe govorio o istoj stvari kada je razlikovao Tao (ne-hercijanski aspekt) i Te (hercijanski aspekt) i kada je svu

našu mudrost svodio na prepoznavanje razlike ta dva aspekta stvarnosti u prirodi postojanja i njihovu povezanost u svakom delovanju.

Ovde možemo isto fundamentalno razlikovanje da označimo kao spoljašnji i unutarnji svet. Spoljašnji bi bio hercijanski ili vektorski svet koji se zbiva u prostoru i vremenu. Unutarnji svet našeg Sopstva ima sva svojstva ne-hercijanskih ili skalarnih frekvencija večne sadašnjosti ili bezvremenosti, to je fizika etra ili kvantnog polja.

Svesno delovanje po zakonima fundamentalnog kvantnog polja neki nazivaju *kvantnim umom*. Nama je ovde lepši izraz svest duše.

Kada smo identifikovani samo sa telom i njegovim empirijskim umom, tada smo u hercijanskim frekvencijama i spoljašnji svet nam izgleda kao da je odvojen od nas, kao da nam je suprotstavljen, da nas ugnjetava i da zato moramo da se borimo da bi opstali u njemu. Takva je priroda hercijanskog sveta, moramo da uložimo napor da savladamo sve prepreke da od tačke A dođemo do tačke B. Sve individue koje imaju takvu iluziju takođe imaju iluziju da moraju da

se bore između sebe da bi opstale u svom iluzornom svetu. Svaki oblik napora, sukoba i nasilja jeste dokaz delovanja hercijanskog uma otuđenog od celine.

Priroda delovanja skalarnih frekvencija jeste trenutno delovanje nezavisno od prostora i vremena. Tako deluje viši um i svest duše. Ona deluje bez napora, jednostavno svesno izabere paralelnu realnost koju želi da ostvari i premešta se cela u nju; možda je bolje reći da se izabrana stvarnost stvara oko nje. To se takođe naziva i Zakon privlačenja.

Kada u samospoznaji transcendiramo identifikaciju sa telom i umom tada takođe nestaje iluzija spoljašnjeg sveta. Za svest naše duše spoljašnje je i telo i um, kao i svet. Naše telo i um su od ovoga sveta. Zato duša napušta telo i um kada napušta iluziju ovog sveta.

U našem telu postoji sedam energetskih centara (čakri) koje pokrivaju ceo opseg frekvencija između ne-hercijanskih i hercijanskih frekvencija. Opseg svih frekvencija ima sedam faza.

Čovekovo biće je spoj neispoljenog i ispoljenog sveta, nevidljivog i vidljivog, unutarnjeg i spoljašnjeg, neba i zemlje, božanskog i demonskog. Čovekovo biće je spoj svih

mogućih frekvencija. U čoveku se sve spaja i razdvaja. Razdvaja se radi svesnog razlikovanja i razumevanja a spaja radi ponovnog sjedinjenja sa božanskim. To je osnovna tema svih ljudskih iskustava, životnih drama i sudbina. To spajanje i razdvajanje je takođe osnovna tema razvoja civilizacije.

Prve tri najniže čakre nas najsnažnije vezuju za ispoljeni svet, kroz očuvanje životne energije (prva čakra), njenu razmenu sa suprotnim polom (druga čakra) i iskustvo stvaranja života koji tako nastaje, i zajedničkog delovanja u svetu, udruživanja energije radi stvaranja viših, društvenih vrednosti i sadržaja (treća čakra).

Potpuna identifikacija sa nižim čakrama zarobljava čoveka u vrtlog iskušavanja svih mogućih suprotnosti, podela i sukoba, odnosno u vrtlog patnje. To je svet „niskih strasti“ koje nas najsnažnije vezuju za iluziju ispoljenog sveta, iluziju usled koje verujemo da je to jedini pravi život koji postoji.

U najnižim čakrama događa se začće novog tela, nove iluzije da „spolja“ postoje „drugi“. Energija ovih centara, koji nas odvajaju ili polarizuju, je najsnažnija, to je seksu-

alna energija. Sa njom imamo najžešći odnos sa “drugima“, u svakom pogledu, dobrom i lošem. Međutim, u najvećoj polarizaciji otkriva se prava priroda polarizacije, njeno skriveno jedinstvo. Kroz iskustvo rođenja i smrti otkrivamo prirodu našeg bića i postojanja uopšte. Buđenje u stvarnosti događa se samo u odnosu na kontrast koju daje iluzija sna.

Kada se taj vrtlog iluzije dovoljno isku-
si i osvesti, rađa se potreba njegovog nadila-
ženja. Svest sve većeg jedinstva predstavljaju
više čakre, od četvrte do sedme. Sedma je
odraz svesti čistog jedinstva, svesti o sebi, u
kome nema spoljašnjeg sveta koji bi bio razli-
čit od same svesti, od svesti božanske duše,
naše suštine.⁶

Um je mesto refleksije spoljašnjeg i
unutarnjeg sveta, hercijanskog i ne-
hercijanskog. Sve što je hercijansko jeste
identifikacija sa sadržajem uma i okrenutost
svesti duše spolja kroz identifikaciju sa telom
i linearnim vremenom.

---

⁶ Detaljnije o ovoj temi videti u mojoj knjizi „Samadhi
– jedinstvo svesti i postojanja“.

Ne-hercijansko svojstvo jeste okretanje ka sebi, ka svesti duše, kroz prekidanje identifikacije sa svim sadržajima uma i vremenom. To je buđenje, postizanje objektivne svesti u bezvremenoj sadašnjosti.

Sve što je nisko i okrenuto naniže i spolja to nas vezuje i porobljava. Sve što nas okreće naviše i ka nama samima to budi i oslobađa. Oduvek je bilo tako.

SPAJANJE SPOLJAŠNJEG I UNUTARNJEG KROZ ČOVEKA

Čovekovo telo je od hercijanskih frekvencija a svest je ne-hercijanska. Čovekovo biće je spoj hercijanske i ne-hercijanske frekvencije, kvantnog polja i ispoljenog sveta, duha i materije. Otuda u čoveku sposobnost nadilaženja vremena i prostora, pamćenje i osmišljavanje prošlog, sadašnjeg i budućeg; on ima svest i o kvantnom polju i o spoljašnjem svetu. Dok spolja svojim fizičkim telom učestvuje u vremenu i prostoru on je u duhu nezavisan od vremena i prostora. Otuda u čoveku osećaj večnosti, bezvremenosti, dok vidi da telo deluje u svetu i vremenom stari. Taj osećaj bezvremenosti u čoveku osnovni je uzročnik religioznosti, svih kulturnih i duhovnih težnji. Štaviše, zbog nezavisnosti čovekove suštine od vremena i prostora, čovek može da utiče na vreme i prostor, kada će i šta da se ispolji u prostoru u kome se nalazi.

Čovekova svest (duša) nije samo nezavisna od tela već je u velikoj meri i identifikovana sa telom, sa hercijanskim frekvenci-

jama, sa linearnim vremenom i oblikom u prostoru. Potrebno je da svest naše duše bude identifikovana sa telom da bi mogla da učestvuje i da deluje na obe frekvencije, da bi spajala spoljašnje i unutarne, da bi telo usklađeno i ispravno delovalo u spoljašnjem svetu, da bi se u biću čovekovom dogodilo prepoznavanje jedinstva spoljašnjeg i unutarnjeg.

Zato čovek iskušava i svesnost i nesvesnost, iluziju i stvarnost, sve suprotnosti, u svetu i u sebi, da bi mogao da transcendirati oba stanja. Kada prepozna svoju suštinu on transcendirati sve podele, u sebi i izvan sebe. Tada nestaje privid njega samoga kao individue odvojene od celine.

U stvarnosti postoji samo jedinstvo spoljašnjeg i unutarnjeg, ali da bi se aktualizovala svest o toj celini bilo je potrebno da se pojavi nešto što je prividno odvojeno od celine, da bi se u njemu stvorio privid da postoji razlika između unutarnjeg i spoljašnjeg. Na taj način može se reći da čovekova suština transcendirati postojanje bezličnog jedinstva celine jer čovek ima um i ego zbog kojih ne poznaje jedinstvo spoljašnjeg i unutarnjeg već misli da je odvojen od svega. U čoveku

koji spozna jedinstvo spoljašnjeg i unutar-
njeg jedinstvo celine postaje lično iskustvo.
Budući da ništa izvan celine ne postoji, i
čovekova lična spoznaja jedinstva celine
ostaje spoznaja same celine. Ona tako više
nije bezlična već se aktuelizuje kao živo biće,
kao čovek koji deluje u skladu sa sobom, sa
celinom.

Pre spoznaje u čoveku prirodna celina
je bila bezlična stihija. Sa probuđenim čove-
kom postaje kreativna inteligencija, božan-
ska svest na delu.

PRIRODA NAS BUDI

Kada se u meditativnom iskustvu spozna suštinsko jedinstvo spoljnog i unutarnjeg sveta može se isto videti i van meditacije.

Rekli smo da je ključni momenat buđenja razlikovanje same svesti od sadržaja svesti ili uma. To praktično znači da ***prepoznamo svest kao samo postojanje*** i da su sadržaji svesti samo trenutna promena stanja uma, misli, namere... Iza svih promena uma stoji sama svesnost koja omogućava um. Prepoznati svest kao samo postojanje, kao prirodu, u praksi deluje kao veliko buđenje i olakšanje, svi mentalni problemi i depresija prevazilaze se na taj način. Oni postoje samo onoliko koliko nastavljamo da gledamo u njih kao da su stvarni sami po sebi. Kada osvestimo širi kontekst, samu prirodu koja omogućava sav život, tada spoznajemo da su svi mentalni sadržaji i problemi koji oni donose samo sitnice i blede senke, zapravo iluzije u odnosu na činjenicu samoga postojanja, veličine i lepote prirode.

Naše opažanje lepote prirode zasniva se na opažanju da ona uopšte postoji, a da nije tek ništa, da postoji biće a da nebića nema. Tada nam je samo postojanje dovoljno. Kada nam je samo postojanje po sebi dovoljno, tada smo objektivno svesni postojanja kakvo jeste.

Do takvog buđenja i olakšanja najčešće dolazi u kontaktu sa prirodom, zato nam je kontakt sa prirodom i potreban, da nas oslobodi subjektivnih iluzija. Dovoljan je samo malo bliži kontakt sa prirodom da nam se svest proširi. Tada spoznajemo da smo puni blaženstva samo zato jer postojimo na ovom čudesnom svetu; da je i najmanja stvar u prirodi čudesna. Sve naše patnje i depresije su nastajale samo zato jer nismo videli širu celinu usled sužene pažnje, nismo obraćali pažnju na samo postojanje, njegovu čudesnost, već nam je svest bila sužena na neke trenutne sadržaje uma. Kada smo nemarni prema samom životu kao takvom, logično je da ćemo biti u depresiji. U takvom stanju se povećava privlačna moć sadržaja uma i tako nastaje začarani krug iluzije i patnje.

To se rešava pre svega promenom sredine u kojoj se nalazimo. Onaj ko je depresi-

van ne voli da boravi u lepoj prirodi, već u nekom zamračenom sobičku izolovan od prirodnog i zdravog života. Promenom okolnosti i mesta na kome smo stekli depresiju promenićemo i stanje svesti, sadržaj uma. Zatim treba promeniti ljude sa kojima smo u kontaktu a koji doprinose lošem stanju, i potražiti društvo pozitivnih osoba, koje pomažu promeni i razumevanju. Takođe se treba pobrinuti za zdrav život, loša hrana i neki paraziti mogu presudno da deluju na loše stanje uma.

U spoznaji Sopstva ili svesti duše spoljašnji svet nestaje, tačnije prestaje da postoji kao spoljašnji svet, i odmah zatim se spoljašnji svet prepoznaje kao ista svest duše. Kada spoznamo svoju pravu prirodu, onda tek vidimo svet kakav zaista jeste: kao ispoljavanje božanske svesti - svesti duše. Sve je jedna ista svest koju samo u iluziji razlikujemo na našu unutaranju i spoljnu u obliku stvari i događaja kao da su nezavisni od nas. Kada spoznamo sebe onda spoznajemo i svet oko sebe – kao sebe. Tada vidimo da se ceo kosmos ispoljio da bi se u nama dogodila svest o sebi, samospoznaja. Ona je retka pojava ali uvek postoji tu i tamo u kosmosu, u pone-

kom svesnom subjektu, u čoveku sa dušom. Takvi ljudi uvek postoje u svetu ali su retki. Oni moraju da postoje jer se u njima zatvara krug ispoljavanja sveta, u njima kosmos dolazi do svesti o sebi. Bez njih kosmos ne bi bio celovit, ono što jeste, život bi bio besmislen. Zbog duševnih ljudi postoji sav ovaj svet.⁷

Kada čovek spozna sebe, svest svoje duše, božansku svest u sebi, tada se cela evolucija ispoljavanja kosmosa i života dovršava i ispunjava. Kada se dve duše spoznaju u zagrljaju ljubavi, tada se u njima ispunjava smisao postojanja celoga kosmosa, evolucija života.

To su vrlo retke pojave, mnogo je više ljudi i pojava koje su na putu ka takvom ishodu. Mnogo više prostora i vremena kos-

---

⁷ Postoje i ljudi koji nisu duševni, koji deluju kao organski portali za negativne entitete. Zbog njih je svet i u haosu, takođe, nije uvek samo u harmoniji. Njihova svest je isključivo materijalno orijentisana. Oni su često i najveće psihopate. To su neki od najmoćnijih ljudi na svetu, organizatori ratova, ekonomskih kriza, planiranih epidemija ... O toj igri suprotnosti koja sačinjava ovaj svet videti u mojoj knjizi „Religioznost – Uputstvo za upotrebu“.

mosa ispunjeno je težnjom ka takvom ishodu. Mnogo je više planeta koje su puste i beživotne. To su svi oni nesavršeni oblici života koje možemo da vidimo svuda a koji teže ka savršenstvu, ka razumevanju i ponovnom uspostavljanju jedinstva. Oni su ispunjeni manjom ili većom merom destrukcije, otuđenosti, sukoba i nesavršenstva, nepostojanjem života i razumevanja. Svi sukobi i nasilja nastaju samo usled patnje zbog otuđenosti od izvornog jedinstva. Veličina zla i nasilja koje nastaje usled otuđenosti pokazuje koliko je ljudima potrebna svest jedinstva sa celinom.

Život se prema nama ponaša kao ogledalo, jer nema podela, spoljašnji svet je naša unutrašnjost, naše biće.

LJUBAV NAS BUDI

Sva svesna bića teže povratku u izvorno jedinstvo. Ta se težnja u njima ispoljava najpre kao težnja ka znanju i razumevanjem spoljašnjeg sveta i drugih bića. Indirektna posledica te težnje jeste izgradnja civilizacije, nauke i kulture.

Nasuprot tome, direktno iskustvo izvornog jedinstva događa se kada imamo meditativnu spoznaju svesti duše ili Sopstva (*atman*) u meditaciji. Izvan meditacije, u svakodnevnom životu, trenuci najbliži tom iskustvu jesu stanja čiste ljubavi, dobrote i razumevanja koje se javlja između svesnih bića. Tada se događa potpuno ostvarenje svrhe božanske celine, ona u tom činu ostvaruje ispunjenje konačnog smisla svoga ispoljavanja kao kosmos i život.

Izvorno jedinstvo se može otkriti na dva načina, u sebi i spolja, jer nema razlike između naše suštine i spoljašnjeg univerzuma. U sebi ga otkrivamo u meditativnom smirenju (*samadhi*) a spolja u drugom biću putem čiste ljubavi i razumevanja.

Kada dvoje svesnih bića u ljubavnom zagrljaju otkriju jedno u drugom ponovno jedinstvo, tada ceo kosmos doživljava njihovu radost i u njima kosmos ispunjava svoju svrhu. Delić te kosmičke ekstaze i sami doživljavamo u trenucima najčistije ljubavi i razumevanja kao sopstvenu ekstazu (orgazam). Naša ekstaza izvire iz temeljnog osećaja da su ti trenuci ono najbitnije zbog čega život postoji i spremni smo sve da žrtvujemo za to stanje, da učinimo čudesna dela. Možda i nismo toga svesni, ali mi svi živimo samo zato da bismo doživeli te trenutke, oni imaju najveću privlačnu snagu, oni su smisao naših života.

Osnova sve patnje je nedostatak ljubavi i razumevanja. Ako nismo bili dovoljno svesni i zreli da takve trenutke doživimo, da ih prepoznamo kada nam se dogode ili **da ih sami stvorimo**, onda usled reakcije uma/ega na neostvarenje smisla života u ljubavi i razumevanju, ubijamo i sebe i druge na sve moguće načine. Nasilje je oduvek bilo samo reakcija uma/ega na neostvarene ljubavi i zbog nerazumevanja. Nerazumevanje jača um/ego i tako nastaje začarani krug nasilja.

U svakom pa i najmanjem događaju razumevanja, dobrote i ljubavi ispoljava se svest jedinstva celog kosmosa, čak i ako ste sačekali da mala bubamara (Coccinellidae) odleti sa vaše ruke. Samo je potrebno pratiti njihove tragove i uvećavati te događaje. Ta sposobnost zavisi od zrelosti svesti duše (karmičke zrelosti). Zrele duše mnogo lakše i brže prepoznaju i stvaraju trenutke razumevanja i ljubavi nego nezrele. Zrele duše stvaraju i pružaju ljubav a nezrele traže da je dobiju. Zrelost naše duše jeste u tome da razumemo da se ti trenuci jedinstva ne događaju samo kao spoljašnji događaji, sa drugom osobom, iako mogu i tako da se događaju; to su oni trenuci blaženstva kojeg doživljavamo sa prirodom i lepotom. Zrelost je u tome da ih sami stvorimo, da se oni događaju drugim bićima **kroz nas**, da mi budemo donosioci svetlosti božanske prisutnosti.

Uvek možemo da se obučimo i uvežbamo da stvaramo takve trenutke jer nam se oni zapravo stalno i događaju ali ih nismo svesni. Na primer, svest duše najsnažnije zrači kroz decu, jer njihovo telo/um/ego je mlado i ona nisu još sakupila individualna

iskustva koja bi ih zatvorila za objektivnu stvarnost i otuđila od nje (što se događa kada um/ego sazri). Zato svest duše najsnažnije zrači kroz decu kada se i njihova mala tela/umovi smire i opuste, kada spavaju. Možemo beskrajno dugo da posmatramo dete dok spava zato jer tada kroz njegovo lice zrači najčistija svest božanske duše koju na ovom svetu možemo da vidimo. Koliko sami to jasnije možemo da osetimo toliko se bolje možemo obučiti da je i sami omogućavamo u svakodnevnom životu, da budemo odgovorni prema njoj i svesni njenog potencijala – jer svi ljudi su nekada bili takva deca. Jedina razlika je što sada imaju ružne snove.

Dok mi vaspitavamo decu i ona vaspitavaju nas. Deca vaspitavaju nas tako što nas čistota njihovog bića spontano prisiljava da sami budemo čisti, da budemo najbolji što možemo, da ne grešimo više. Decu ne možemo da vaspitavamo ako sami nismo takvi kakve njih učimo da budu. Deca nas uče svesti duše a mi njih učimo kako da se snađu u fizičkom svetu. Poštena razmena.

Ekstaza jedinstva je tako vredna i značajna jer mnogo je više kosmičkog prostora i vremena ispunjeno nepotpunom i nedovrš-

nom težnjom ka takvoj spoznaji jedinstva, mnogo je više nesvesnih ljudi koji žive kao u snu i iluziji i zato su u sukobu i otuđeni od prirode i celine koja je njihova suština. Da bi prevazišli svoju otuđenost treba samo da se probude, da se okrenu sebi, svojoj suštini, svesti duše i da je ispolje na sve moguće načine. ***Svest duše se budi samim njenim ispoljavanjem.***

Nije potrebno prvo da se probudite, da postanete Buda, da biste ispoljavali svest duše. Ona se uvek ispoljava, pre svega kao sam život. Treba samo toga da budete svesni, da prepoznate spontana ispoljavanja svesti duše, da ih sakupljate malo po malo, kao dragulje (to su oni „biseri mudrosti“, nežnosti, dobrote koji bljeskaju svuda po malo, često dopunjeni humorom), da se učite na njima, da ih čuvate i uvećavate. Tako ćete postati Buda.

Tako ćete prepoznati srodnu dušu u drugome, automatski ćete je privući. Srodne duše su uvek tu samo se ne vide zbog iluzije odvojenosti.

Raj na zemlji će nastati onda kada ljudi spoznaju da su svi oni srodne duše, iako igraju različite uloge u drami života.

ZAŠTO JE BUĐENJE POTREBNO AKO JE SVE BOŽANSKA SVEST

Podsetimo se najpre šta radi božanska svest. Ona se trenutno od svog apsolutnog stanja pretvara u svoju suprotnost, u 'božansku česticu', koja se trenutno manifestuje kao sve moguće čestice, elementi i vibracije. Tako se apsolut manifestuje kao sve što postoji, kao sav život.

Budući da je božanska svest u osnovi postojanja i života, isto se događa i sa njom. Svest se manifestuje u svoju suprotnost, u nesvesnost i sva moguća stanja.

Buđenje je povratak božanske svesti svom izvornom apsolutnom stanju.

Može se postaviti pitanje zašto je potrebno apsolutnoj svesti da se ispoljava u svoju suprotnost i vraća sebi samoj. Ona je uvek ono što jeste. To se i spoznaje u probuđenju.

Odgovor je u samoj prirodi ispoljavanja. Radi se o aktuelizaciji. To je čin s kojim se potvrđuje postojanje. Bez njega i svest i apsolut bili bi jednaki ništavilu. Ništavilo kao takvo nije moguće. On što se ne ispolji i ne aktuelizuje, kao da ne postoji. Pa opet priroda

apsoluta je takva da postoji i bez aktuelizacije. On je uvek ono što jeste, aktuelizacija se događa samo u našem umu. Razumevanjem aktuelizacije božanskog mi se budimo. To je sve što se događa. Izvan našeg uma nema nikakve aktuelizacije, ispoljavanja niti povratka božanskog sebi. Sve je to samo način da razumemo samoga sebe.

Zato je ta priča korisna. Treba je nastaviti.

Bez aktuelizacije ili ispoljavanja apsolut je bezlična, difuzna celina. Iz nje se izdvađa um. Apsolut se kroz um ispoljava kao on sam, ali tada ima oblik, telo koje dodiruje, govori, osmehuje se, radi sve što može da radi. U probuđenom čoveku, koji je transcendirao um, apsolut se vraća sebi samom ali ovaj put sa iskustvima svih svojih mogućnosti. ***U probuđenom čoveku apsolut nije više bezličan već postaje najličnije poznat. Tada mu više ne treba da se ispoljava. Zato je buđenje utrnuće (nirvana), o kome je Buda svedočio. Utrnuće je najtačnija definicija buđenja. Probuđen je onaj koji vidi da su aktuelizacija i ispoljavanje apsolutne svesti samo privid, da ispoljavanje nije potrebno. Samo nesvesni ljudi vide svet kao da je ispoljen, on je zapra-***

vo sve vreme neispoljeni božanski apsolut. Bio ispoljen ili neispoljen božanski apsolut je uvek ono što jeste. Njegova priroda je takva da ne može da se menja, odnosno da u svim promenama on ostaje ono što jeste.

Buđenje je upravo događaj koji dokida svaki privid ispoljavanja i otkriva sam apsolut kakav jeste, bez ičeg drugog.

Buđenje aktuelizuje božanski apsolut više nego išta drugo, više od cele prirode i kosmosa. Buđenje potvrđuje da je apsolut izvan postojanja, neuslovljen postojanjem.

Ako je probuđeni svestan celog kosmosa kao svog bića, onda je on izvan kosmosa. Onaj ko je svestan nečega mora biti izvan onoga čega je svestan. U identifikaciji nema objektivne svesnosti.

RAZVIJANJE KULTURE PREPOZNAVANJA SPOLJAŠNJEG SVETA KAO LJUDSKE SUŠTINE

Samo pojedinci mogu sprovesti meditativnu praksu koja će u njima razviti svest o pravoj prirodi jedinstva postojanja. Međutim, takvu svesnost je moguće razviti u raznim oblicima kod svih ljudi kao deo kulture življenja.

Postoje školski predmeti i udžbenici koji decu uče kulturi življenja. Potrebno je samo malo doterati te predmete sa najnovijim saznanjima kvantne fizike o povezanosti svega, o ulozi svesti u stvaranju fizičke realnosti. Svakako, ne tako što će se fizika predavati maloj deci kao nauka već samo praktično znanje koje već imamo o prirodi fizičke realnosti, znanje koje dokazuje da je cela priroda u osnovi jedinstvena svesna celina. (Pre toga bi takvi udžbenici morali da dobiju odobrenje vlasti da se o svesti uopšte govori u obrazovanju, jer svest nije predmet ni na jednom univerzitetu, ni teološkom. Ako se i spominje to je uvek u materijalnom kontekstu, da je svest proizvod nesvesne materije,

što je apsurd. Istinsko izučavanje svesti je još uvek tabu tema u obrazovanju. Nekome odgovara da ljudi budu nesvesni.)

Deci bi takvo znanje bilo veoma prikladno i blisko. Zašto deca vole igračke i lutke? Zato jer ih doživljavaju kao živa bića. Svaka lutka u rukama deteta je živa i voljena. Nije u pitanju samo njihova mašta već njihova mnogo dublja i šira percepcija, osećaj jedinstva svega, da je sve spolja živo i svesno, deo nas samih, koji svi mi imamo od najranijeg detinjstva ali gubimo tokom odrastanja i pogrešnog vaspitanja. Zato deca ponekad imaju vančulnu percepciju i siddhi-je. Ona se lako rasplaču i rastuže jer doživljavaju tuđu patnju kao svoju. Ona osećaju i reaguju celim bićem ne zato jer su previše osetljiva i nezrela, već zato jer zaista osećaju stvarnost. Iz istog razloga se tako snažno vesele i raduju, jer direktno doživljavaju celinu kao svoje sopstveno biće. Mi mislimo da je njihova radost naivna i bezrazložna, ali stvarnost je sasvim suprotna. Deca su u blaženstvu iz istog razloga zbog kojeg je i Buda bio u blaženstvu, i svi pravi mistici i sveci. Oni direktno vide svoju pravu prirodu u svemu što postoji, nemaju uslovljeni um koji ih ograni-

čava i otuđuje od celine, koji im nameće patnju.

Nije potrebno decu voditi u meditativne centre da se uče ovakvoj kulturi. Ona je već imaju, treba je samo negovati tako da bude usklađena sa odrastanjem i delovanjem u svetu. Tako će deca sačuvati svest svoje duše za ceo život i naučiće da ispravno delaju u svetu. Samo takvi ljudi će svet učiniti boljim mestom za život.

Takvo obrazovanje je jedino ispravno jer priroda ovoga sveta je takva da služi kao poligon za izražavanje svesti naše duše. Ovaj svet postoji ovakav kakav jeste da bi mi mogli potpuno da razvijemo i ispoljimo svest naše duše, tačnije rečeno, da se božanska svest ispolji kroz nas, kroz naše delovanje. Tome u suštini služi svo znanje, kultura i nauka koju razvijamo – da se svest duše ispravnije izrazi kroz naše delovanje. Da sa igračaka pređemo na kompjutere i kosmičke brodove. Kultura i nauka su samo težnje da svest svoje duše izrazimo u fizičkom svetu, konkretno, na što ispravniji i bogatiji način. Tako bi bar trebalo da bude.

Realnost sadašnjeg sveta je još daleko od takvog ideala. Ako su ljudi uspeli da ovaj

božanski svet naprave ovakav kakav je sada, kao lepšu verziju pakla, svakako su sposobni i da preokrenu situaciju, da ga ponovo pretvore u raj. To bi trebalo i da im bude lakše jer je samo potrebno da otkriju i slede svoju pravu prirodu, svoju najdublju potrebu i čežnju, da čine nešto lepo i korisno. Uništavali su ovaj svet i sebe same jer su se borili sa svojom pravom prirodom (sam taj čin je takođe izuzetno kreativan). Povratak svojoj pravoj prirodi, koja je svuda oko nas i u nama, trebalo bi da je mnogo lakši put.

On bi mogao da započne novim obrazovanjem dece, obrazovanjem koje ne bi bilo ograničavanje i nametanje neprirodnog stanja svesti već negovanjem njihove svesti koja već poznaje stanje jedinstva i njenim obučavanjem da deluje u fizičkoj realnosti. Potrebno je samo pomoći deci da prepoznaju to što već imaju u sebi i da se izraze u skladu sa svetom oko sebe, da nastave svoj razvoj na pravi način, a ne da ga potpuno deformišu kao što to radi sadašnje „obrazovanje“.

Razvoj Valdorf škola (nem. Waldorfschule) svakako obećava da će se obrazovanje dece nastaviti u pravcu o kome ovde govorimo. Potrebno je samo razviti ga

tako da takve škole postanu jedine u celom svetu, ne samo izuzeci u nekim državama.

Velika je greška misliti da versko obrazovanje može da ispuni ovu potrebu. Institucionalne religije su u velikoj meri nastale kao sredstvo sputavanja svesti duše, kao kontrola uma. U njima se božanska svest projektuje u autoritet Boga i Crkvu kao posrednika do Boga, a čovek se stavlja u potčinjen položaj, kao rob. Oduvek je poznato da su vladari organizovali institucionalne religije. Religija koja ne prepoznaje božansko u svakom čoveku nije religija već sistem obmane, samo se verbalno izražava o prisutnosti božanskog, nikada praktično.

U davnim vremenima postojale su verske tradicije koje su božansko prepoznavale u svemu, u svakom čoveku, u celoj prirodi. Neke od njih su ostale primitivne šamanske tradicije koje danas prenose samo mali deo svesti o tome da je cela priroda svesna celina i naše biće. Njihova praksa je danas uglavnom svedena na rituale. Mistična iskustva su retka i pomognuta psihodelicima (DMT, ayahuasca).

Ispravna svest o jedinstvu čoveka i prirode postojala je i najduže sačuvana, sve do

danas, kod (predhrišćanskih) staroveraca, Starih Slovena, posebno Srba.⁸

---

⁸ Prema antičkim i savremenim istoričarima, sve do šestog veka nove ere svi Stari Sloveni su se nazivali Srbima (Serbi, Sorabi), imali su zajedničku jezičku osnovu, iako su bili u različitim plemenima pod drugim nazivima (Iliri, Tračani, Tribali, Vendi, Pelazgi, Anti, Dardanci, Skiti, Skoti ...). Naseljavali su velike delove Evroazije. Najstarije poreklo im je u Vinčanskoj kulturi. Od njih potiče evropeidna rasa. O srpskom poreklu najstarijih Evropljana videti u delima: arheolog Vere Gordon Childe (1892 - 1957); arheolog Andrew Colin Renfrew, Baron Renfrew of Kaimsthorn; genetičar Bryan Clifford Sykes (1947 - 2020); genetičar Stephen Oppenheimer (1947); Cyprien Robert (1807 - 1865); biolog prof. J.B.S. Haldane (1892 - 1964); Konstantínos Oiconómos (1780-1857); Pavol Jozef Šafárik (1795 - 1861); Herodot; Laonikos Chalkokondyles; Hormayers Archiv, str. 282-283.

O poreklu najstarijeg pisma iz Vinčanske kulture videti u delima: Harald Haarmann: *Das Rätsel der Donauzivilisation. Die Entdeckung der ältesten Hochkultur Europas*. Munich: C.H. Beck; Joan Marler: *From the Realm of the Ancestors: An Anthology in Honor of Marija Gimbutas*, 1997 by Knowledge, Ideas & Trends; Marija Gimbutas: *The Language of the Goddess: Unearthing the Hidden Symbols of Western Civilization*, Thames & Hudson, 2001.; Shan M.M. Winn: *Pre Writing In Southeastern Europe: The Sign System Of The Vinca Culture Ca. 4000 B. C*, Unknown Binding, 1981; Ian Wilson: *Before the Flood - Dramatic New*

Predanja Srba i u današnjoj Srbiji govore o kosmičkom poreklu ljudi, da su oni "deca neba", da su "nebeski narod". Folklorna igra "kolo" direktno odražava kretanje zvezda i planeta, učestvovanje čoveka u tom kretanju. Lirska i epska poezija govori samo o ljubavi, ali ne o ljubavi muškarca i žene već o kosmičkoj ljubavi prema čovečanstvu. Njihova himna ima naziv "Bože pravde". Najstariji običaji i predanja Srba govore da je cela priroda živo biće i da je božanska; da je voda živa i svesna, kada dođu na izvor da zahvate vodu oni je pozdravljaju kao živu osobu sa "Dobar dan dobra vodo"; da žito bolje raste ako mu se peva; da je sunce njihov starešina, svakog vedrog jutra su izvodili decu da pozdravljaju sunce, da se leče gledanjem u sunce, da primaju životne savete od sunca meditativnim smirenjem dok gledaju u sunce. Znali su za reinkarnaciju. Kod starih Srba deca su bila poštovana kao anđeli na zemlji i živela su bezbrižno kao u raju. Žene, majke, imale su presudnu ulogu u vođenju društva.

Evidence that the Biblical Flood Was a Real Event; Marco Merlini, Ph.D: La scrittura è nata in Europa (Avverbi Publishing Company, 2004).

Judeo-hrišćanstvo je odigralo ključnu ulogu u grubom potiskivanju takve stare vere kod svih starih naroda, otvarajući univerzitete, prisiljavajući ih na učenje osnovnih prirodnih zakona. Razlog za potiskivanje bio je da se ljudi prisile na razvoj, da postanu aktivni stvaraoci, sa znanjem o svim prirodnim zakonima, a ne samo da uživaju u neposrednom opažanju, kao mala deca. Dakle, razlog je odrastanje i sazrevanje. Da nije bilo te prinude i prisile ljudi bi i danas bili u jedinstvu sa prirodom, igrali bi oko vatre i uživali gledajući zvezde. Sada razvijaju tehnologiju sa kojom mogu da lete ka zvezdama, da ih dotaknu, da razumeju zašto je priroda takva kakva je.

ZAŠTO SPOLJAŠNJI SVET DELUJE NA NAS USLOVLJAVAJUĆE

Ima nekoliko odgovora na to pitanje.

Prvi je jednostavan: zato jer mu mi dajemo snagu da tako deluje. Prvo smo svojim neznanjem stvorili svet objekata i zato on tako deluje na nas. Spoljašnjost deluje na nas uslovljavajuće i čak neprijateljski samo onoliko koliko smo mi otuđeni od prave prirode objektivnog sveta, koliko smo nesvesni da je objektivni svet sačinjen od potpuno iste svesti koja je naša suština ili duša. Na taj način mi sami dajemo snagu objektivnom svetlu da deluje na nas, dajemo mu i motiv da deluje na nas da bi nas upoznao sa svojom pravom prirodom, da je on ista svest kao i mi sami. ***Mi sami sebe tako budimo i osvešćavamo.*** Ceo objektivni svet, sam život, sudbina, *karma* i civilizacijski razvoj jeste samo način na koji mi sami sebe osvešćavamo u ovoj spoznaji, da postoji samo jedna jedina božanska svest u svemu i da je ona naša suština, da smo mi ona i da je ona mi sami.

Uostalom, logično je da spoljašnjost deluje na nas samo onda, u onoj meri i na

onakav način na koji projektujemo tu istu spoljašnjost. Uslovi života, rada i sav kulturni razvoj jesu onakvi kakvi smo ih stvorili svojom svešću. Koliko postajemo svesniji sebe i sveta oko sebe toliko uslovi našeg života postaju bolji i savršeniji. Koliko smo manje svesni svoje prave prirode i prirode oko nas, toliko više svoje okruženje projektujemo kao destruktivno.

Problem je još dublji.

Svest duše je najveća privlačna sila u ljudima. To je ista svest koja je dizajnirala celu prirodu i život. Zato je ljudima tako privlačna priroda, želeli bi da u njoj žive kao u raju i ništa drugo da ne rade. Sklad sa prirodom je dovoljan ljudima.

Međutim, božansko stvaranje prirode je samo prvi deo posla, dolazak čoveka je nastavak ispoljavanja sveta na višem nivou.

Čovek je u prirodi, na livadi, izgradio pozorište. U njemu igra sve moguće uloge, drame, komedije i tragedije. Čovek svesno iskušava ono što nije vidljivo i što ne postoji kao prirodni oblici života, a to je smisao svih događaja, nove mogućnosti koje on sam stvara pored prirodne uzročnosti, uključujući i stvaranje i razaranje života. U poeziji spa-

ja nespojivo, nemoguće postaje moguće, nevidljivo postaje vidljivo, snovi postaju stvarnost – ali samo neko vreme, dok sve ono što je držao za stvarnost ne prepozna kao san.

Sve što je ispoljeno kao svet, kao mnoštvo objekata, čovek povezuje i spaja u smisao i tako sve vraća božanskom.

Recimo ovo slikovito: iz Jednog (univerzalnog polja) ispoljava se mnoštvo, kao svet objekata, priroda; to je jedna polovina procesa aktuelizacije božanskog; druga polovina se događa *i dovršava* kroz čoveka; čovek sve ispoljeno, sve činjenice i sve mogućnosti bivstvovanja ponovo spaja u Jedno kroz razumevanje i smisao.

Da bi se čovek na sve to naterao, da iskusi nove mogućnosti, potrebno je da bude izložen prinudi i prisili. Ako ostane zadovoljan samo onim što mu priroda nudi, ostaće nesvestan svojih viših mogućnosti, a to znači sebe samoga.

Nikada ne bi stvorio Nintendo!

Ali ni rover koji šeta po Marsu.

Ni to nije najdublji smisao zašto postoji uslovljenost.

Uslovljenost postoji kao odraz stanja prirode stvarnosti naše duše u ovom svetu.

Uslovljenost i patnja nas najsnažnije uče istini da ne treba da se vezujemo ni za šta na ovom svetu jer naša duša nije od ovoga sveta. Ona je primarna a svet je sekundaran, svet je samo posledica projekcije svesti naše duše. Sva spoljašnjost je naša unutrašnjost. Zato ne možemo nikada da nađemo utehu i utočište na ovom, spoljašnjem svetu. I ne treba. Ta nemogućnost nas budi. Smrt ponajviše. Tako smo prisiljeni da prepoznamo pravi život božanske svesti ovde i sada, u svemu, bez odlaganja. Bez iskustva smrti niko se nije probudio za život večni.

Da možemo da nađemo utočište na ovom svetu, nikada se ne bismo probudili, odnosno vratili sebi. Ostali bismo zauvek vezani za svoju projekciju. Zato nas i božanska svest i sama priroda teraju svim silama da naučimo *tantru*: da se ne vezujemo, da volimo ali slobodno, bez vezivanja ni sebe ni drugoga, da spoznamo energiju života ali kao svest u osnovi; da svesno iskusimo energiju; da živimo celim bićem da bismo sve upoznali do kraja, ali i da sve transcendiramo. Da uvek osvestimo sebe u odnosu na sve što radimo.

Priroda ne želi da mi, kao nezrelo dete, tražimo utočište u njoj. Stvar je obrnuta. Pri-

roda želi da odrastemo i spoznamo sebe da bi ona mogla da nađe utočište u nama, u svesti naše duše, jer duša je kreator prirode.

Samo probuđen vidi da je cela priroda savršeno dizajnirana da posluži samo jednoj svrsi: buđenju čovekovom. To je učenje *samkhye*. Učenje narodne mudrosti kaže jednostavnije: batina je izašla iz raja.

KAKO JE ZAPOČELA PODELA

Izvor svega što jeste nazvaćemo božanski apsolut. Zamislimo ga kao koren drveta koje je okrenuto naopako. Njegov koren je na nebu. Njegovo stablo, prve i najveće grane su u najvišim dimenzijama i one su prve monade individualne svesti. One su u religijskim tradicijama poznate kao arhanđeli, tvorci svih svetova, zvezda i planeta. Te monade se zatim dele u manje individualne svesti, u manje grane, za koje možemo reći da odgovaraju predstavi anđela. One kreiraju sve detalje u svim svetovima, sav život. Na kraju svih podela u manje individualnosti, u manje grančice, možemo reći da svaki list predstavlja po jedno svesno individualno biće, svakog čoveka.

Nema podela u božanskoj svesti, ona je uvek jedna ista u svakom obliku. U svakom listiću, cvetu i plodu je celo drvo.

Stoga kada kažemo da su naše duše kreatori svega onda mislimo na izvorno stanje naše duše, kada je ona bila bliža svome izvoru, božanskoj svesti. Kada je u telu onda

ona može da deluje samo u skladu sa ograničenjima tela.

U tom razgranavanju i ispoljavanju, sve većem oblikovanju, događa se istovremeno i uporedo drugi proces – proces zaborava svoje suštine. Sa svakim novim oblikovanjem svest biva udaljena od svog izvora, sve više zaboravlja da je ona i dalje svaki oblik, samo postojanje, da je ona sve što postoji, i sve veću važnost dobija sam oblik koji se individualizuje. To je kao razbijeno ogledalo, svaki njegov delić i dalje odražava sliku celine iako u mnogo manjoj razmeri. Svaki delić kosmosa postaje kosmos u malom i upravo zato može da postoji kao izdvojena celina. Svaka posebna vibracija postaje individualna u dovoljnoj meri da deluje samostalno. Biće koje najkompletnije deluje samostalno je čovek kao mikrokosmos.

Na kraju ispoljavanja, u trodimenzionalnom fizičkom svetu, mnoštvo individualnih oblika i sadržaja spoljašnjeg sveta postaju dominantni a priroda svesti koja ih sve stvara pada u zaborav. Zaborav se ispoljava kao podela na spoljašnje i unutarne. Ta podela izvrće stvarnost tako da „materijalni“ oblik postaje sve što je spolja, a svest postaje

stanje samo unutar bića. Za takvog čoveka svest u fizičkom svetu postaje prisutna kao u snu, on spoljašnje oblike drži kao jedino stvarne a nije svestan svoje prave prirode, a to je Celina kao čista svest i samo postojanje.

Za to postoji opravdan razlog. Samo kada je koncentrisana u jednom svesnom biću svest može doći do smisla svoga postojanja. Izvan bića svest postoji difuzno, kao samo postojanje. Samo u individualnoj samospoznaji kao "Ja jesam" svest dolazi do svoje univerzalne prirode i stvarnosti. Zapravo u svakom obliku postojanja svest se manifestuje kao „Ja jesam“ ali samo kao oblik, vibracija, misao. Jedino u svesnom subjektu svest postaje svesna obe stvarnosti: i same sebe, kao čiste svesti, i svog jedinstva sa svakim oblikom. Zato je taj gubitak prave prirode božanske svesti tokom ispoljavanja sveta potreban da bi se opet pronašao u samosvesti čovekovo. Gubitak svesti o sebi je način na koji se svet ispoljava. Iluzija je način na koji se spoznaje realnost. Na taj način ne postoji ništa osim realnosti.

SVUDA JE SPOJ SPOLJAŠNJEG I UNUTARNJEG

Kada šetate lepo uređenim gradom vidite spoj spoljašnjeg i unutarnjeg. Kada vidite radnika kako zida zgradu, seljaka kako obrađuje zemlju, ljude kako se razumeju i vole, vidite spoj spoljašnjeg i unutarnjeg sveta. Zapravo oni su uvek spojeni, vi tada vidite samo tračak svesti o tom jedinstvu, njegovu aktuelizaciju. Kada vidite lepotu vi osećate zadovoljstvo; to zadovoljstvo je tračak svesti o jedinstvu spoljašnjeg i unutarnjeg, njihovoj usklađenosti. Savršenstvo tehnike je takođe praktičan izraz usklađivanja spoljnog i unutarnjeg kosmosa, izraz svesti o prirodi stvarnosti.

Razdvajanje spoljašnjeg od unutarnjeg je odraz nesvesnosti prave prirode postojanja i osnova svake destrukcije. Zato je razdvajanje na delu kada se ljudi sukobljavaju, kada su stvari ružne i zapuštene, kada nema ispravnog rada i razvoja.

Svako usavršavanje života jeste odraz većeg razumevanja jedinstva unutarnjeg i spoljašnjeg sveta. Naša svest o pravoj prirodi

spoljašnjeg sveta ispoljava se kao sve veće usavršavanje života i okruženja. Razvoj kulture i civilizacije je ispoljavanje svesti o jedinstvu spoljnog i unutarnjeg sveta.

RELIGIOZNOST JE ODRAZ JEDINSTVA SPOLJAŠNJEG I UNUTARNJEG

U ezoteričnom hrišćanstvu Bog postaje čovek kroz svoga sina Isusa Hristosa. To znači da se spoljašnji prostor, Bog, manifestuje kao čovek. Čovek se vraća svojoj suštini kroz vaskrsenje, nadilaženje ograničenja smrtnog tela i predaji Celini, prostoru koji je Bog. To je ideja hrišćanstva: materijalizacija svesti duše (otelovljenje) koja se odvija transcendencijom materije (vaskrsenje), a transcendencija materije se istovremeno događa kroz usavršavanje materije putem njenog osvešćenja, osvešćenjem prave prirode materije, odnosno spoljašnjeg sveta. To je takođe i prava svrha razvoja nauke i kulture.

To je sve religijskim rečima izrečeno da Carstvo nebesko bude na zemlji kao što je i na nebu.

O tome govori simbol heksagrama, Davidove zvezde. Trougao okrenut nadole je božanska svest koja se spušta na zemlju, u čoveka, a trougao okrenut na gore je svest koja se vraća božanskom. To govori o jedinstvu spoljašnjeg i unutarnjeg, svesti i postojanja.

nja, neba i zemlje. Taj simbol pokazuje pravu svrhu svesti duše koja se rađa u fizičkom svetu.

U budizmu se jedinstvo spoljašnjeg i unutarnjeg izražava spoznajom da spoljašnji svet nestaje, tačnije nestaje svaka razlika između spoljašnjeg i unutarnjeg jer sve spoljašnje prepoznamo kao svoju pravu prirodu, ili Budinu prirodu. Zato se budizam zasniva na nenasilju, dobroti i milosrđu prema svim oblicima života i postojanja, jer se sve spolja prepoznaje kao naša unutrašnjost, kao naše biće. U budizmu nestaje sama individua kao jedini izvor iluzije da postoji bilo kakva odvojenost i razlika između spoljašnjeg i unutarnjeg sveta. Ta razlika objektivno ne postoji izvan čovekovog uma i ega. Samo u njemu.

Sav smisao verske predanosti spoljašnjem Bogu jeste u razumevanju da je spoljašnjost naša unutrašnjost. Velika greška je ako se usled veličine spoljašnje manifestacije božanskog previdi značaj tela i čoveka. Zato se neki verski fanatici, koji se predaju Bogu i božijoj volji, negativno odnose prema telu i ljudima. Većina religijskih sadržaja veoma podseća na šizofreniju. Samo u našoj iluziji

naše telo izgleda malo, grešno i pogrešno, a spoljašnjost i božansko kao nešto veliko i savršeno. Objektivno posmatrano oni su jednaki jer su jedno isto.

Osnovni problem predaje božanskom jeste sumnja: ako napustim sebe i predam se Bogu, da li će me tamo nešto dočekati. Predati se Bogu koga ne vidimo je teško. To je slično igri poverenja, kada padamo na leđa sa poverenjem da će nas prijatelj koji stoji iza nas, uhvatiti.

Takav pristup predaji je pogrešan. Ne treba gledati spolja, u nebo, tražeći Boga kome ćemo se predati. Treba gledati u sebe, u samo postojanje, u biće. Kada vidimo postojanje kakvo zaista jeste, videćemo Boga. Ono čemu se predajemo kada se predajemo Bogu, je oduvek tu, ono nas je stvorilo, ono pokreće svaki otkucaj našeg srca, ono nam omogućava disanje. A pitamo se da li da mu se predamo! Ono nas nosi kao malo vode na dlanu, a mi se pitamo da li da mu se predamo.

Tako je velika moć iluzije koju stvara um koji je nesvesno okrenut samo spolja. On se razmeće verskim ubeđenjima.

Strastvenu predanost Bogu izvode oni koji po svaku cenu žele da je izbegnu. Najveći

verski fanatici su oni koji najviše žele da izbegnu Boga. Jer tada bi videli svoje pravo lice.

Zapravo, pitanje predanosti i ne postoji, mi ne možemo nikada da se zaista predamo božanskom jer nemamo šta da predamo. Ništa nije naše, čak ni naš um; sve je božansko. Samo je stvar u buđenju za stvarnost koja jeste ovde i sada.

Kada zaista, definitivno, celim svojim bićem spoznamo da ništa nije naše, onda smo se predali i na pragu smo probuđenja.

ASTROLOGIJA JE NAUKA O JEDINSTVU SPOLJAŠNJEG I UNUTARNJEG SVETA

Naše telo i sav život, sve što telo radi za života, potpuno je uslovljeno spoljašnjom celinom kao fetus u majčinoj utrobi. Najveći spoljašnji oblici koji utiču na nas spolja jesu nebeska tela, Zemlja i sve planete sunčevog sistema, i zvezde. Oni deluju na nas kao što deluje telo majke na fetus. Kada se rodimo mi samo jedno malo fizičko telo majke menjamo za mnogo veće telo Zemlje i solarnog sistema. I dalje smo nesvesni svoje prave prirode, ne delamo svojom voljom kao ni nerođeno dete. Dela ceo sunčev sistem a mi samo pripisujemo delovanje sebi i svome telu. U tome se sastoji naš san, naša nesvesnost.

Planete solarnog sistema su naše biće. Sve što smo doživeli i radili zapravo su radile one, sav naš život je bio delovanje kosmosa, solarnog sistema. Samo je naše opažanje bilo smešteno u fizičkom telu koje imamo i sve to smo doživljavali iz njegove perspektive, subjektivno, tako da nam je izgledalo kao da to sve mi radimo.

Sve je u percepciji u tački posmatranja. Smanjili smo sebe sa nivoa kosmosa u jedno malo telo i odatle posmatramo postojanje, zato nam izgleda kao da mi nešto radimo. U stvarnosti sve radi kosmos. Fizička tela samo sebi pripisuju da ona nešto rade. Ceo naš život je život kosmosa. Naše rođenje jeste samo smanjenje percepcije, to je promena perspektive, kada smo počeli život da posmatramo iz jednog tela. Takvo ograničeno opažanje je stvorilo utisak "ja radim" – samo zato jer možemo da mrdamo rukama i nogama kako hoćemo - i sa tim ograničenim opažanjem sve smo radili pogrešno.

Individua formirana od strane celine kosmosa, od solarnog sistema, ima prividnu slobodu da radi šta hoće, međutim i takav rad u slobodnoj volji nije potpuno slobodan. Podeljen je na dva dela. Prvi deo sastoji se u tome da je individua okrenuta ka sebi, tako upoznaje svoju individualnost ali takođe radi na jačanju svoje otuđenosti, tako se odvaja od celine i u sukobu je sa prirodom. Tada doživljava samo iluziju da ima slobodu i dobija patnju kao krajnji rezultat takve slobode. Drugi deo je kada individua svoju slobodu koristi za rad na otkrivanju svoje prave pri-

rode, kada upoznaje pravu prirodu spoljašnjeg sveta i kako da se ispravno odnosi prema svetu. Ako u tome napreduje prepoznaće jedinstvo svoje individualnosti i celine. Takav rad će biti podržan od strane celine. Taoisti kažu da čovek tada ima podršku neba, da sledi svoj Tao. Ji Đing (25 - Nevino delovanje) kaže da „bez podrške neba ništa ne može da se uradi“, odnosno kada je čovek otuđen on radi pogrešno i u sukobu je sa celinom, onda nema podršku neba, celine. Ispravno počinjemo da radimo samo onda kada radimo na tome da spoznamo svoju višu, pravu prirodu, širu celinu koja radi kroz nas, svest svoje duše. Tada ne možemo da radimo pogrešno. Svako pogrešno delovanje jeste posledica nesvesnosti i otuđenosti od celine, pokušaj da se individua odvoji od celine, da živi u iluziji da je sama sebi dovoljna. To je svako zlo delovanje. Svako dobro delovanje proističe iz svesti individue da je potrebno da se vrati celini, svojoj pravoj prirodi.

Oduvek se govorilo o čovekovom „oslobođenju“ ali nedovoljno se jasno govorilo od čega se oslobađa. Jedino ropstvo od koga se oslobađa jeste iluzija da čovek postoji

kao odvojena individua koja može nešto sama da radi svojom voljom nezavisno od celine. Jedino spasenje jeste buđenje u spoznaji da je naša suština neuslovljena duša koja kao prostor omogućava celinu koja sve radi u sebi samoj, zajedno sa svim svojim prividnim individuama.

U nezreloj fazi taj povratak svojoj sopstvenoj duši se objašnjava kao "povratak Bogu". Zrelost uvida je spoznaja da se samo vraćamo svojoj pravoj prirodi i to je buđenje.

Mi se istinski rađamo i počinjemo da delamo svojom voljom onda kada spoznamo svoju pravu prirodu, a to znači kada prepoznamo jedinstvo spoljašnjosti i našeg bića i nezavisnost naše suštine od oba. Ako smo svesni i tela i sveta to znači da je naša suština, suština svesti ili duše, izvan svega. ***Samo ono što je nezavisno od svega može da dela svojom voljom.***

Spoljašnji uticaji deluju na nas samo dok ih mi sami doživljavamo kao spoljašnje. Svrha tog mehanizma je da nas natera da se probudimo, da spoznamo pravu prirodu spoljašnjeg sveta kao sopstvenog bića, jedinstvo spoljašnjeg i unutarnjeg sveta. Taj mehanizam je krajnje jednostavan: kad god pomis-

limo na svoje odvojeno „Ja“ on nas spolja udari s nečim. Pošto je sve naše biće, mi to sve radimo sami sebi.

Svi negativni uticaji spoljnog sveta na nas nastaju samo usled našeg razlikovanja spoljašnjeg i unutarnjeg sveta, nas i prirode, kada mislimo da smo se zaista rodili, počeli da postojimo. To je samo subjektivan utisak, ali veoma destruktivan. Mi sami stvaramo sve negativnosti usled podele u našem umu na spoljašnje i unutarnje. Priroda je kao ogledalo. Ako smo pred ogledalom namršteni i nesrećni, uzalud ćemo čekati da se naš lik u ogledalu prvi promeni. Samo mi treba da se promenimo, da „budemo promena koju tražimo“. Sva spoljašnja priroda će nas tada podržati automatski.

Naše otuđivanje od nas samih nas uslovljava, a ne spoljašnji svet. Njega nema.

Kada prepoznamo planete sunčevog sistema kao delove našeg bića, tada nestaje astrološki uticaj planeta na nas. Kada planetu Merkur, koja je tamo daleko u kosmosu, prepoznamo kao način na koji deluje naš um, tada više neće biti uslovljavajućeg delovanja ni Merkura ni uma. Isto važi za sve ostale planete. Možemo da pratimo delovanje pla-

neta u tranzitu. Na primer, tranzitni Mars je prešao preko natalnog Urana i doživeli smo neku fizičku povredu, kako teorija astrologije i predviđa. U tom događaju možemo na svojoj koži da doživimo potvrdu da se delovanje astrologije zasniva na principima holografskog univerzuma. Uran je na toj tački bio davno, kada smo se mi rodili, a Mars je sada prešao preko te tačke i ona je delovala kao da je Uran još uvek tamo.

Reći da je univerzum hologram jeste samo drugi način da se kaže da su spoljašnji (kosmos) i unutarjni svet (individua) jedno isto.

Kada osvestimo pravu prirodu spoljašnjih uticaja onda oni prestaju da bivaju spoljašnji i naša svest dobija nezavisnost od svakog uticaja.

Suština je u tome da svest naše duše bude jača od fizičkih uticaja, i spoljašnjih i unutarnjih. Svest naše duše je nezavisna od oba sveta, unutarnjeg i spoljašnjeg, ona omogućava oba. Kada prestane konfuzija oko delovanja između spoljašnjeg i unutarnjeg sveta, individue i celine, tada se javlja svest neuslovljene duše i ona postaje nadmoćna, odnosno prepoznaje svoju nezavisnost od

svakog sveta, i od individualnog tela i od celine koja uslovljava telo.

Stvar je jednostavna: svest je jedna ista izvan nas i u nama, nema mnoštva svesti. Ako zaboravom prave prirode svesti dozvolimo da spoljašnjost utiče na nas, ona će to i činiti. Mi smo joj to dozvolili usled svog neznanja, nekorišćenja svoje svesti, neprepoznavanja svesti kao naše suštine. Takva je priroda svesti kao energije: ona uvek deluje kroz sve što postoji. Zato ako ne upravljamo mi njome, upravljaje ona nama. Nema neutralnog stanja.

Jedina sloboda koju imamo na ovom svetu dok smo u iluziji jeste da spoznamo svoju pravu prirodu, svoj dušu koja je nezavisna i od tela i od cele prirode, sve drugo je uslovljeno. Ako radimo bilo šta u nekom drugom smeru bićemo uslovljeni ili svojim telom i umom ili širom prirodom. Imaćemo samo iluziju da nešto činimo slobodno i svojom voljom. U takvom stanju prvo nešto učinimo pa onda sebe ubedimo da smo to hteli da učinimo „svojom slobodnom voljom“. Kao kada lepimo etikete na teglama. Takođe događaji nam izgledaju slučajni samo zato jer

ne vidimo njihovu višu povezanost, svesnu volju koja stoji iza njih.

Jedna jedina sloboda koju mi ljudi imamo na ovom svetu jeste sloboda spoznaje naše prave prirode, svesti naše duše, osvajanje naše prave prirode kroz sve prepreke i iluzije. U tome je cela istorija ljudskog roda, sav razvoj čovekov. Osveščavanjem svoje prave prirode čovek stvara kulturu.

Dakle, jedina sloboda koju imamo je da se oslobodimo ropstva (ali iluzija je često tolika da ni ovu slobodu ne vidimo, ne verujemo u nju, uhvaćeni smo u začarani krug svojih dela). U tome ćemo imati podršku prirode. Ako radimo bilo šta drugo a ne na svom oslobođenju, buđenju i usavršavanju kao svesnog bića, mi se samo još više porobljavamo u još većoj iluziji, patnji i sukobu sa prirodom, svetom i drugim ljudima. Osvešćenje je jedini put koji nam je dat kao ljudima. Ako krenemo bilo kojim drugim putem završićemo u blatu i patnji. Slobodan je samo put u slobodu. To je ona staza kojom se najređe ide. Široki su i mnogo privlačniji putevi iluzije da smo odvojene individue, da možemo bilo šta drugo da radimo sami svojom voljom.

Budući da je sve drugo osim svesti iluzija, i sve drugo što radimo osim rada na osvešćenju je iluzija.

RAĐANJE I UMIRANJE JE IZVRTANJE SPOLJAŠNJEG I UNUTARNJEG

Spolja vidimo mladu ženu koja se kreće kroz vreme i prostor i koja je začela dete. Dete raste u njenom stomaku, rađa se i nastavlja samo da se kreće kroz vreme i prostor, raste, radi sve i svašta i umire, nestaje iz vremena i prostora, ostaje samo kao sećanje, ostaju posledice njegovog delanja. To je pogled jednog svesnog subjekta spolja.

Posmatrano iznutra, iz svesti duše, iz perspektive objektivnog prostora Apsoluta, ne događa se ništa drugo nego se sam božanski Apsolut, prostor, svakog trenutka pretvara u svaku česticu, u svaki oblik, stvar, sva živa bića i sve događaje. U svoju suprotnost.

Objektivno postojanje se svakog trenutka pretvara u svesnog subjekta, u Ja/ego/um čoveka koji iz jedne referentne tačke, svog individualnog tela posmatra celinu, i tada vidi svoje telo u prostoru i sve oblike u njemu kao da su takođe izdvojeni objekti koji se kreću u prostoru, a za to je potrebno i vreme. Vidi sebe kao individuu u prostoru i vremenu.

Duša čovekova se ne rađa u vremenu i prostoru. To je samo subjektivni utisak koji prirodno nastaje kada svest opaža samu sebe (prostor) iz jedne tačke, iz perspektive uma/ega koji uvek projektuje vreme. Duša je individualna emanacija božanske celine. Kao takva ona je i sama božanska celina, beskrajna i bezvremena, a to znači ona je sam prostor i večna je zato jer, budući da je sam prostor, ne kreće se kroz vreme. Samo iluzornim entitetima unutar prostora, telima koja su u stvarnosti sačinjena od samoga prostora, izgleda kao da postoje u linearnom vremenu, da se rađaju i umiru.

Duša, kao božanska svest, odgovara prostoru. Zato se duša ne rađa u telu već se telo rađa u duši kao njena ideja ili predstava.⁹

---

⁹ O tome jasno govori ideja „omotača duše“ (*kosha*) u *advaita vedanti*. Postoje pet tela koja obavijaju dušu kao ljuske luka: *Annamaya kosha* (telo hrane ili fizičko telo); *Pranamaya kosha* (energetsko ili astralno telo); *Manomaya kosha* (um koji upravlja fizičkim telom); *Vijñānamaya kosha* (viši intelekt koji donosi uvid) i *Anandamaya kosha* (omotač blaženstva koje nastaje na osnovu uvida u pravu prirodu duše. Kada je slobodna od svih omotača duša je autentična i svoja.

U objektivnoj stvarnosti duša trenutno u sebi stvara fizičko telo kroz svoju imaginaciju, sužava svoju svest u takvo telo, i opažajući iz njega njoj samoj izgleda kao da je postala odvojena individua koja se kreće u vremenu i prostoru. To je po svemu nalik snu za svest duše. Za svest u individualnom telu, za um, to je obrnuto, to stanje sužene svesti njemu izgleda kao budno stanje, java, kao objektivna stvarnost. Zato je negde već rečeno da je cela stvar obrnuta, ono što je za dušu noć i tama to je za um dan i svetlost, i obratno, nestvarno postaje stvarno.

To je nalik izvrtanju jednog istog. Zbog tog izvrtanja svesnom subjektu izgleda kao da spolja vidi prostor koji je zapravo on sam. Što je prostor koji individua vidi veći i što se više oseća otuđenim i malim u njemu, i otuda u sukobu sa „drugim“ individuama, utoliko je njegova nesvesnost sebe samoga veća. Čovekova nesvesnost se direktno manifestuje kao viđenje sveta spolja, kosmičkog prostora, kao projektovanje spolja. (Psihoterapeuti su odavno otkrili da se nesvesno projektuje spolja. Sada im može biti jasno zašto je tako: to je univerzalan proces.) Zato govorimo o čovekovom iskustvu postojanja kao izvrtanja

nju spoljnog i unutarnjeg. Koliko čovek osvešćava sebe, svoju dušu, kroz naučno znanje i duhovnu kulturu (meditaciju), toliko spoznaje da je taj spoljašnji prostor zapravo on sam, on „sve spoznaje u sebi i sebe spoznaje u svemu“.

Da bi nam ovo bilo još jasnije, objektivnu stvarnost ili prostor božanskog Apsoluta možemo zamisliti kao loptu ili sferu. Ona ima svoju središnju tačku. Ako je ta sfera svest, da bi ona bila aktuelna i svesna sebe kao sfere, kao celine, ona mora uvek da bude svesna i svog središta, jedne tačke, svoje suprotnosti. Bez središta bila bi bezoblično ništavilo, a ništavilo ne može da postoji. Zato postojanje uvek mora da ima svoje središte. Može se reći da božanska svest stalno oscilira između sebe kao apsolutne celine i sebe kao svoje suprotnosti, tačke ili središta sfere, individualnog bića ili „Ja jesam“ u čoveku. Ta oscilacija pokreće životnu energiju. Božanska svest ne može da bude samo apsolutna, mora da bude i relativna, individualizovana. Pri tome, kada je relativna, ne gubi ništa od svoje apsolutne prirode (jer tada ne bi bila apsolutna).

U subjektivnoj stvarnosti, iz fizičkog tela, izgleda kao da jedno telo nastaje i kreće se u vremenu i prostoru. To je zaborav postojanja koji se javlja u svesnom subjektu, u svesti ograničenoj fizičkim telom. Svako telo ima svoju središnju tačku, gravitacioni centar iz koga celo telo dobija energiju za delovanje.

Božanska svest apsoluta je beskrajna kada se posmatra objektivno, kao ona sama. Da bi se ispoljila u trodimenzionom prostoru beskrajno postaje sferno. Sfera je beskraj izražen u trodimenzionalnom prostoru. Tako božanska svest postaje delotvorna. Sva individualna bića nastaju iz energetske sfere koja je torusnog oblika. Torus ima svoje središte, ono je tačka izvrtanja spoljašnjeg i unutar-njeg, manifestovanog i nemanifestovanog.

Sve-što-jeste, apsolutna svest božanskog, ispoljava se kao sve-što-može-da-bude. Da bi mogla tako da se ispolji, apsolutna svest božanskog se individualizuje u svesne monade, individualne svesti koje se dalje individualizuju u još finije monade individualne svesti. Kao drvo čije se stablo individualizuje u grane, sve manje i manje, u listiće i konačno u plodove, koji u sebi sadrže seme

celog drveta. Plod celog drveta egzistencije jeste čovekovo telo i ono u sebi, svojoj duši, sadrži celo drvo, celu egzistenciju.

Budući da je duša uvek u sebi samoj, jer izvan Apsoluta ništa nije moguće, individucija svesti duše ne događa se u linearnom vremenu. Duša se ne reinkarnira tokom vremena već se trenutno ispoljava u svim svojim mogućim oblicima, svim telima koja paralelno doživljavaju sva moguća iskustva. Kao što drvo daje sve svoje plodove odjednom.

Svest samo iz privida individualnog tela ima privid rađanja u vremenu i prostoru, da se sve njene inkarnacije događaju u vremenu, jedna za drugom, da se razlikuju zbog teme iskustava koja treba da prožive. Individualna duša može i da se seća prošlih života ako malo uzdigne svoju svest, ali ako se potpuno probudi videće da se ne događa ništa u vremenu i prostoru već da je ona sama božanska svest koja se trenutno i bezvremeno manifestuje kao sve-što-može-da-bude, kao svako telo i svesno biće koje je ikada postojalo, da je sve ona sama: i sam prostor u kome se sve događa i sve što se događa u pro-

storu. Takva je prava priroda čovekovog osvešćenja ili buđenja.

Probuđeni ne doživljava sebe kao nekoga ko se rodio, ko nešto radi u životu, već vidi da božanska celina uvek sve radi, da ona i jeste sve što postoji i što se događa. On vidi da um nastupa kao mađioničar koji na takvu stvarnost nabacuje iluziju koja se može definisati ubeđenjem „ja to radim“. Um na svako telo i svaki pokret koji telo načini samo nameće ubeđenje „ja to radim“. Um ništa drugo i ne radi nego proizvodi ubeđenja. Ceo naš život je samo gomila ubeđenja. To vidimo samo kada se probudimo, posle života.

IZMEĐU SPOLJAŠNJEG I UNUTARNJEG NALAZE SE DIMENZIJE PRIRODE

Da bismo tačno razumeli kako nastaje iluzija odvojenosti našeg bića od sveta, nije dovoljno reći samo da tu iluziju stvara um/ego. Naš um je sačinjen od svih dimenzija prirode.

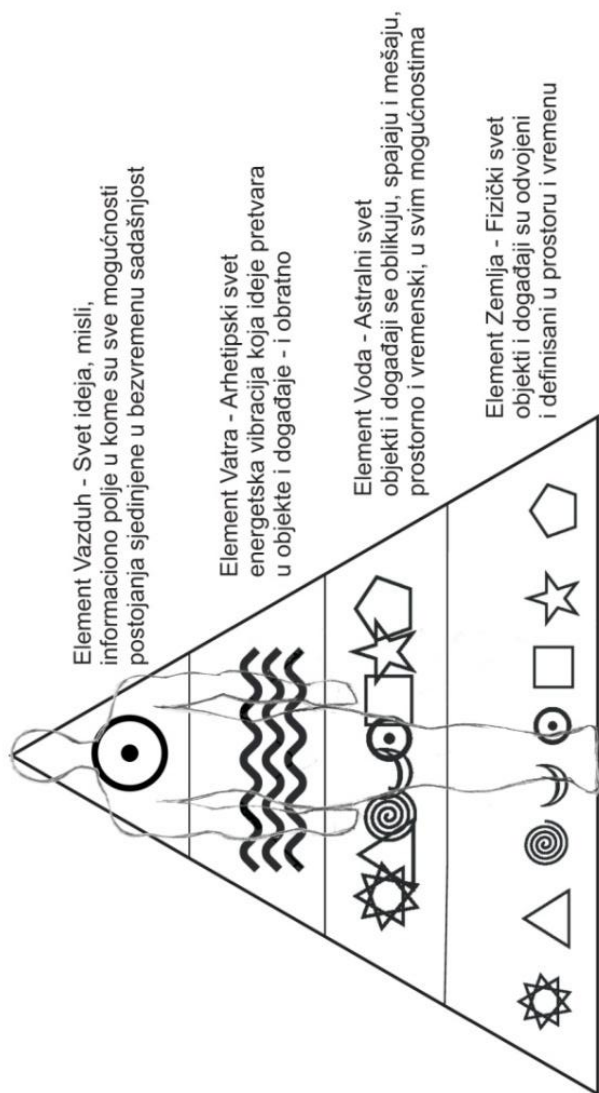
On najstarijih vremena dimenzije prirode simbolično su predstavljane elementima zemlje, vode, vatre, vazduha i etra. Etar je sam prostor ili kvantno polje u kome se sadrže svi potencijali postojanja. Vazduh je svet ideja ili misli u kome sve stvari zadobijaju svoje prve vibracije. Vatra predstavlja dimenziju u kojoj vibracije ideja ili misli dobijaju dovoljno usmerenje da im da snagu konkretnog oblikovanja. Prvi konkretni oblici se pojavljuju u elementu vode ali bez koherencije, mogu još uvek da se slobodno menjaju na sve načine, kao u imaginaciji. U elementu zemlje ideje postaju konkretni oblici u vremenu i prostoru. To je fizički ili „materijalni“ svet u kome živimo. Svet naših snova događa se malo iznad njega, u astralu, ele-

mentu vode. Oblici tu još uvek postoje ali se mešaju, kako po svom sadržaju tako i po vremenskom i prostornom određenju. U višoj dimenziji, u elementu vatre, oblik je sama energija, energija vibrira kao oblik. Iznad toga, u elementu vazduha, oblik je informacija, misao ili ideja.

Sve te dimenzije sačinjavaju čovekovo biće. Zato se kaže da je čovek mikrokosmos. Čovek može da misli, da stvara i prima ideje (vazduh), da ulaže energiju u njihovo ostvarenje (vatra), da im u imaginaciji održava tačan oblik (voda) i da ih materijalizuje kada sve te prethodne procese spoji i ostvari (zemlja).

Etar ili akaša je iznad svega toga, on je prostor u kome se sve to događa, zapravo prostor koji se događa u svemu tome, kao sve to.

Dimenzije prirode imaju piramidalnu strukturu kako je prikazano na slici.

Dimenzije prirode deluju kao piramidalni kristal koji jednu sunčevu svetlost prelama u sedam boja. Dimenzije prelamaju i razdvajaju proces ispoljavanja božanskog apsoluta koji je Jedan u mnoštvu stvari i pojava u vremenu i prostoru.

Dimenzije daju privid razdvajanja spoljašnjeg i unutarnjeg, privid objektivnog kosmosa ali i njegovu realnost. Zahvaljujući njima trenutnost i kontinuitet postoje uporedo.

Sva materija koju vidimo oko sebe nastaje trenutno iz prostora, etra ili kvantnog polja. To je jedna dimenzija realnosti koja pripada vrhu piramidalnog geštalta prirode, elementu vazduha. Uporedo postoji i druga realnost koja nam pokazuje da je sve što vidimo oko sebe nastalo u vremenu i prostoru. Kuća u kojoj se nalazimo nastala je u određenom prostoru pre izvesnog vremena trudom radnika. Iako sam materijal od koga je kuća napravljena nastaje trenutno zahvaljujući delovanju različitih dimenzija prirode stvarnosti, ona je oblikovana u prostoru i vremenu. I naše fizičko telo je nastalo u vremenu i prostoru, u elementu zemlje, ali zato što sadržimo i element vazduha, imamo um,

mi možemo biti svesni nezavisno od vremena i prostora u kome se telo nalazi, svesni prošlog, sadašnjeg i budućeg, bliskog i dalekog.

Biće jeste trenutno nastalo od prostora ili etra, ali zahvaljujući dimenzijama ono se ponaša tako da može da deluje u vremenu i prostoru. Takvo ponašanje bića nastaje zbog svesnog subjekta, zbog prisustva svesti duše u svesnom subjektu. Sve to služi svesnom subjektu, osvešćenju svih aspekata postojanja koje je božanski apsolut. Da bi se u tome uspelo mora postojati koherencija događaja u vremenu i prostoru, fizički svet. Sve više dimenzije se sabiraju u najnižoj, u fizičkom svetu, u elementu zemlje. Tu je moguće ono što u višim dimenzijama nije moguće, da se sve mogućnosti postojanja iskuse u svim mogućim aspektima, u vremenu i prostoru, da se ponavljaju koliko je potrebno da bi se sve upoznalo i osvestilo, da to radi ne samo jedna duša već mnoštvo njih, da svaka svedoči na poseban način o istoj stvari i pojavi. U najvišoj dimenziji, u etru, sve mogućnosti postojanja su trenutno sabrane u Jedno. U višim dimenzijama vreme i prostor se progresivno sve više sažimaju i nestaju u Jedno.

Samo na zemlji imamo slobodu da se poigravamo sa svim aspektima božanske svesti i postojanja koliko god želimo.

Zato vreme i prostor nisu samo štetne iluzije koje nas „zarobljavaju“, niti je istina da je sve samo trenutno i da stvari ne postoje ako ne gledamo u njih, kako neki naivni filozofi u pokušaju zamišljaju, mešajući teorije kvantne fizike sa solipsizmom, već su vreme i prostor jedini pravi uslovi da se božanska svest ispolji na sve moguće načine. Samo u fizičkom svetu možemo odjednom da budemo svesni svih dimenzija prirode, svih aspekata postojanja i njihovog zajedničkog smisla. U višim dimenzijama možemo biti sveni samo prirode pojedine dimenzije.

Samo u fizičkom svetu božanska svest kroz dušu čovekovu može potpuno da aktualizuje smisao sveg svog ispoljavanja i sebe samu. Nigde više.

Fizički svet je najkonkretnije ispoljavanje božanske svesti. Samo u fizičkoj realnosti možemo da opipamo božansko, da milujemo njegovo biće i uživamo u njemu na sve načine, u sebi i izvan sebe.

To sve radimo svakog trenutka samo nismo dovoljno budni da bismo znali šta radimo.

PRIRODA JE VEĆ BUDNA, SAMO LJUDI SPAVAJU

Budnost je ispoljavanje božanske svesti kroz samo postojanje. To znači da je sâmo postojanje božanska svest ili budnost. Sve postoji sa svesnom namerom da postoji na određen način. Kamenje postoji sa svesnom namerom da energija vibrira na takav način da to stvara grubi oblik mineralnog sastava, određenu atomsku strukturu koju mi opažamo kao kamen. Svaka atomska struktura je drugačija svesna namera, drugačije iskustvo postojanja božanske svesti, drugačija vibracija jedne iste svesti.

Svesna namera je energija. Znamo da je sve ovo što vidimo kao 'materija' u osnovi energija. U ljudskom biću prepoznavamo svesnu nameru kao volju da se nešto učini u određenom trenutku, da se uloži energija na određen način. Iza delovanja energije stoji svesna namera. Svest određuje i oblikuje energiju, snagu, volju. U čoveku lako prepoznavamo da je volja za određenim delovanjem zapravo energija, da je volja energija, i da je iza svega svesna namera. Međutim, i sve

izvan čovekovog bića je tako isto. U osnovi svakog odlika postojanja je energija ili volja, svesna namera. Pravimo veliku grešku kada svesnu nameru vidimo samo u sebi i u onome što radimo, a u svemu spolja, u celoj prirodi, samo 'mrtvu materiju'. Reč je samo o različitim oblicima i dimenzijama na kojima svest deluje.

Na elementarnom nivou, gde se svest ispoljava samo kroz sve moguće oblike života i postojanja, svest je statična. Budnost je tu statična i uvek prisutna, ali samo u određenom obliku. Kamen ostaje da biva kao kamen. Svest kao postojanje postaje dinamična u biljkama, tu ima nekih osnovnih pokreta i promena. U obliku životinja svest postaje još više dinamična ali samo kroz kretanje i razvoj opažanja. Zato životinje imaju savršeno opažanje jer je ono u jedinstvu sa svešću i postojanjem. Svest i opažanje se kod životinja ne razlikuju, opažanje je kod životinja potpuno svesno. Životinje su čula koja se kreću na sve moguće načine. Priroda je na taj način uvek budna u nepokretnom, mineralnom obliku, i u pokretnom kroz biljne i životinjske oblike života. Ali sve je to i dalje elementarno, svest u mineralnom obliku uvek

će biti samo u takvom obliku, svaka biljna i životinjska vrsta uvek će biti takva kakva jeste. Ne mogu da se menjaju.

Za razliku od tog elementarnog nivoa, svest u čovekovom umu je dinamična, stalno se menja. To je potrebno radi opažanja i promene svih mogućih stanja svesti i svih mogućih iskustava, i zbog stvaranja novih. Čovekova svesnost jedina ima sposobnost sakupljanja iskustva od svih ostalih oblika života, od svih drugih iskustava, statičnih i dinamičnih, i da ih ujedini u zajednički smisao.

Međutim, zbog tih promena čovekov um nije uvek budan. Čovek kakav je prirodno dat, sa umom i egom, jedini je stvor koji nije budan u celoj prirodi. To je njegov nedostatak ali on je nužno zlo zbog velike koristi koju daje sloboda za stalne promene. Um ima slobodu da se stalno menja u svojoj virtuelnoj realnosti zato da bi mogao da sažima sva moguća iskustva i otkriva njihov smisao.

Priroda je obezbedila sve moguće oblike života i postojanja, i sva moguća iskustva sa tim oblicima. U ljudskom umu se događa nešto sasvim novo što priroda nije mogla da obezbedi, a to je sakupljanje informacija o

svim mogućim oblicima života i svim događajima i osmišljavanje njihovog smisla. To se u prirodnoj uslovljenosti ne može dogoditi samo od sebe. Za tako nešto potrebni su posebni uslovi. Potreban je princip individualnosti koji stvara ego. On stvara virtuelnu izdvojenost iz jedinstva sa prirodom. U takvoj virtuelnoj izdvojenosti uma/ega moguće je slobodno osmišljavanje smisla svakog oblika postojanja, i svih oblika zajedno, nezavisno od vremena i prostora. To ne može nijedno drugo biće u kosmosu osim čoveka.

Ovo će nam biti jasnije ako sagledamo u svetlosti dimenzija prirode. Na elementu zemlje svaki oblik božanske svesti je samo oblik, određena atomska i molekularna struktura, i ništa drugo. To je mineralni svet. Tu su prisutne sve moguće kombinacije tih struktura.

Na elementu vode ili astrala su biljke. One pored određenog oblika mogu i da se menjaju, da se prilagođavaju okolnostima, da se pomalo kreću. Biljke postoje kao u snu. Kao što se element vode prilagođava obliku posude ili tla na kome se nalazi, tako se i biljke svojim oblikom prilagođavaju sredini da bi opstale. Tu su i gljive, sa još većom sposo-

bnošću prilagođavanja i delovanja. Međutim, svest u obliku biljaka i gljiva je samo to i ništa drugo.

Za element vatre smo rekli da predstavlja energiju ali i volju. To je dimenzija u kojoj božanska svest deluje kao energija ili snaga u pokretu. Da bi kretanje bilo ispravno i efikasno, čulno opažanje mora da bude savršeno. To je svet životinja. One se kreću i opažaju na sve moguće načine. Takođe element vatre se odnosi na volju ili nameru da se nešto učini u datom trenutku. I ona je kod životinja savršena. Svaka ptica bira savršeni trenutak kada će da poleti sa grane. Nikada se ne koleba. Svaka mačka se pokreće i skače u pravom trenutku gde je naumila (dobro, ovo ne važi za male mačiće). Međutim, svest u obliku životinja je takođe samo to i ništa drugo, svaka životinjska vrsta mora da bude takva na nivou cele vrste, ne mogu da se mešaju, sve mačke su uvek samo mačke, svi psi su uvek samo psi. Ne mogu da imaju iskustvo drugih vrsta i da ih upoređuju.

Element vazduha je dimenzija u kojoj se sažima vreme i prostor svih nižih dimenzija. On odgovara čovekovom umu. To praktično znači da samo čovek može da bude sve-

stan svih ostalih oblika svesti i delovanja, minerala, biljaka i životinja, svega zajedno. Sve ispod čoveka svesno je samo svog oblika delovanja, samo je čovek svestan svih njih zajedno. Samo se u čovekovom umu ostvaruje smisao delovanja svih ostalih oblika prirode. Krajnji uvid u smisao delovanja svih oblika prirode jeste prepoznavanje božanske svesti u svim oblicima delovanja prirode. Ona je jedna ista u svemu ali se njeno ispoljavanje razlikuje prema dimenzijama.

Kada bi svaki čovek imao samo jedan um i jedan ego, lako bi prepoznao svoje stanje i probudio se. Problem je u tome što svaki čovek ima mnoštvo ega (Ja). Mnoštvo Ja u čoveku je mehanizam s kojim čovek ostaje uspavan. Sa druge strane mnoštvo Ja je neophodno da svest iskusi sve različite oblike postojanja. Svest uma u velikoj meri sakuplja iskustva saobražavanjem sa predmetom koji iskušava. Za to joj je potrebna maksimalna fleksibilnost. Kada opaža neki objekat, svest u umu poprima virtuelan odraz tog objekta. Slično kao što deluje čulo vida u očima, kada se viđeni oblik odražava na mrežnjači. Svest se u umu virtuelno deli na onoliko delova koliko ima objekata koje opa-

ža. Zato je um stalno obuzet podelama. Te podele su stanje sna, koje takođe možemo nazvati kultivisanom šizofrenijom.

Podela uma je i blagoslov i prokletstvo. Prokletstvo je zato jer se čovek tako oseća odvojen od celine prirode, od božanske svesti koja je postojanje samo po sebi. Iako je ta odvojenost samo virtuelna, iluzorna, ona sačinjava najveći deo života prosečnih ljudi na ovom svetu, jer su sa njome identifikovani, i zato donosi patnju. Ali ne samo patnju. To stanje ima i drugu stranu. Princip individucije i slobode donosi i blagoslov zato jer mu to stanje omogućava da sakupi sve moguće informacije i osmisli sve oblike postojanja. Osmišljavanje smisla postojanja moguće je jedino u svetlosti transcendentalne svesti duše, koja je odraz božanske svesti. Stoga ta virtuelna realnost uma/ega postoji zbog veze prirode sa svešću duše, sa božanskom svešću. Čovekov um spaja jedinstvenu božansku svest sa svim pojedinačnim oblicima postojanja, sa prirodom. On je nesvestan, zatvoren u svoje predstave sve dok ne ostvari tu svoju svrhu. Um ostvaruje svoju svrhu, on uspešno osmišljava prirodu svih stvari i pojava kada ih poveže sa transcen-

dentalnom svešću duše, sa božanskom svešću, a to povezivanje se događa kada u svim oblicima postojanja prepozna božansku prisutnost i svest.

Iskustvo podele bilo je neophodno da bi se iskusila svest jedinstva. ***Kada svesno iskusi oba stanja, čovek se budi.*** Usput primeti da je cela priroda oduvek bila budna, božanska, svesna, ali samo u pojedinačnim oblicima, statičnim ili dinamičnim.

Čovekovo buđenje je sposobnost da se svi pojedinačni oblici postojanja povežu u zajednički smisao – a to je božanska svest.

Božanska svest je nepokretni prostor u kome se sve zbiva kroz pojedinačni oblik i pokret.

Samo budan vidi da svaki oblik postojanja postoji tako što je sama božanska svest uzela takav oblik, i da je stoga sve božansko i svesno.

Samo budan prepoznaje božansku svest čistog prostora kao svoju nepokretnu i sveobuhvatnu suštinu. Tada nestaje sve pojedinačno unutar prostora i preostaje samo čist prostor kao božanska samosvest. Kada spoznamo da beskrajni i neuslovljeni prostor trenutno sačinjava svaki oblik u prostoru, tada ne

mogu postojati oblici kao stvarni sami po sebi. Oni postoje samo u iluziji odvojenosti oblika i nesvesnosti prave prirode prostora.

Samo neprobuđeni čovek, zatvoren u izdvojeni ego, vidi sve drugo kao zatvoreno u odvojene oblike, kao da nije božansko, kao da on nešto sam radi u vremenu i prostoru. S kakvom svešću posmatramo svet, takav svet i vidimo.

Kao što reče Heraklit (89), svako sanja svoje snove, samo budni vide jedan isti stvaran svet.

KAKO PREPOZNATI PROBUĐENOG ČOVEKA

Ako spavate ne možete ga nikako prepoznati. Samo probuđeni može da vidi uspavanog.

Ipak, u buđenju ne deluje stroga logika. Zapravo, logika ovde ne deluje uopšte. Svi ljudi su u nekom procesu buđenja, java i san su uveliko izmešani. Ako znamo neka svojstva probuđenih to nam može pomoći u buđenju. Verovali ili ne, i buđenje je stvar kulture, učenja.

Zajedničko svojstvo probuđenih je objektivna svesnost koju uvek poseduju prema svemu, nezavisno od okolnosti.

Osoba koja nije probuđena uvek ima neke lične osobine po kojima je svima poznata, neka ubeđenja, mentalne obrasce, uvek će reagovati isto ili slično u istim okolnostima i podražajima. Te psihološke reakcije su uslovljene individualnim iskustvima, životom i sazrevanjem te osobe.

Probuđeni nema takve lične osobine koje su uslovljene nečim spolja ili u prošlosti, ali on nije bezličan, on je jedinstvena ličnost.

Jedinstven je po tome što svakog trenutka u svemu vidi jedinstveno ispoljavanje božanskog. Zato mu je sve vredno i važno, ali je i realan prema svemu. Iako je nezavisan od svega on u svemu može da učestvuje tako da zadržava svoju nezavisnost. To mu omogućava da objektivno razume sve u čemu učestvuje, da sve poštuje na pravi način.

Neprobuđeni, koji se drži svojih ličnih obrazaca ponašanja i mišljenja, bezobzirno se odnosi prema svemu što ga okružuje, on i ne vidi vrednost ničega, vrednuje samo ono u šta veruje. On ne vidi svet kakav jeste već svoje snove. To je razlog zašto neprobuđeni ne razume mnogo toga, zašto je nerazumevanje osnovna osobina neprobuđenih kao i sukobi koji iz toga proizlaze, unutarnji i spoljni.

Budan je onaj koji je nezavisan od sadržaja uma. Mi smo i danju i noću prisiljeni na identifikaciju sa aktivnostima i sadržajima uma. U budnom stanju to je razmišljanje a noću u snu to su fantazije i snovi, koji se takođe mogu smatrati za misli ali u 3D izvođenju. Misli i sadržaji uma u astralu, gde se snovi događaju, postaju trodimenzionalne pojave dramskog karaktera. Ono što je na javi

tek jedna misao ili ideja, sećanje, to je u snu, u astralu, živa slika i događaj u kome učestvujemo.

Budan je onaj koji i na javi i u snu posmatra sve manifestacije uma i sveta, potpuno nezavisan, jer naša duša ili suština nije od ovoga sveta. Karakteristika svesti duše je čista budnost, nezavisnost od svakog sadržaja snova ili misli, ona je uvek u svom pravom identitetu, u sebi, ono je što jeste, i ništa ne može da je obmane. Za svest duše je karakteristično ***trajno prisustvo u sebi zato jer ona jeste sve***, uvek je i u svemu sadržana i zato ne može da bude ničim obmanuta, ***ne može da zaboravi sebe***.

Kada znamo svoj pravi identitet u svesti duše onda ništa od ovoga sveta ne može da nas uzdrma ili obmane jer ništa nije različito od božanske svesti. Za svest duše ne postoji ništa što nije ona sama, što nije božanska svest sama po sebi. Zato budna svest duše ne može biti obmanuta ni sa čime, ne postoji ništa izvan nje da bi se identifikovala. Identifikacija i zaborav sebe samoga moguće je samo sa nečim drugim, izvan sebe samoga. To drugo i drugačije ne postoji za svest duše i zato ona ne može biti ni sa čim opsednuta,

obmanuta. Ona uvek zna ko je, da je ona odraz božanske svesti koja je sve-što-jeste i sve-što-može-da-bude.

Ovakva budnost se kod probuđene osobe vidi u pogledu, u očima. Probuđeni uvek vidi samo ono što jeste. Zato mu je pogled uvek miran i nezavisan od svega što vidi. On u svemu što vidi prepoznaje sebe. Uspavani uvek projektuju svoja ubeđenja i sadržaje uma na sve što vide spolja. U očima im se vidi da sanjaju i kada su na javi. Vidi se i šta sanjaju.

Ovde će se probuditi dežurni kritičari i postaviti logično pitanje: zašto postoje uspavani ljudi ako duša ne može da bude uspavana? Odgovor je višeslojan. Pre svega, i oni su u svesti duše, samo sanjaju da nisu; zato je ključ u buđenju a ne u postizanju nečeg novog, u spoljašnjim promenama. Sposobnost sanjanja je takođe sposobnost svesti duše, i to veoma kreativna sposobnost. Ta sposobnost koristi paralelne realnosti po kojima možemo da budemo u različitim stanjima iako smo jedno isto biće. Zahvaljujući tome nije neophodno sve mogućnosti ispoljavanja božanskog apsoluta doživeti u fizičkoj realnosti, u telu, mnoge je dovoljno isku-

siti samo u svetu ideja, u snovima ili u mašti. Zato postoji literatura, ona nam prenosi iskustva koja su drugi doživeli i tako se naše sazrevanje ubrzava. Zapravo, što je čovek više budan njemu treba manje fizičkog iskustva. Buda je jednom rekao da iskusan konj kreće i na senku biča.

Ima još jedan odgovor na pitanje zašto kažemo da duša ne može da bude u zaboravu, kada iz iskustva sa ljudima vidimo da može. Nemaju svi ljudi svest duše. Neki samo izgledaju kao ljudi. Oni su organski portali sa inteligencijom tela, mogu imati snažan um, ali isključivo materijalno orijentisan. Igraju pomoćne ili važne uloge u svetu pomažući ljudima sa dušom u sticanju iskustava. To su uglavnom ona negativna iskustva koja ljudi sa dušom sami nikada ne bi hteli da izazovu u iskustvo. Suština ljudske duše je dobrota, zato je ljudima sa dušom teško da iskušavaju negativna stanja, loše stvari. Da bi iskusili apsolutno sve, a to znači i negativno, treba im logistička podrška i pomoć bezdušnih ljudi na fizičkom planu i demonskih entiteta na nefizičkom planu, na astralu.

Takođe, zbog sposobnosti da sve moguće stvarnosti doživljavamo paralelno,

jedno fizičko telo, jedan čovek, može da ima različita stanja i iskustva, može da ima dušu i da je nema, da je zadobije i izgubi, da nekada ima veći procenat svesti duše u sebi a nekada manje. Zapravo, on sam je duša i ispravnije bi bilo reći da on nekada više vlada telom a nekada manje; kada telom vlada manje onda izgleda kao da je „izgubio dušu“, kada telom vlada više onda više ispoljava svest duše. Prisustvo svesti duše stalno oscilira, ništa nije stabilno.

To tumačimo kao „zapadanje u greh“, kao „iskušenje đavola“, ali zapravo se radi o vrlo korisnoj funkciji. Tako brže upoznajemo sva moguća stanja svesti i sve dimenzije od kojih smo sačinjeni, sve paralelne realnosti, sve mogućnosti božanskog ispoljavanja. Postajući postepeno svesni tih razlika, kada imamo više prisustva svesti duše u telu a kada manje, proširujemo kapacitet svesti duše koja uvek postoji u pozadini svega, kao samo postojanje. Zapravo, često je potrebno da izgubimo svoju dušu da bismo je pronašli. Tako otkrivamo ono što uvek jeste, širu celinu, viši smisao.

Ako smo sposobni za najveća zla i najveća dobra, onda mora da smo izvan oba, ako

je to sve u nama onda smo daleko veći od svega toga. Budi nas prepoznavanje naše prave veličine.

Postoji samo jedan detalj koji nas zbunjuje pa to sve ne vidimo. Svest naše božanske duše se podelila (prividno) pa se u fizičkom svetu inkarnirala kao mnoštvo tela, tj. ljudi, odvojenih u vremenu i prostoru, koji igraju različite uloge, dobre i zle. Zato nam izgleda da postoje ljudi koji su dobri i ljudi koji su zli, ljudi koji spavaju i koji se bude, koji imaju dušu i koji nemaju. Zbog takve identifikacije sa fizičkim telom i svetom izgleda nam da duša može da ima različita stanja. Uspavani identifikacijom sa različitim stanjima svesti ne vidimo jednu istu svest duše u svemu. Budni smo onda kada definitivno spoznamo da božanska svest naše duše ne samo da može da ima sva moguća stanja, već da ih uvek ima, i da u njima nikada ne gubi sebe.

Zato što je duša odraz najviše božanske stvarnosti, budna osoba koja ima svest duše uvek je ispravna i dobra, ona uvek spremno i ispravno deluje jer uvek zna da nije ona ta koja dela već je samo sredstvo božanskog delovanja. Svako oklevanje u delovanju i

svako pogrešno delovanje jeste izraz vezanosti svesti za um i telo, ograničene svesnosti, zatvorenosti u subjektivne obmane. Svaka vezanost za um/ego/telo jeste uzrok neznanja i pogrešnog delovanja. To su dobro otkrili samuraji. Oni pre borbe napuštaju sebe i svaku vezanost za život, um i telo. Samo onaj koji u tome potpuno uspe preživi borbu. Onaj ko se i najmanje vezuje za um, telo i život, gubi život. To je takođe osnova Zena.

Ovakva svest duše takođe je izvor inspiracije za žrtvovanje sebe. Sposobnost žrtvovanja sebe, kada je to objektivno potrebno, počiva na svesti duše koja sebe spoznaje u svemu, koja zna da ne može da nestane, koja zna da je jedino važno buđenje i delo koje ga podstiče u drugima koji spavaju, koja zna da je svest duše jedina važna na ovom svetu jer sav svet počiva na svesti duše.

Izazovi za žrtvovanja naješće su iskušenja koja stvaraju nesvesni ljudi obuzeti snovima i fantazijama, iluzornom potrebom da delaju nasilno, da na silu dolaze do ciljeva umesto da ciljeve ostvaruju svojom kreativnošću. Da bi probudili svest duše u njima probuđene osobe su spremne na svaku žrtvu. Probuđena osoba na takve ljude gleda kao na

malu decu. Decu ne možemo da mrzimo ma šta činila jer kod njih jasno vidimo stvarnost njihovog bića koje je božansko i razlikujemo ga od nezrelog i promenljivog uma. Biće je stvarnost a um je iluzoran. Zato se probuđen nikada ne spušta na nivo reagovanja na iluzorne sadržaje uma, ni svog ni tuđeg, i uvek vidi stvarnost bića i prema njemu deluje. Negativne aktivnosti ljudi koji sanjaju loše snove ne mogu nikako da utiču na probuđenog čoveka, na svest njegove duše. Ne može čak ni da ih žali zbog onoga što im se dešava, jer nemoguće je žaliti nekoga ko pati u snu. On nikako ne može da učestvuje u tuđim snovima kao da su stvarni. On se nikada ne spušta na nivo počinioca iluzornog odnosno negativnog dela. To iskušenje uvek postoji za sve ljude na ovom svetu. Svi sukobi među ljudima nastaju tako što se jedni identifikuju sa sadržajima iluzija i snovima drugih, i reaguju na istom nivou svesti sa njima. Oni koji su u snovima na sve načine žele da privuku i druge da učestvuju u njihovim iluzijama jer se osećaju usamljeno.

Samo je buđenje potrebno, a ono je svest o biću. Osvestiti biće znači probuditi se, postati svestan božanskog prisustva u sve-

mu. Ako smo svesni bića čovekovog ne možemo da se vezujemo za sadržaje njegovih snova, i zato ne možemo da budemo u sukobu sa njim. Ako smo svesni bića čovekovog to znači da smo svesni božanske duše i tada moramo tu osobu da doživljavamo kao svoje dete, makar ona bila i starija od nas, i najveći grešnik.

Probuđeni u svakome vidi božansku dušu, i u grešniku i u svecu. Razlika je samo u tome što grešnik gleda izvan sebe, spolja, i zato ne vidi sebe, a svetac gleda u sebe i sebe prepoznaje u svemu spolja. Niko od njih ne može da bude izvan sebe, izvan svesti duše. Razlika je samo u pogledu na svet.

Sva iskušenja ovoga sveta imaju svrhu da nesvesne ljude iskušaju i osnaže u tome da božansko vide apsolutno u svemu, a ne samo u nečemu što im odgovara. Sve aktivnosti ovoga sveta su igra koja budi ljude i jača ih u svesti duše. Svaki kreativan rad ima tu svrhu. Zato postoji sport, on nas budi kada shvatimo da je protivnik samo partner i sredstvo za sopstveno usavršavanje, pobeda nad drugim je zapravo pobeda nad samim sobom, i zato smo mu zahvalni.

Istovremeno sa potpunom spremnošću za svaku akciju koja je pravovremena i ispravna upravo zato jer nije zasnovana na egu i umu, već objektivnoj svesti duše, probuđena osoba je takođe spremna na potpuni mir i opuštenost od samoga života i sveta. Ona je jednako uvek spremna za aktivnost i za neaktivnost, delovanje i nedelovanje, jer je za nju sve to jedno isto, ona ne pravi razlike između spoljašnjeg i unutarnjeg, pokreta i mirovanja, svesti i postojanja, između svesti duše, svoje suštine, i bilo čega drugoga.

Transcendentalna svest duše se dokazuje u jednakoj spremnosti za aktivnost kao i za nevezanost od svake aktivnosti. U jednakoj meri je spremna na napuštanje ovoga sveta kao i na učestvovanje u njemu. Spremnošću za napuštanjem sveta ona aktuelizuje svoju nezavisnost, transcendentalnu prirodu duše i njenu neuslovljenost. Potpunim učestvovanjem u aktivnosti ovoga sveta svest duše aktuelizuje prisustvo božanske svesti u ovom svetu, u svakoj pojavi i u svakom trenutku. Sve što dotakne ona identifikuje kao božansko.

Zapravo radi se o prestanku iluzija uma koji deli spoljašnje i unutarnje, stvarno i

nestvarno. Tada samo božanska stvarnost postoji i ona je sve-što-jeste i sve-što-može-da-bude. Gde god se okrene, spolja ili unutra, ka svetu ili od sveta, ona vidi svoju božansku prirodu.

Nema ničeg drugog za takvu osobu, ona u svemu vidi svoju dušu. Zato uvek zrači milošću kao i mirom, uživa u božanskoj lepoti svega. Jednako je nedostižna i neuhvatljiva kao i prisutna, bliska i milosrdna. Svako je može doživeti kao srodnu dušu, a niko je ne može posedovati. Ljudi takvu osobu mogu razumeti samo u onoj meri u kojoj sami razumeju i poseduju svest duše. Ona sa drugima komunicira tako što postaje sredstvo pomoću kojeg drugi spoznaju sebe. Ona stalno svojim primerom podstiče druge da spoznaju sebe kao božansku stvarnost. Takva stvarnost je jedina vredna življenja. Sve drugo je patnja.

Za probuđenog sve je živo i svesno sebe, on uživa u ljubavnom zanosu sa svime što postoji. Lako je voleti jednu osobu u koju smo zaljubljeni, voleti svoje dete, životinju koja voli i nas... međutim, budnost je kada istom ljubavlju volimo svoje cipele, i zemlju koju gazimo, svaki kamen, predmet ili poja-

vu. Nesvesni smo sve dok postoji bilo kakva stvar oko nas koju ne doživljavamo kao svesno biće. Zemlje postajemo svesni samo kada je zemljotres. I tada doživimo stres. Zemlja je svesna svih nas jer naša tela su njena deca. I ona doživljava stres od nas jer mi svog tela postajemo svesni samo kada se razboli. Ne primećujemo da se ono i razbolelo samo zato jer smo bili nemarni i nesvesni prema njemu i prema svetu. Bolest je često način da se osvestimo, postanemo svesni tela, vratimo sebi i oslobodimo mnogih gluposti sa kojima smo bili obuzeti.

Cela priroda je svesna našeg postojanja. Budni postajemo onda kada postanemo jednako svesni sopstvenog postojanja kao što je cela priroda svesna našeg. Buđenje je zapravo samo usklađivanje naše unutarne svesnosti sa spoljašnjom, jer to je jedna ista svest, bila je razdvojena samo u iluziji našeg uma. Zato je buđenje uklanjanje te iluzije, odnosno transcendencija uma. Mi smo robovi svoga uma i njegovih iluzija samo dotle dok se razlikujemo od sveta.

Iako je potpuno svestan svoje unutrašnjosti, probuđeni sebe mnogo više doživljava spolja, objektivno, u punom značenju tog

pojma. On spoljašnji kosmos doživljava kao svoje biće, kao mnogo veći deo svoga bića. Niko ne posmatra svoj mali prst kao celog sebe, kao jedini svoj entitet, već podrazumeva da je celo telo njegovo biće a prst samo delić. Tako i probuđeni vidi celo svoje telo i um, da je ono samo jedna ćelija u njegovom mnogo većem kosmičkom telu. On celim svojim telom (i umom) upravlja spolja, kao dobar majstor alatom.

Ovo podrazumeva potpunu ovladanoost nad sobom. Oduvek su bile poznate izreke „spoznaj sebe“, „nadiđi svoju nižu prirodu“, „budi svoj gospodar“. Probuđen je onaj koji je sve ovo shvatio doslovno, ko je sam sebi gospodar. Njega ne mogu nikakva iskušenja da navedu da se identifikuje sa nečim što nije on sam, sa nečim što je izvan njega. Moramo opet naglasiti da to nije zato jer je odvojen od svega; on nema od čega da se odvaja jer celokupno postojanje vidi kao jedno jedino biće, kao svoje biće. Zato ništa ne može da ga odvoji od sebe samoga jer on je sve. Kada bi se identifikovao sa nečim spolja to bi za njega bilo isto stanje kako kada se šizofrenik podeli u više ličnosti. Zato je probuđeni uvek isti, uvek je svoj gospodar, uvek

je nezavisan od svega tačno onoliko koliko je uvek milosrdan prema svemu i koliko sve doživljava u sebi, kao sebe samoga.

Probuđeni svaki svoj čin i delo doživljava ne samo sa svoje strane kao počinilac, već istovremeno i sa spoljašnje strane, objektivno, sa strane drugog bića prema kome deluje. Probuđeni direktno oseća kako drugi doživljava njega i njegova dela prema njemu. (O takvim iskustvima svedoče ljudi koji su imali NDE i koji su hipnotičkom regresijom osvestili posmrtna iskustva.) Zato probuđeni jednostavno ne može da bude negativan i nasilan prema drugima. On uvek vidi pravu prirodu tuđih i svojih postupaka u celosti. Neprobuđenima su uvek potrebne godine da razumeju prirodu svojih postupaka. ***Probuđen je onaj koji je za života na ovom svetu svesno i kontrolisano iskusio ono što na onom svetu spontano doživljava svako ko umre.***

Stvarnost je onaj koji je svestan. Svi sadržaji svesti su snovi i patnja koju u iluziji doživljavamo kao stvaran život. Kada onaj koji spava spozna san, onda se budi. Sve sa čime se identifikujemo i vezujemo to nas udaljava od nas samih i porobljava u patnji koju sanjamo. Budimo sa kada se prepozna-

mo u svemu, kada spoznamo da su i naši snovi i iluzije deo nas samih, zapravo naši potencijali, mogućnosti koje nije bilo neophodno fizički doživeti, da su i oni božanska stvarnost koja smo mi sami. Budimo se kada spoznamo da je sva spoljašnjost naša unutrašnjost. I obratno.

Budimo se kada spoznamo da je apsolutno svaki život koji ikako možemo da živimo kao nešto različito nas samih, samo san; kada prestanemo da napuštamo sebe, svoju pravu prirodu. Budni smo kada smo uvek svoji i u sebi, bilo da smo u telu ili izvan tela, na ovom fizičkom svetu ili u nekoj drugoj dimenziji, bilo da mirujemo ili smo aktivni na bilo koji način. Budni smo kada apsolutno ništa nije različito od naše budnosti.

Zato se probuđeni ne razlikuje od neprobuđenoga jer on sebe ne odvajanja ni od čega. On u svakom čoveku vidi odraz najviše božanske stvarnosti i zato nema ni najmanju potrebu da se razlikuje od bilo koga. On uvek gleda na biće čovekovo kao na najvišu stvarnost, a prema uspavanom čovekovom umu se ponaša taktično i obazrivo, kao sa malim detetom koje vaspitava. Ni najbliži sused ne zna ko je on, ni rođaci. On ne ide po svetu i ne

predstavlja se kao prosvetljeni. Iz milosrđa prema onima koji sanjaju on izgleda kao da učestvuje u njihovim snovima, učestvuje u iluziji života kao da je stvarna, sve radi zajedno sa njima, jer je to jedini način da im pomogne da se probude onda kada sami to zatraže, kada postanu zreli za buđenje.

KAKO PROBUĐENI VIDI SVET

Ako je sve sačinjeno od trenutne vibracije samo jedne jedine božanske čestice (koja je isto što i sam apsolut), onda je ona suština i našeg bića. Sve smo mi sami; mi sami vibriramo kao svaka pojava, svaka stvar, svako biće, kao svaki događaj, svako dobro i svako zlo; kao sve što je ispravno i sve što je neispravno; sve je to vibracija našeg bića.

Samo zahvaljujući toj činjenici mi možemo da ispravljamo zlo i pogrešno, da budemo dobri; samo zahvaljujući tome možemo da budemo svesni svega, da povežemo smisao svih događaja u smislenu celinu. Zapravo ništa objektivno ne povezujemo niti za tim ima potrebe, jer sve je već povezano u Jedno. Naše osvešćenje samo aktuelizuje ono što već postoji u suštini postojanja.

Sve mi radimo sami sebi, sve je jedno biće, svi smo mi jedno biće, sve to božanska svest radi sama sebi kroz nas. Takva je samospoznaja.

Zato što je prostor koji sve omogućava naša suština, zato nam se događaju tako

velike i krupne svari, najveća ekstaza i najveća patnja. Mi podnosimo najveća moguća iskustva i iskušenja zato jer smo veći od svega što nam se događa. Mi smo veći od rođenja i smrti jednog tela. Zato tako lako umiremo isto kao što i začinjemo život. Samo malo nepažnje je dovoljno, i da začnemo život i da ga izgubimo. To je jednostavno tako zato jer smo mi u suštini mnogo veći od tela koje se rađa i umire, mi smo sam prostor u kome se telo rađa i živi, prostor u kome postoji sama priroda. Mi stradamo zato jer imamo kapaciteta da to podnesemo.

Ovo nije samo filozofska metafora, to pokazuje priroda fizičke realnost koja je eksperimentalno dokazana. Kvantna fizika dokazuje da je svest u osnovi fizičke realnosti sa eksperimentima u kojima ponašanje čestica zavisi od prisutnosti svesnog subjekta i EPR eksperiment (Einstein-Podolsky-Rosen Paradox) koji pokazuje povezanost čestica na različitim lokalitetima. Ako je takva kvantna osnova prirode (mikrosvet), nema razloga da takva ista ne bude i objektivna realnost (makrosvet). Samo naš um pravi razliku između fundamentalne suštine prirodnih zakona i njihovih ispoljavanja u svakodnev-

nom životu. Od suštine pravi razne teorije a sa njenim ispoljavanjem se sukobljava u praksi.

Ako je svest koja je u osnovi postojanja naša suština, kao i prostor u kome sve postoji, onda mi možemo podneti sve što postoji i što se događa, sve čega možemo biti svesni. Ako prostor može sve da podnese, možemo i mi.

Ne bi imalo smisla ni logike da je drugačije, da postojanje pokazuje božansku inteligenciju u svemu a da je samo naš život panja i velika greška - a mi smo jedini svesni subjekti postojanja. To je previše nelogično. I naša patnja bi morala nekako da se uklopi u savršenu logiku postojanja.

Treba da nam bude jasno: sve čega možemo da budemo svesni – a možemo da budemo svesni svega što postoji – sve to moramo i da doživimo celim bićem – jer naše biće je sve što postoji. Zato svi mi doživljavamo sve i svašta, sve što je moguće doživeti. To će nas boleti samo ako sebe ne prepoznamo kao prostor u kome se sve događa, kao svesnog subjekta kome se sve događa, nego sebe smatramo za malog ograničenog subjekta koji je žrtva događaja u prostoru.

Ne sukobljavamo se sa prirodom i životom zato jer je život prirode takav, nego zato jer se pogrešno postavljamo prema životu i prirodi. Sve je to naše biće a mi se u svojoj iluziji odvajamo od njega. Sukob je logična posledica podele samoga sebe; bol je logična posledica cepanja sopstvenog bića. Ali pošto mi ni u najvećoj iluziji ne možemo zaista biti izvan božanske stvarnosti apsolutnog bića, koje smo mi sami, i naša patnja je iluzija. Mi sanjamo patnju u istoj meri u kojoj sanjamo svoj život kao odvojen od božanske celine.

Kada je um okrenut samo spolja onda smo i svesni da je svet spolja. Kada um okrenemo unutra, ka samome sebi (kada u meditativnom smirenju prestanemo da vibriramo izvan sebe, kao nešto drugo), tada postajemo svesni da naše unutarnje biće nije odvojeni subjekt u objektivnom postojanju, već da ***samo objektivno postojanje postoji i da je ono celo svesni subjekat koji smo mi sami.***

KAKO DA SE PROBUDIMO KADA SU STRASTI TAKO SNAŽNE

Ovo je osnovno pitanje svakog duhovnika. Na pitanju strasti padaju svi koji nisu uspjeli da se probude. Pre svega, nisu uspjeli da se probude zato jer nemaju čist i jasan koncept probuđenja, nego se i dalje drže nekih sadržaja uma, najčešće u obliku nekog Boga koga treba da spoznaju ili da mu se predaju.

Ako imate bilo kakav sadržaj uma sa kojim se identifikujete, makar on izgledao najduhovnije, božanski, uvek ćete padati pad vlast najnižih strasti. Jer sve što je od uma, bilo ono najfinije i najuzvišenije, ili najniže i najgrublje, i dalje je od uma i pripada istoj prirodi. Narodna mudrost kaže da su Bog i đavo braća. Mnogi sveštenici u praksi dokažu da najniže strasti idu zajedno sa religioznošću. Zapravo, strasti su uvek jače.

Kada imamo ispravan koncept buđenja onda svi ovi problemi sa niskim strastima nestaju zajedno.

Šta je u osnovi svih strasti? To je samo težnja za sjedinjenjem sa našom pravom prirodom, sa celinom.

Pitanje je samo na kom nivou svesti težimo sjedinjenju. Ako nam je svest na najnižoj čakri, onda će to biti težnja da se sjedinjenje doživi kroz žestoku akciju koja razmenjuje energiju sa prirodom, i sa drugim bićem. To je borba na život i smrt, ekstremni sportovi i izazovi. Ako nam je svest na nivou druge čakre, onda iskustvo sjedinjenja doživljavamo kroz razmenu energije sa drugim bićem, kroz seks. Ako nam je svest na nivou treće čakre, onda sjedinjenje i ostvarenje svoje energije i bića doživljavamo kroz afirmaciju u društvu, kroz porodicu, javno angažovanje i rad. Tek od četvrte, srčane čakre pa naviše, ostvarenje svojih najdubljih težnji doživljavamo iznutra, sa širom celinom. Tek u sedmoj čakri nema objekta spolja sa kojima težimo sjedinjenju, tu se apsolut prepoznaje u sebi samom, kao sve, i čovek dostiže samospoznaju i trajnu budnost

Stoga nisu strasti problem sam po sebi, već nivo svesti sa kojima delujemo i doživljavamo svet. Ako smo na nižem nivou svesti onda svet objekata deluje jače i više ubedljivo

na nas. Tada imamo potrebu da jače delujemo na objekte i oni, po principu ogledala, jače deluju na nas. Zato se oni koji deluju kroz prvu čakru, tako žestoko bore, i sami sa sobom, i sa životom i sa drugima. Što bolje razumemo pravu prirodu sveta objekata, da je on naše biće, to manje on deluje uslovljavajuće na nas.

U suštini svaku strast pokreće težnja ka sjedinjenju sa celinom, našom pravom prirodom. Samo je pitanje nivoa svesti kako ćemo strast da izrazimo, da li naivno i nezrelo, kroz objekte i niža čula, ili na pravi način, kroz intelekt i duh.

Svaki nivo svesti ima svoju logiku. Kada smo na najnižem nivou tada za nas svet odvojenih i otuđenih objekta ima punu realnost. Mislimo da moramo da delujemo na objekte da bismo postigli rezultat, da što snažnije delujemo to će i rezultati biti bolji. O posledicama brinemo samo kada moramo. Međutim, u hologramskom univerzumu sve ima svoju cenu, suočavamo se sa apsolutno svim posledicama. Samo je sir u mišolovci besplatan, i najsladi.

Budući da sve srasti sadrže težnju ka sjedinjenju sa našom pravom prirodom, celi-

nom, u bilo kom stanju svesti da se izražavaju, one mogu da igraju pozitivnu ulogu, da donesu neka iskustva koja će nas približiti svesti o celini, našoj pravoj prirodi. I zaista, mnogim duhovnim ljudima koji su se ostvarili strasti su bile pravo gorivo za uzdizanje. One su bile nalik šargarepi na štapu koja navodi magarca da se kreće napred (u ezoteričnim učenjima magarac je simbol uma/ega i niskih strasti; Hrist ulazi u Jerusalem, simbol Sopstva, jašući na magarcu: on je ovladao telom i umom/egom).

Kada smo u jedinstvu sa svojom pravom prirodom onda ne možemo da imamo nikakvih strasti niti želja, jer nemamo šta da želimo kada smo sama celina u kojoj sve postoji. Iskustvo svega već je u nama. Kada smo odvojeni od sebe samoga onda strastveno težimo povratku, tražimo iskustvo posjedovanja svega. Što smo više odvojeni to više imamo želje i strasti za povratkom, za iskustvima. Želja za bilo kakvim objektom jeste zapravo želja za svojom pravom prirodom, samo što se izražava naivno kroz niža stanja svesti, kroz projekciju objekata.

Zapravo, oni koji nikada nisu imali posla sa strastima, nikada neće imati posla ni

sa probuđenjem. Strasti su iskustvo suprotnosti koja nas teraju na buđenje. Sve dok vam je san lep ne želite da se probudite. Ništa što je od ovoga sveta ne može da vas ubedi da je stvarnost koju doživljavate buđenjem neporedivo lepša i bogatija i od najlepšeg sna. Zato je potrebno nekada razbiti san na grub način, iskustvom suprotnosti. Strasti su suprotnost buđenju. U iskustvu vrhunca strasti, u ekstazi koju nam one donose, možemo za trenutak videti šta je sa druge strane strasti, njihovu suprotnost, mir i ispunjenje. Organizam koji doživljavamo u jedinstvu sa drugim bićem samo je mrvica blaženstva jednistva sa celinom. Zato su strasti privlačne, ne zato jer su loše, jer „volimo greh“, nego zato što vode istom cilju. Na sve moguće načine može se doseći cilj buđenja, pa i na ovaj. Ako preživimo štetu koju smo naneli sebi ispunjavajući strasti.

Svoje strasti je nadišao onaj ko može da ih prekine u svakom trenutku, a ne onaj ko je svoj um i telo umrtvio tako da strasti i ne doživljava. Strasti nadilazimo tako što se uvežbavamo da ih prekinemo kada su na vrhuncu, a ne da ih izbegavamo da ih uopšte nemamo. Da bismo mogli da prekinemo

zanos strasti kada su najsnažnije potrebno je razumevanje prave prirode strasti i sebe samoga. Samo nas takvo razumevanje oslobađa vezanosti za strasti a ne njihovo nasilno odbacivanje. Da bismo ih razumeli neophodno je da ih dobro upoznamo. Kada ih savršeno jasno vidimo kakve jesu, kakav im je smisao, tada ih se automatski oslobađamo. Tada se one neće pojavljivati ubuduće. Ako se vraćaju to samo znači da ih nismo savršeno razumeli.

BUDNOST JE IZVAN VREMENA I PROSTORA

Mi smo i onaj koji vibrira (subjekt) i ono što se oblikuje našim vibriranjem (objekat). Tu svest jedinstva unutarnjeg i spoljašnjeg treba da utvrdimo zauvek, u svakom trenutku svoga života. Ono što razdvaja postojanje na unutarnji i spoljašnji svet jeste vreme. Vreme je način na koji mi zaboravljamo sebe, svoju bezvremenu suštinu. Vreme je san da smo odvojeni od celine, da nismo celina već mali subjekt unutar nje. ***Vreme je u suštini samo naše odlaganje buđenja u bezvremenoj stvarnosti. To znači da mi stalno odlažemo stalnu prisutnost svesti o sebi*** u svakom trenutku i pri svakom delanju.

Svest o tome da smo mi istovremeno subjekt koji je svestan i objekt kojega smo svesni mora stalno da nam bude prisutna, u svakom delovanju, u svakom sadašnjem trenutku. To je praksa *vipassana* i *satipatthana* u budističkoj meditaciji.

Ako ne prepoznamo svoje biće u svemu što vidimo i doživljavamo spolja,

onda će nam biti teško da održimo svest o sebi. Sa druge strane, samo kada uvek imamo čistu svest o sebi, nezavisno od vremena i delovanja, tada možemo svoje biće da prepoznamo u svemu spolja. Spoljašnjost i unutrašnjost našeg bića spaja se samo u stvarnosti sadašnjeg trenutka – jer nikada i nisu bili odvojeni. Sve dok odlažemo vreme u kome ćemo biti svesni sebe kao čistog postojanja svega što postoji u sadašnjem trenutku, mi stvaramo iluziju odvojenosti spoljašnjeg sveta i unutrašnjosti našeg bića.

Kada budistički monah vežba prisutnost pažnje na sadašnji trenutak u celom svome biću (*vipassana*), on tada prekida vreme u kome odlaže taj čin svesnosti sadašnjeg trenutka. ***Vreme je odlaganje svesti o sebi.*** Zapravo svi naši životi na ovom svetu sastoje se od velikog odlaganja svesti o sebi na sve moguće načine, od zalučivanja svim mogućim glupostima. Svest o sebi dovodi do toga da monah nestaje kao odvojeni subjekat i preostaje samo objektivna celina – koja je takođe i svesni subjekt.

Biti svestan sebe znači biti svestan sebe kao celine. Zato se događa paradoks da samo onda kada nestanemo kao individua,

kada nismo identifikovani sa telom i umom, onda postajemo više svoji, bliži sebi, tada doživljavamo sve veće blaženstvo koje ne razlikujemo od svesti o sebi i od samoga postojanja. Transcendencija tela i uma nas snažno privlači kada smo duhovno zreli. To je zato jer u transcendenciji postajemo objektivno svesni sebe kao prostora u kome postoji sve drugo. Kada nadidemo sebe (kao telo i ličnost) postajemo veći od sebe i zato više ispunjeni sobom. Naša svest je postala podobna prostoru (prema rečima Hui Nenga) jer je sposobna da spozna sve drugo. Svest je sposobna da spozna sve drugo, svaki objekat, zato jer ona u suštini i jeste svaki objekat.

Svest je sâm prostor.

Kada nismo svesni prave prirode prostora, kada ne vidimo da je sve sačinjeno od prostora, tada smo i nesvesni, pogrešno reagujemo i delujemo prema objektima koji su sačinjeni od prostora. Da su objekti različiti od svesti ona nikada ne bi mogla da ih spozna. Osvešćenje se uvek trenutno događa kao buđenje.

Vreme i prostor koji sve odvajaju postoje samo kao nedostatak svesti o sebi ovde i

sada. Svest uvek u svemu prepoznaje samu sebe.

Trenutak buđenja zapravo ne postoji. Neće nikada biti tog trenutka kojeg ćete zapamtiti kao početak buđenja.

Postojanje nama početka, svest je postojanje, budnost je svesno postojanje. Budnost je u takvom jedinstvu sa postojanjem da se ne može reći da budnost počinje u jednom trenutku i da je pre toga nije bilo, već samo da nesvesnost nestaje a probuđeni ostaje ono što je uvek bio (kao sâmo postojanje koje uvek postoji). Nestaje samo vreme u kome smo postojanje zamišljali kao nešto drugo i nismo bili svesni njega samoga.

Buđenje je slično iskustvu smrti bliske osobe. Tek tada postajemo svesni šta nam je značila i koliko smo je voleli, koliko smo propustili da joj izrazimo svu svoju ljubav i zahvalnost. Postajemo svesni svakog ogrešenja o nju. Njen nestanak nam je bio potreban da bismo toga postali svesni. Gubitak voljene osobe nas je osvestio o pravoj prirodi njenog postojanja. Tada shvatamo da ljubav i pravu prirodu postojanja moramo da osveščavamo dok još postoje oni koje volimo; da povećavamo svest o prisutnosti duše ovde i sada, ne

tek kada doživimo gubitak. Ne smemo da budemo nemarni prema postojanju nijednog trenutka, kao ni prema bližnjima. Uvek je lako biti nemaran i nesvestan jer nas postojanje uvek podržava u svemu što radimo, daje nam sav život, nosi nas kao majka uspavano dete.

Ljubav i pažnja prema bližnjima, prema svim živim bićima, prema svakom obliku koji postoji, jesu sredstvo najbržeg buđenja.

BUĐENJE SE DOGAĐA U VREMENU I PROSTORU

Ako je fundamentalna osnova prirode kvantno polje, koje pokazuje i dokazuje da je u mikro svetu sve u jedinstvu, izvan prostora i vremena, zašto onda verujemo da je makro svet u kome živimo drugačiji? On je svuda isti, nema granice između mikro i makro sveta, gde jedinstvo prestaje a počinje odvojenost. Takva granica ne postoji osim u našem umu kao fikcija i ubeđenje. Te fiktivne granice su temelji naše nesvesnosti, iluzije.

U svom snu zamišljamo da je kvantno polje nešto izuzetno malo, do čega se može doći samo eksperimentisanjem elementarnim česticama u velikim akceleratorima. To je još jedna iluzija kojoj su posebno izloženi naučnici. Kvantno polje je od najstarijih davnina u nauci *samkhye* definisano kao akaša, to je u novije vreme označeno kao eter. Na etru su bile zasnovane Maxwell-ove jednačine elektromagnetnog polja (stacionarne ili ne-hercijanske pre vektorskih ili hercijanskih) i periodični sistem elemenata Mendelejeva (etar zemlje je bio prvi element, pre

svih ostalih). Taj pojam je bio prisutan sve do početka dvadesetog veka kada je zabranjen i eter je izbačen kao osnovni princip iz fizike i biologije.

Pojam akaše označava prostor. Prostor je ono najopštije i bez atributa u kome je sadržano sve drugo što ima bilo kakva svojstva. To je drugi opis kvantnog polja. Dakle, kvantno polje je sam kosmički prostor u kome postoji cela priroda. Gledate u njega ceo dan, zapravo ništa drugo i ne vidite osim kvantnog polja, prostora. Vaš um je uvek fokusiran na neke sadržaje unutar prostora, zato niste svesni prave prirode prostora kao kvantnog polja. Svest vam je uvek sužena na neki sadržaj uma i uvek previđate pravu prirodu same svesti. Nedostaje vam prava primena geštalt terapije, koja se može razumeti kroz jednostavan primer kada profesor na tabli nacрта jednu tačku i pita učenike šta vide, svi kažu da vide tačku a niko ne obraća pažnju na tablu, na širu osnovu ili kontekst koji omogućava ono što vide. Isto tako vi ste pre svega sam prostor pa tek onda neki sadržaj u njemu, kao što je um, telo, suprug, supruga, deca, kredit ... Svakako vi ste i svaki sadržaj ali pre svega prostor jer ***svaki sadržaj***

jeste modifikacija samoga prostora. Ništa ne postoji odvojeno i samo po sebi. Zato se kaže da je prava priroda svega praznina – ta praznina je zapravo prostor, etar ili akaša. Kada tako vidite pravu prirodu svega, kao modifikaciju celine ili prostora, onda ste budni. Kada vam je svest sužena samo na poseban oblik ili sadržaj u prostoru, tada sanjate.

U tome je ceo problem.

Prostor ili kvantno polje deli se tako da možemo da razlikujemo hercijansko ili vektorsko i ne-hercijansko ili skalarno, stacionarno bivanje. Hercijansko ili vektorsko je spoljašnji svet u vremenu i prostoru koji opažamo čulima u linearnom vremenu. Nehercijansko ili stacionarno bivanje jeste ono što umom doživljavamo kao našu unutarnju suštinu, kao večnu ili bezvremenu sadašnjost. U meditaciji direktno doživljavamo nehercijansko stanje kada smirimo telo i um. Tada doživljavamo večnost u sebi. Svako kretanje tela i uma pripada vektorskom ili hercijanskom bivanju u vremenu i prostoru.

Sve je to jedno isto ali sav prostor, sva spoljašnjost sabrana je u jedinstvo koje doživljavamo kao svoju unutrašnjost ili suštinu. To je način na koji suština uvek biva

dostupna. Da nije te podele na spoljne i unutarnje, ne-hercijansko i hercijansko, suština nikada ne bi bila dostupna ovde i sada radi svesti o sebi. Taj prividni dualizam potreban je radi svesti o sebi i o svetu. Svest o sebi i o svetu je uzajamna, na način ovde opisan. O tome uči drevna nauka *samkhye*, *puruša* je unutarnja, bezvremena, stacionarna suština čovekova, *prakrti* je priroda, sve spoljašnje vektorsko kretanje, uključujući i um.

Priroda spoljašnjeg sveta nije samo u grubim oblicima koje vidimo u prirodi, već i sva psihodrama koju doživljavamo kroz događaje. Apsolut je sve-što-jeste. On se uvek ispoljava kao sve-što-može-da-bude. Čovek je svesni subjekat tog ispoljavanja, u njemu se ukršta ne-hercijansko i hercijansko bivanje, zato on može da bude svestan oba. Čovek je sačinjen od oba bivanja da bi ih osvestio. Jednom kada osvesti neki događaj ili pojavu, činjenicu, odnos i smisao, to se više nikada ne ponavlja u istom obliku. Stvari se ponavljaju i ljudi su zaglavljani u jednoj situaciji samo kada ne prihvataju da se sve zbiva radi njihovog osvešćenja, zbog njih. Drugačije rečeno, dok ne vide da je cela priroda njihovo biće. Kada čovek nešto osvesti ta svest se

vraća Apsolutu kao njegova svest o sebi, i život ide dalje u više oblike postojanja. Ako se ne osvesti kako treba, onda se stvari ponavljaju koliko je potrebno da bi se ispravno osvestile.

Ljudi su svesni subjekti kroz kojih se osvešćava ispoljavanje svega-što-jeste kao svega-što-može-da-bude. Zato ljudi rade i iskušavaju apsolutno sve što mogu da rade, šta treba i šta ne treba, sve moguće suprotnosti, bez granica.

Što je duša čovekova starija i zrelija na ovome svetu to više ima kapaciteta da izdrži veće suprotnosti i stradanja, jača iskustva. Kada vidite da neko iskušava velika stradanja i događaje, i rado žrtvuje čak i svoj život da ih ispuni na pravedan način, nemojte ga žaliti, divite mu se, on to doživljava jer može. Svakako, ta ravnoteža između mogućnosti i događaja nije uvek idealna. Često se doživljava i ono što je izvan mogućnosti. Tada nastaje patnja, i tu je potrebna pomoć da čovek prevaziđe teškoće. Ali iako je patnja nesklad između mogućnosti i okolnosti, svaka patnja je i podsticaj da čovek proširi svoje kapacitete i razumevanje, prisustvo svesti. Stoga je ona veliki učitelj i pomoć u razvoju. Možemo pat-

nju uporediti sa žuljevima na rukama vrednog radnika. Da nije vredan ne bi ih imao.

DOBROTA USKLAĐUJE SPOLJAŠNJI I UNUTARNJI SVET

Da bismo u svom iskustvu uskladili spoljašnji i unutrašnji svet, spoznali potpuno jedinstvo, nije potrebna nikakva filozofija niti nauka. Uvek kada učinimo nešto ispravno i dobro mi usklađujemo spoljašnji i unutrašnji svet. Iluzija odvojenosti naše suštine od sveta bila je uzrok svakoj pogrešnoj stvari koju smo ikada učinili. Svaki ispravan čin je usklađivanje naše suštine sa celinom, čin buđenja. Biti budan samo znači biti ispravan, dobar, pozitivan, svestan celine kao sebe samoga.

Svaki čin ljubavi i dobrote jeste čin spajanja naše suštine sa božanskom ili kosmičkom celinom, sa stvarnošću. Naše delovanje se deli prema dimenzijama od kojih smo sačinjeni i mi i cela priroda.

Svaki fizički rad i delo spaja nas sa celinom. Kada radimo ispravno i korisno za dobrobit svih to nas uzdiže u svesti o celini. Kada radimo destruktivno tada nema uzdizanja. To je element zemlje.

Svaki osećaj i imaginacija koji nam proširuju sposobnost saosećanja, uvida i doživljaja spaja nas sa celinom. Ako su nam osećanja sebična ispunjena strahom i nedostaje nam mašte i imaginacije, empatije, tada nema uzdizanja ka jedinstvu i ostajemo odvojeni. To je element vode.

Kada su naši impulsi, volja i namera s kojom usmeravamo svoju energiju uvek osvešćeni, tada otkrivamo da nas takvo svesno delovanje volje i upotrebe energije spaja sa celinom. Kada su spontani i nesvesni tada nema uzdizanja i ostajemo odvojeni i otuđeni, tada trošimo energiju na destruktivan način. To je element vatre.

Kada mislimo ispravno i u skladu sa svojim delima i okolnostima, kada nam je um ispunjen empatijom i osvešćenom energijom, kada nam je um otvoren, tada se otvaramo celini. To je element vazduha.

Kada su naše misli, reči, osećanja i dela usklađeni i deluju kao jedna celina, tada se uzdižemo ka božanskom. Tada prepoznamo božansko u sadašnjem trenutku, ovde i sada. To je element etra. Samo kada smo podeljeni u svom biću, kada jedno mislimo, drugo radimo a treće osećamo, tada radimo

pogrešno i zato imamo iluziju odvojenosti, tada smo u sukobu i sa celinom i sa samim sobom.

Budući da smo mi celina, uvek je sukob sa nečim ili nekim spolja direktno povezan i čak uzrokovan sukobom sa samim sobom.

Radost i ushićenje koje uvek doživljavamo kada učinimo nešto dobro, kada nekome pomognemo, kada unapredimo život na bilo kakav način, kada razvijamo kulturu i civilizaciju, dokazuju da se tada uzdižemo ka višim dimenzijama postojanja, da objedinjujemo sve dimenzije postojanja, da postajemo celoviti i da se time usklađujemo sa celinom.

Zapravo, nema drugog razloga zašto biti ispravan prema svemu i dobar prema drugima nego taj da nema 'drugih'. Sve što postoji smo mi sami.

MEDITACIJA JE DIREKTAN SPOJ SPOLJAŠNJEG I UNUTARNJEG

Direktno se usklađujemo sa svim dimenzijama spoljašnjeg kosmosa pomoću prakse meditacije koja obuhvata osvešćenje svih dimenzija našeg bića.

Praksa meditacije nije ništa drugo do pažljivo i temeljno osvešćenje svih dimenzija našeg bića. To znači celoga tela, svih osećaja, svih izraza volje ili namere, i samoga uma. To je praksa budističke meditacije *satipatthana* i *vipassana*, kao i *zazen*.

Ne postoji drugačiji način da direktno prepoznamo jedinstvo spoljašnjeg i unutar-njeg.

Meditacija je samo mirovanje. Osvešćenje o kome ovde govorimo jeste samo mirovanje. Da bi se osvešćenje dogodilo u nama potrebno je samo biti potpuno miran celim bićem. Svaka aktivnost našeg tela je pokretana nekim sadržajem uma, svesnim ili podsvesnim, nekom identifikacijom uma koja je projektovana spolja. Mirovanje bića u meditaciji je indirektan mehanizam koji nam pomaže da prestanemo da se identifikujemo

sa sadržajima uma, i da spoljašnjost doživljavamo kao odvojenu od nas. Tada se svest budnosti događa sama po sebi u nama zato jer sve spolja jeste ista svest. Svest je postojanje, samo po sebi. Budnost nije neko „stanje svesti“ već samo postojanje. Kada postoje neka „stanja svesti“ onda je to nesvesnost prave prirode same svesti, odnosno samoga postojanja.

Kada se smirimo mi onda jednostavno samo postojimo. Tako postajemo svesni da je svest samo postojanje i da među njima nema razlika, da smo i mi sami ta svest i samo postojanje. Mi smo je svojim uznemiravanjem samo ometali da se pokaže, mutili smo vodu (svoj um) i nije se videlo dno, kao ni odraz meseca u vodi. Ako je dno suština našeg bića, a mesec spoljašnja celina, jedini način da se oni vide jeste da prestanemo da mutimo vodu (um) svojim uznemirenim aktivnostima. Tačnije ubeđenjem da su bilo kakve aktivnosti naše, posebne, da postoji neko 'ja' i 'moje', 'drugi' i 'spolja'. Ubeđenjem da postoje ikakve aktivnosti. Kada je um miran neispravna gledišta nestaju sama od sebe. Kada je um miran tada se otvara prostoru; kao što je prostor netaknut bilo kakvim sadržajem i

oblikom tako je i naša svest/biće netaknuta bilo kakvim sadržajem uma. Sam beskrajan prostor jedina je stvarnost i mi smo ta stvarnost, celina je naša suština. Zato u meditativnom smirenju (*samadhi*) sebe i svoju suštinu doživljavamo više i jače nego ikada, iako tada nestajemo kao individue.

RAZVOJ NAUKE I KULTURE JE INDIREKTAN SPOJ SPOLJAŠNJEG I UNUTARNJEG

Sve što smo ikada radili na ovom svetu, svakim činom unapređenja i usavršavanja života, razumevanja sveta i sebe samih, mi smo zapravo prepoznavali jedinstvo spoljašnjeg i unutarnjeg. To je bio rad na našem buđenju.

Sve što smo ikada radili destruktivno i negativno bilo je odraz iluzije o razdvojenosti naše suštine od spoljašnjeg sveta, i to je uzrokovalo život u iluziji, sukobima i patnji.

Razumevanje spoljašnjeg sveta i sebe samoga osnova je blagostanja i ispunjenja. Ali za sada u praksi imamo malo blagostanja. Sve do ovog trenutka ljudi su učeni da su odvojeni od spoljašnjeg sveta, da su grešni, da je Bog daleko od njih, i zato su izgradili takav svet, otuđen, grešan, bez Boga, u skladu sa svojim ubeđenjima o otuđenosti i grešnosti. Veliki gradovi su uglavnom loša kopija pakla; Šangaj, Njujork, Mumbaj su oličenje nehumanosti; ljudi još uvek ratuju među sobom, međusobno se doživljavaju kao otu-

đeni i suprotstavljeni objekti. Celu prirodu uništavaju svojom nesvesnošću. Živimo u civilizaciji izgrađenoj na neznanju i otuđenosti, nepravdi i sukobima. Ali to ne treba da nas obeshrabri da mislimo da bolje ne postoji, da je svet loš, da ne može bolji da se izgradi u budućnosti. Ljude koji greše treba posmatrati kao nezrelu decu koja rastu i uče vremenom. Svi sveci nas ubeđuju da je bolji svet moguć, da je božanski svet već tu samo ne treba da ga uništavamo; treba samo da ga prepoznamo, da se probudimo.

Nagoveštaji da je čovek u jedinstvu sa svetom oduvek su postojali u obliku mistike, najstarije duhovne tradicije. Međutim, institucionalne religije su definitivno razdvojile čoveka od božanskog upravo svojom tvrdnjom da ih spajaju. To je lažna tvrdnja jer nikada nije ni bilo nikakve odvojenosti čoveka od Boga. Ne može se spojiti ono što nikada nije moglo biti odvojeno. Religije su oduvek pokušavale da poprave ono što nije pokvareno. Religije su svoju instituciju zasnovale na posredovanju između „grešnog“ čoveka i Boga. Oduvek im je bilo važnije da čoveka prikažu grešnim nego da otkriju pravu pri-

rodu božanskog. Zato su najžešće osuđivale svako poistovećenje čoveka sa božanskim.

Jedini raj koji postoji jeste buđenje. Jedini pakao koji postoji jeste nesvesnost neprobuđenog čoveka.

Nauka za sada ne vidi dušu uopšte. Ona radi samo sa materijalnim činjenicama i objektima. Do sada je to bilo nužno, ali to je najniži stepen naučnog razvoja. Ako ga preživimo i ako dočekamo da nauka razume i pravu prirodu svesnog subjekta koji učestvuje u naučnom eksperimentu, svet će biti mnogo bolje mesto za život.

Jedino istinsko prepoznavanje iskonskog jedinstva spoljašnjeg i unutarnjeg moguće je kroz svesno razumevanje svih dimenzija postojanja. Za to je potreban naučni pristup. Takva nauka samospoznaje davno je ustanovljena kao joga, disciplina meditacije, čije osnovne principe je zabeležio Patanjđali.

Isti proces izražen spolja kroz kolektivni razvoj odvija se kroz prirodne i društvene nauke. Razvoj nauke i tehnologije uopšte jeste zapravo razvoj primene svesti duše sa većom preciznošću i na kolektivnom planu.

Naše pravo biće je sama priroda. Nauka je poznavanje zakona prirode. Ne možemo drugačije i u potpunosti da ispoljimo svest naše duše ako ne razumemo sve zakone prirode sa naučnom preciznošću.

Moramo poći od sebe samoga, to je praksa meditacije. Samo tako će naučni uvid u celinu prirode biti ispravan. Meditacija je osnova svake buduće kulture i samoga opstanka čovekovog. Ništa dobro i pozitivno ne možemo da uradimo u svetu ako zaboravljamo sebe i bavimo se samo 'spoljašnjim svetom' jer i taj 'spoljašnji svet' smo mi sami a nismo toga svesni. Tako dolazimo u sukob i sa sobom i sa svetom. Sve je povezano jer ne postoje granice unutarnjeg i spoljašnjeg, malog i velikog. Sve što je negativno na ovom svetu radili su ljudi koji nisu meditant. Drugim rečima, koji nisu svesni sebe pa zato ne mogu biti svesni ni prave prirode spoljašnjeg sveta. Oni su izgradili savremenu civilizaciju koja je uveliko nehumana, koja uništava i zagađuje prirodu.

Ostaje nam uteha da smo sada još uvek u početnoj fazi razvoja prave civilizacije o kojoj ovde govorimo, zasnovanoj na svesti jedinstva. Otuda i potreba za ovakvim knji-

gama koje govore o buđenju. Za par hiljada godina videćemo pozitivne rezultate.

SPOLJAŠNJIM SVETOM VLADAMO ONOLIKO KOLIKO VLADAMO SOBOM

Ispravno razumevanje spoljašnjeg i unutrašnjeg sveta je uzajamno, ne mogu se odvajati. Mi smo samo svesni subjekt spoljašnjeg sveta. To znači da smo mi spoljašnji svet, ceo kosmos je naša prava priroda, ali ga opažamo samo iz perspektive jednog tela koje ima čulne organe podobne za opažanje. To je sve.

Mi delujemo ispravno u svetu onoliko koliko ispravno sebe razumemo, i obratno. Mi ispravno reagujemo na zbivanja spoljašnjeg sveta onoliko koliko razumemo povezanost unutrašnjeg i spoljašnjeg sveta.

Energijom spoljašnjeg sveta ćemo ovladati u onoj meri kojom ovladamo energijom u sebi; koliko osvestimo sebe.

Kada spoznamo da su spoljašnji i unutrašnji svet jedan isti svet, tada prestaje nadmoćan uticaj spoljašnjeg sveta na nas, postajemo slobodni od spoljašnjih uticaja. Svesni subjekt postaje nezavisan od uticaja spoljašnjeg kada spozna da je on sam taj svet.

Spoljašnji svet deluje uslovljavajuće na nas samo onoliko koliko smo izolovani i odvojeni od sveta, koliko sami sebe smanjujemo i time činimo sebe nemoćnim. ***Mi sami stvaramo sukob sa svetom kada sebe odvajamo od sveta.*** Sukob sa svetom je pre svega naš sukob sa samim sobom. Nikada svet nije bio u sukobu sa nama. Stoga da bismo uredili svet moramo samo urediti sebe, razumeti sebe. To je prvi uslov za razumevanje i uređenje sveta.

Božanska svest daje punu slobodu i podršku svakom svom individualnom obliku da bude kakav jeste, kakav zamišlja da jeste. Ako zamišljamo da smo mali i nemoćni robovi viših sila, u sukobu sa svetom, takvi ćemo i biti.

RADOSNA VEST: NIKADA NE MOŽEMO BITI NA GUBITKU

Ako je univerzum hologram, ako je naša suština ili duša sam univerzum, izvan vremena i prostora, što znači da je neuslovljena vremenom i prostorom, a istovremeno učestvuje u apsolutno svemu što se zbiva u vremenu i prostoru, to je najbolja moguća vest za nas. To znači da apsolutno ništa što smo doživeli tokom života nikada ne može bit izgubljeno niti uzaludno, niti manje vredno od bilo čega drugog. Sve je u univerzumu jednako vredno. Svako iskustvo je jednako vredno. I sve je sadržano u bezvremenoj osnovi, univerzalnom polju.

Strah od smrti i gubitka postoji samo u iluziji da smo male izgubljene individue odvojene od svega, koje moraju same da se bore za opstanak.

Ovo možemo reći još detaljnije.

Osnova svega što postoji, postojalo je i što će ikada postojati nazivamo univerzalnim kvantnim poljem, akašom ili etrom. Njegove najfinije vibracije se ponašaju kao da su subatomske čestice, najmanja razlika u

vibracijama daje drugačiju vrstu delovanja kao čestice, koje dalje daju drugačiju vrstu atoma a oni drugačije elemente. Sve razlike u elementima prirode počivaju samo na različitim energetskim vibracijama univerzalnog kvantnog polja, etra, na različitim izrazima jednog istog.

Te razlike u vibracijama nisu spontane i nesvesne već su svesna namera. Univerzalno polje svesnom namerom sebe ispoljava na sve moguće načine. Svaki elemenat i oblik u prirodi postoji sa svesnom namerom da bude to što jeste u svakom trenutku.

Međutim, nije dovoljno samo ispoljavanje u svim prostim oblicima, potrebno je iskustvo delovanja svih složenih oblika u prostoru i vremenu. Zato je svesna namera stvorila svesnog subjekta, čoveka, koji ne samo što iskušava sve moguće oblike već i stvara nove mogućnosti koje nisu bile moguće prostim razlikama u vibracijama.

Svest svesnog subjekta, čoveka, je ista svest koja ispoljava sve mogućnosti apsoluta ili univerzalnog polja, samo što je sužena ili individualizovana na određeno delovanje u vremenu i prostoru.

Svesni subjekt, čovekov um, iz univerzalnog kvantnog polja, akaše ili etra, aktivira određenu mogućnost i tako je ispoljava u vremenu i prostoru. Ograničeno opažanje to tumači kao da je čovek „nešto uradio“. Čovek nikada ništa ne radi kao novo, on samo aktivira određene mogućnosti iz univerzalnog polja u kome već postoje sve mogućnosti (tzv. „hronike akaše“). Preko čovekovog uma neispoljeni ili implicitni univerzum postaje ispoljen ili eksplicitan. Zato se u čovekovom umu spajaju - ali i razdvajaju - spoljašnji i unutarnji svet, mikro i makro svet, implicitni i eksplicitni poredak.

Međutim, to ne treba razumeti kao fatalizam. Čovek iz bezvremenog univerzalnog polja izvlači određene mogućnosti koje se kroz njegovo delovanje ispoljavaju u vremenu i prostoru i sa time on radi tri stvari (mogu se uporediti sa *gunama* iz teorije *Samkhye*)

Prvo, pomaže aktuelizaciji svih mogućnosti božanskog da se ispolje. Bez njegovog delovanja one se ne bi ispoljile. (*Guna tamas*, uzročnost i uslovljenost.)

Drugo, on iskušava sve ispoljeno da bi mogao da poveže u smisao ispoljavanje sve-

ga, svega što je „on uradio“ i što nije, a trebalo je, i da razume šta je „uradila sama priroda“. (Guna *rađas*, delovanje, iskušavanje svih mogućnosti i suprotnosti.)

Treće, on od ispoljenog stvara nove kombinacije i mogućnosti. (Guna *sattva*, sinteza u viši smisao.) Iako univerzalno polje sadrži sve mogućnosti, one su neograničene. Stvaranje novih mogućnosti je suštinska uloga svesnog subjekta, čoveka. Upravo sloboda stvaranja novoga potvrđuje samu neuslovljenost i neograničenost univerzalnog polja, neuslovljenost božanske svesti koja sve omogućava. Ona daje slobodu postojanja svemu, svim mogućnostima, i onima koje se pokazuju kao konstruktivne i destruktivne, svim suprotnostima.

Stvaranje novih kombinacija i mogućnosti otvara prostor za sve novo i nepoznato, a to je upravo ono što daje život svemu. Upravo zato što je transcendentarno i neuslovljeno, božansko dolazi ne samo kroz sve postojeće, već i kroz sve što je novo i nepredvidljivo. Ključna otkrića, rešenja mnogih naših problema dolazila su upravo kroz nešto sasvim nepredviđeno. Novo i nepredviđeno daje i nesigurnost ali i životnu radost.

Toga nema u predvidljivom sistemu koji traži samo sigurnost.

Ovo treće je najmanje prisutno. Ono je kreativno delovanje. Mnogo više su prisutna prva dva delovanja, uslovljena uzročnošću, kada čovek dela uslovljeno a sebi lažno pripisuje „slobodnu volju“ i „moć delovanja“. U toj iluziji živi većina ljudi. Oni istinski kreativni vide tu iluziju ali vide i da postoji sloboda delovanja, *da ona počiva na spoznaji smisla, na odgovornosti da se smisao svakog delovanja poveže sa hologramskom celinom kojoj pripada, na prepoznavanju celine u svakom delovanju, na prepoznavanju suštinske uloge sebe kao svesnog subjekta u tom prepoznavanju i povezivanju*. U tome je kreativnost čovekova.

Svaka drugačija kreativnost, koja ne povezuje svesnog subjekta sa celom egzistencijom u dobroti i razumevanju, je destruktivna kreativnost. I ona je moguća u slobodi ispoljavanja svega što može da se ispolji. Takva destruktivna kreativnost uvek potiče od ograničenog uma u čoveku ili veštačke inteligencije koju je takav ograničeni um stvorio. Pozitivna kreativnost koja sve povezuje sa celinom može da potiče samo od sves-

ti transcendentalne duše čovekove – jer ona potiče od same celine.

U slobodi svega da bude kakvo jeste može da postoji i ludak koji ubija druge da bi sačuvao sebe, koji se bori protiv drugih da bi u nečemu „uspeo“. Tako na kraju uvek razara sebe (mada to razaranje pažljivijim posmatranjem može da opazi kod sebe već na početku). Mudar opaža da je u svima drugima ista svest koja omogućava i njega samoga, da je sve od iste supstance celine, on iskušava sve mogućnosti bez razaranja, prepoznavanjem povezanosti svega ubrzava svoje osvešćenje, buđenje.

Čovek tako postaje svestan prirode celine kao neograničene, a to znači neuslovljene. Tako postaje svestan svoje prave prirode, suštine, kao neuslovljene i neograničene. Kroz čovekovo slobodno delovanje božanska celina ispoljava svest o svojoj neuslovljenosti, neograničenosti. Čovek je samo njen svesni subjekat.

Svako delovanje ima svoj rezultat, svaka akcija reakciju, zato jer sve pripada jednom univerzalnom polju. Svako delo i svaka pojava uvek pripadaju celini koja je hologram. Univerzalno polje je hologram a svaka

pojava je samo njegov mali odraz, neodvojiv od celine.

Povezivanje svih delovanja u smisao, razumevanje prirode delovanja, daje životnost i smisao našim životima. To nas ispunjava zadovoljstvom. Naši životi su besmisleni i bolni samo onoliko koliko ne povezuje u smisao prirodu svojih delovanja, odnosno koliko delujemo pogrešno. Pogrešno delovanje postoji i to je delovanje koje ne vodi računa o posledicama, koje ne vidi uzroke, logičnu povezanost uzroka i posledice, koje ima iluziju da je odvojeno od celine, koje ne vidi da je sve hologramska božanska celina, koje ne vidi da je počinitelj u jedinstvu sa svime što je počinjeno, da je svaki subjekat u temeljnom jedinstvu sa svim objektima. Zlo delovanje i nasilje uvek nastupa kao posledica takvog neuviđanja. I takvo neuviđanje i destruktivno delovanje jeste jedna mogućnost u univerzalnom polju.

Negativnosti nam se ponavljaju samo zato jer smisao njihovog dešavanja nismo osvestili.¹⁰ Jedino zlo je neznanje, sprečava-

---

¹⁰ O tome nam govori havajsko učenje Ho'oponopono. (Morrnah Simeona: *Self-Identity through*

nje čoveka da uči. Gubitak nečijeg života je samo gubitak prilike za učenjem i osvešćenjem svih iskustava, i zato je to veliki i bolan gubitak. Ipak bolan samo sa stanovišta tela i uma, jer i nakon smrti se nastavljaju iskustva i učenja.

Svako dobro delovanje je svesno ili nesvesno povezivanje dela sa celinom. Zato je dobrota uvek osnovni pokazatelj svesti duše. Zato dobrota deluje iako nema uzorka i logične posledice. Prava dobrota je uvek neuslovljena, deluje sama od sebe, sama je sebi svrha, zato jer pripada svesti celine. Kroz dobrotu svest celine deluje na nas, kao što majka zbrinjava svoje malo dete. Majke su intuitivno svesne ovakve prirode celine, zato ljubav majki nikada nije ograničena samo na svoje dete, ona se spontano širi na sva bića, na celu egzistenciju.

Čovek svojim delovanjem iskušava sve mogućnosti i spaja ih u smisao, prepoznaje ih kao holograme, svesno ih povezuje sa božanskom celinom. Tačnije rečeno, božanska

---

Ho'oponopono, Basic 1, Pacifica Seminars, 1990. Joe Vitale, Hew Len Ph.D.: *Zero Limits*, Wiley, 2007.)

celina kroz čoveka svesno aktuelizuje sebe samu.

Povezivanje svakog dela sa hologramskom celinom, razumevanje posledica svih akcija, čovek doživljava kao karmu, kao karmičko sazrevanje. Kada individualna duša čovekova karmički sazri, ona postaje svesna božanske celine kao holograma. Dok nema dovoljno zrelosti ona ima ograničeno opažanje u kome misli da ona nešto radi sama po svojoj volji, da se stvari događaju slučajno, često pogrešno, i opaža tek ponešto od uzročnosti „više sile“.

Kada potpuno sazri u svesti o sebi i svojoj božanskoj prirodi, čovekova duša otkriva da je ona sama hologramska celina koja ispoljava sve mogućnosti i kroz sebe ih aktuelizuje u svim mogućim aktivnostima i oblicima. Prestaje da razlikuje svoju unutrašnjost, svoju individualnost, od spoljašnjeg sveta, od samog postojanja. Ona sama je smisao svih događanja, svih pojava.

Zato smo rekli da ne postoji nikakav gubitak u svemu što čovek radi, svemu što je doživeo. Sve ima jednaku, božansku vrednost, ako je smisao iskustva osvešćen. Sve što je čovek ikada uradio on je samo aktuelizo-

vao i osvestio i tako vratio božanskoj celini kao svesno iskustvo nje same. Dakle, ljudska iskustva ne samo da ne mogu da nestanu nestankom čovekovog tela, već ona kroz čoveka uvek postaju samo još potpunija, ostvarena.

SAN ILI STVARNOST – ČOVEK ILI LEPTIR

Podsetimo se čuvene priče Čuang Cea u kojoj on ukratko rečeno kaže: Sanjao sam da sam leptir, da letim sa cveta na cvet. San je bio tako stvaran da kada sam se probudio nisam znao da li sam čovek koji je sanjao da je leptir ili sam sada leptir koji sanja da je čovek.

Mnogi tumači ovu priču koriste da prikažu kako je fizička realnost iluzija. To je pogrešno. Čuang Ce je zapravo kroz ovu priču izneo stav da je sve jedna ista stvarnost, i svet snova unutar nas i fizički svet spolja na javi. Naš um je taj koji pravi razlike među njima i to je jedina iluzija. Čuang Ce je hteo da kaže da su spoljašnji svet i naša unutrašnjost jedna ista stvar.

Na javi možemo biti u iluziji tako velikoj kao da smo u snu. U snu možemo biti budni kao da smo na javi (lucidan san, astralna projekcija). Samo način posmatranja ili stav uma, temeljno ubeđenje je ono koje čini razliku. Objektivno nema razlike, sve je to jedno isto postojanje.

Isti uvid stoji u izreci *advaita vedante* da spoljašnji svet jeste iluzija ako se posmatra samo kao spoljašnji svet, ali on je stvarnost ako se posmatra kao *brahman*, kao apsolutna svest koja smo i mi sami.

U VANTELESNIM ISKUSTVIMA NE IZLAZIMO IZ SEBE

Govoreći o jedinstvu spoljašnjeg i unutarnjeg sveta ne možemo izbeći temu vantelesnih iskustava.

Svako ko je to doživeo (na kontrolisan i normalan način) mogao se uveriti da je izvan tela doživeo viši nivo realnosti. To iskustvo nas oslobađa iluzije da smo samo telo, iluzije smrti, da uopšte možemo umreti. Onaj ko je više i pažljivije izučavao takva iskustva mogao je otkriti da izlaskom iz tela ulazimo u više dimenzije; da u sve višim dimenzijama, višem astralu, nestaju oblici kakvi su nam poznati u fizičkom svetu i postaju apstraktni, geometrijski oblici, arhetipovi, matrice, ideje iz kojih nastaju oblici na nižim planovima. Pažljiv praktičar može da primeti da na sve višim dimenzijama vreme i prostor se sužavaju i postepeno nestaju. Sve postaje jedno u najvišoj dimenziji. To jedno se doživljava kao „Ja jesam“, kao Sopstvo, sve se konačno doživljava kao čista svest o sebi – a čista svest o sebi se doživljava kao čisto postojanje, kao

sve što jeste – a sve što jeste kao ništa po sebi i za sebe.

Ali izvan tih apstraktnih objašnjenja možemo reći da onoliko koliko osoba jasnije održi svest o sebi izvan fizičkog tela, toliko to stanje doživljava kao veću blizinu sebi samom, svojoj suštini, kao veće otkrovenje sebe samoga, veće blaženstvo u stvarnosti. Puno je svedočenja onih koji u kliničkoj smrti nisu želeli da se vrate u telo jer su boravak u telu doživljavali kao mnogo niže i lošije stanje.

Na taj način se može jasno videti da izlaskom iz tela mi se više približavamo sebi. Zapravo mi jasno tada vidimo da nismo izašli ni iz čega, to blaženstvo počiva na uvidu da nikada nismo ni bili samo fizičko telo već sam prostor i sve dimenzije. Sve više dimenzije su unutar nas samih, mi smo sačinjeni od svih dimenzija prirode. Zato i možemo „ući“ u njih. I koliko dublje ulazimo u njih, koliko smo na „višem nebu“, mi smo bliži sebi, svojoj pravoj prirodi.

Kada naš um doživi izlazak iz tela, to u stvarnosti ne znači da smo zaista izašli iz tela već da smo samo postali svesni da naše telo nije granica našeg bića, da je ono što smo iz

tela videli kao „spoljašnji svet“ i „više dimenzije“ zapravo naše biće samo ga nismo bili svesni kao našeg. Imali smo tako čvrstu tačku posmatranja iz tela da nam je sve drugo izgledalo „spolja“ a samo ta tačka iz koje posmatramo, um/ego, izgledala je kao da je unutar nas, kao da smo mi samo ta tačka posmatranja a sve „drugo“ izvan nje/nas.

Da spoljašnji svet i sve dimenzije prirode nisu zapravo naše biće, da su te dve realnosti odvojene, mi nikada ne bismo mogli da uđemo u njih. Lako ulazimo u više dimenzije svake noći kada sanjamo i svakog jutra se vraćamo u fizičko telo samo zato jer nema suštinske razlike između naše unutarne i spoljašnje prirode, granice tela nisu nikakve granice. Postoje samo granice uma. Stanja uma stvaraju razliku između jave i sna, spoljašnjeg i unutarnjeg sveta.

Da spoljašnji svet nije naše biće ne samo da ne bi bila moguća „vantelesna iskustva“ već ni telepatija, telekineza, EPR paradoks, pa ni emocionalna zrelost u odnošenju prema bićima „spoljašnjeg sveta“.

„Izlazak iz tela“ je samo privid. Mi nikako ne možemo da izađemo iz našeg tela jer cela priroda sa svim dimenzijama jeste

naše telo, naše biće. Iskustvo „izlaska iz tela“ je samo izlazak iz iluzije da smo samo telo, koju nam je um nametnuo.

Zapravo mi nikada nismo ni bili telo već celina, sam prostor koji omogućava telo i sve što postoji. Zato nikada ne možemo da izađemo iz tela. Ni ulazak (inkarnacija) ni izlazak iz tela (smrt) ne događaju se u stvarnosti. Samo se buđenje događa.

Zapravo, ako ćemo biti dosledni, ni buđenje se ne događa, jer ono nije neko stanje svesti već sama svest, a suština svesti jeste samo postojanje, sve što jeste. Dakle, svest u buđenju je samo postojanje, otvaranje suštine samoga postojanja, a ne neko novo 'stanje svesti'. Buđenje je vraćanje svesti samoj sebi, samom postojanju.

Ništa ne postoji u prostoru, već sam prostor trenutno sve stvara, on se oblikuje kao sve što postoji i kao svi događaji. Ispoljavanje tog prostora je svest. Ta svest smo mi sami. Zato mi ne postojmo kao odvojene individue stvarne sami po sebi. Zato se zavo- limo kada se upoznamo. Postojimo samo kao celina a svaka individualnost unutar te celine je samo san. Pa ipak, zbog hologramske prirode celine, svaka individualnost unutar

celine jednako je stvarna kao sama celina. Svaka individua jeste sama celina. Ne treba negirati ili odbacivati individualnost zarad celine. Samo ih ne treba razlikovati. Oba su jedno isto.

PRAKTIČNE VEŽBE ZA OSVEŠĆAVANJE SPOLJAŠNJOSTI KAO SOPSTVENOG BIĆA

Prva vežba.

Od najstarijeg doba postoje vežbe za praktično osvešćavanje spoljašnjosti kao svoga bića. To su sve vežbe kojima se osvešćava energija našeg tela i njome svesno upravlja: Yoga, Tantra, Qi gong.

Energija je zapravo posrednik ili veza između svesti i „materijalnog“ oblika. Svest oblikuje materiju pomoću energije; tačnije rečeno, svest se ispoljava kao materija preko energije.

Pored fizičkog tela mi imamo i energetsko telo i mentalno telo. Kada svesno vladamo energijom onda oblikujemo fizičko telo i utičemo na fizičke događaje.

Prost primer: kada vežbamo u teretani oblikovaćemo telo po želji. Usmerili smo svoju energiju i rad na određen način i to je dalo rezultate. Nismo trošili energiju na neke druge aktivnosti koje bi bile suprotne zadatom cilju već samo one koje su potrebne. Isto važi za gradnju kuće. Ako uložimo svest i

energiju na određen način sagradićemo kuću. To je način na koji delujemo na spoljašnji svet.

Energija ne postoji sama po sebi već samo kao manifestacija, kao rad, pokret, čin, delo. Energija je biće u pokretu, u delovanju.

U Kini je rad sa energijom od davnina poznat kao *Qi Gong* (u doslovnom prevodu: rad sa energijom). Danas su u svetu popularne vežbe *Qi Gong*-a. Ovde ćemo se upoznati sa jednom od njih koja može da pomogne da svesno doživimo jedinstvo spoljašnjeg i unutarnjeg sveta. Zapravo, sve vežbe *Qi Gong*-a postoje sa tom svrhom, ali ona je po svemu sudeći zaboravljena, vežbe se primenjuju radi boljeg zdravlja, pa čak i ovladavanja energijom zbog boljeg delovanja u spoljašnjem svetu, ali se ne otkriva priroda spoljašnjeg sveta. Ovde ćemo jednu jednostavnu vežbu *Qi Gong*-a objasniti u svetlu teme ove knjige, kako da osvestimo spoljašnji svet kao naše sopstveno biće.

Vežba *Hun Yuan* dlana potiče iz manastira Šao Lin, nekako je dospela do Okinave u Japanu, a iz Okinave u Evropu. Ovde sada dospeva do vas.

Vežba se započinje relaksacijom, zatim mirnim stajanjem i potpunim opuštanjem, osvešćenjem cele površine tela i posebno gravitacionog centra tela, a to je malo ispod pupka. To je energetski centar *Tan Tien*. Logično je da je naš energetski centar ujedno i gravitacioni centar.

Vežba se sastoji iz tri serije pokreta. Dlanovima guramo prostor sa strane, zatim gore s jednom i dole sa drugom rukom, i na kraju sa obe ruke istovremeno, gore i dole. Svaku seriju radimo više puta, prema osećanju.

***

Seriya 1

Stanite uspravno, sasvim opušteni, kao da lebdite. Dok udišete vazduh podignite ispravljene dlanove obe ruke do visine grudi okrenute jedan prema dugom, u razmaku do desetak santimetara (1). Zatim, kada završite sa udisajem, dok izdišete raširite obe ruke u visini ramena, sa dlanovima okrenutim spolja, kao da gurate dva nevidljiva zida od sebe, levo i desno (2). Kada završite sa izdisanjem okrenite dlanove jedan prema drugom i polako ih spajajte dok udišete, osetite otpor kao da stiskate veliku

nevidljivu loptu (3). Kada ih približite desetak santimetara kao u početnom položaju, tada opet počnite da širite ruke gurajući nevidljive zidove tokom izdisanja. Ponovite ove pokrete koliko želite. To je prva serija u ovoj vežbi

1

2

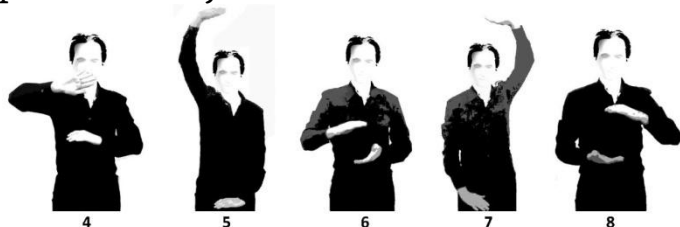

3

Serija 2

Kada su nam dlanovi skupljeni u visini grudi nastavljamo vežbu u drugom smeru (4) tako što desnu ruku podižemo uvis a levu spuštamo dole, dlanovi okrenuti suprotno jedan od drugog, dlan podignute ruke okrenut je na gore a spuštene na dole, oba u horizontalnom položaju (5). Kada završimo sa izdisajem onda udišemo tako što desnu ruku spuštamo a levu podižemo. Kada dospu do visine grudi tu šake u razmaku od desetak santimetara jedna prema drugoj zarotiramo kao da okrećemo nevidljivu loptu (6), i zatim podižemo levu ruku a desnu spuštamo, sa izdisajem (7). Naizmenično podižemo i spu-

tamo jednu pa drugu ruku, gurajući dlanovima gore i dole. Opet kao da razdvajamo nevidljive pregrade, šireći ih rukama gore i dole. Uvek kada dlanove odvajamo onda izdišemo; kada ih skupljamo udišemo. Ponovite ove pokrete koliko želite. To je druga serija pokreta u ovoj vežbi.

Serija 3

Sledeća promena u vežbi jeste da sa obe ruke zajedno dlanovima guramo na gore, pa zatim na dole. Dlanovi su ovde okrenuti spolja, odnosno gore kada obe ruke maksimalno podižemo, i dole kada obe ruke maksimalno spuštamo, u horizontalnom položaju. Kada ruke podižemo od visine grudi naviše onda izdišemo (9), kada ruke spuštajući vraćamo od vrha do visine grudi onda uzdišemo (10-11). Kada od visine grudi nastavljamo da ih spuštamo do dole, izdišemo (11-12). Kada od donjeg položaja ponovo podižemo ruke do grudi, kao da podižemo nevid-

ljivu posudu, onda udišemo, zatim u visini grudi ruke okrećemo na gore i sa izdisajem ih ponovo podižemo (9), kao da podižemo nevidljivu posudu. Zatim ih opet spuštamo kao da pritiskamo nevidljivu loptu. Ponovite ove pokrete koliko želite. To je treća serija pokrea u ovoj vežbi.

9

10

11

12

Završetak vežbe

Kada su nam ruke u donjem položaju (13) vežbu završavamo tako što sa udisajem dlanove okrenute jedan prema drugom, podižemo do grudi (14), zatim sa izdisajem završavamo vežbu spuštajući ruke pored tela (15).

13

14

15

Pokreti koje činimo vežbajući *Qi Gong* pomažu da se naše energetsko telo aktivira. Svesnim disanjem usklađenim sa pokretima mi osveščavamo energetsko telo.

Suština vežbanja *Qi Gong*-a je da ojačamo svest o nevidljivoj energiji a da pri tom opustimo fizičko telo i napor mišića; da napravimo preokret u težištu, da oslabimo težište na telo a da ojačamo težište na nevidljivu energiju koja je sam prostor.

Spontano koristimo napor mišića za sve što radimo telom. Ovde vežbamo da tu naviku prevaziđemo tako što ćemo u pokretima tokom vežbe opustiti fizičko telo a naglasak staviti na nevidljivu energiju. Na taj način jačamo svest o energetskom telu. Ključ je u opuštanju fizičkog tela i svesnosti pokreta i disanja.

Istovremeno sa opuštanjem tela jačamo pritisak nevidljive energije spolja, koju guramo dlanovima. Kada širimo ruke zamišljamo i osećamo kao da guramo nevidljive zidove, a kada skupljamo i spuštamo ruke, kao da pritiskamo veliku nevidljivu loptu.

Suština vežbe je u povezanosti svesti, disanja i pokreta. Ta tri činioca su obično u

našem životu bila potpuno odvojena i nesvesna. Vežba se sastoji u tome da ta tri činioca postanu ne samo osvešćeni već i usklađeni, povezani u jedinstvo. To je potrebno zato jer oni jesu u svojoj suštini jedno, energija se sastoji od njihovog jedinstva. Samo je naš um sa mentalnim ubeđenjima to razdvajao i zato smo bili nemoćni i ograničeni. Sada samo radimo na ponovnom osvešćenju njihovog jedinstva. Uklanjam o prepreku pogrešnog mentalnog ubeđenja.

Obratite pažnju na sledeće:

- Pokreti ruku moraju da budu usklađeni sa disanjem. Treba jasno osetiti kako se energija iz abdomena (*tien tan*) kreće prema dlanovima i odatle izlazi van kroz ruke.

- Za sve vreme izvođenja disanje treba da vam je prirodno, lagano i duboko. Ritam disanja mora biti ujednačen. Disanje ne sme biti jednom brže, a drugi put sporije.

- Kada podižete ili spuštate ruke lakto-
vi treba da su okrenuti prema napolje.

- Kolena sve vreme treba da budu ispravljena.

- Pažnja stalno treba da bude usmerena na dlanove.

- Vežbu treba raditi par puta dnevno, ujutru i uveče; svaku grupu pokreta u vežbi možete ponavljati koliko želite.

Tek nakon završetka ove vežbe počinje prava praksa. Ovu vežbu (kao i svaku vežbu *Qi Gong-a*) radimo samo zato da bismo mogli da nastavimo praksu osvešćenja nakon toga, tokom celog dana. Ne radimo ni duhovne ni fizičke vežbe da bismo ispunili dužnost, kao ritual. Neki to tako rade, to su oni koji ne doživljavaju napredak. Sve duhovne i fizičke vežbe služe samo kao priprema za ono što radimo posle njih, ceo dan. Ako smo meditali jedan sat u toku dana, to nam služi kao priprema za meditaciju u svim aktivnostima ostala 23 časa.

Kada radimo ovakvu vežbu osvešćenja energije u sebi, onda je njena svrha da nam osvesti prisustvo energije uvek i svuda, u prostoru oko nas. Osetićemo posle vežbe da nam dlanovi bride, vibriraju. Kada prekinemo vežbu i nastavimo da radimo ono što inače radimo, ne opuštamo svoju svest i ne prepuštamo se spontanom kretanju po staroj navici, već nastavljamo da se krećemo kao da plivamo kroz prostor, sve što dodirnemo osećamo kao živo, kao energiju koja se obli-

kovala u materijalnu stvar. Umesto nevidljivog zida koji smo gurali u vežbi i lopte koju smo stiskali, sada ćemo na isti način dodirivati stvari, hvatati odeću, obavljati svaki fizički rad.

Mi zapravo vežbamo da bismo prekinuli naviku da ostajemo nesvesni i prepušteni aktivnostima tela i uma kao ranije. Mi spavamo kada se prepuštamo spontanom delovanju prirode i spoljašnjim uticajima, oni nas nose kao bujica potoka otpali list. Naš um nas je držao nesvesnim tako što je tom uslovljenom stanju pripisivao svoju volju, kao kada bi list sebe ubedio „ja plovim potokom svojom voljom“.

Budimo se onda kada sve pokrete radimo kao unapred svesnu nameru. To je tako zato jer sve postoji kao svesna namera, sav život i cela priroda. Naše buđenje jeste samo usklađivanje sa celokupnim postojanjem kao svesnom energijom.

U osnovi materijalnih stvari je energija, a u osnovi energije je svesna namera. Svest upravlja energijom i ona materijalizuje nameru u fizički oblik. Tako je nastalo sve što vidimo oko sebe u fizičkom svetu, svaka stvar, biće i pojava. Zato ako dovoljno osves-

timo energiju u sebi možemo da osetimo istu energiju i izvan sebe, jer nema granica, sve je energija, u nama i izvan nas. Sve je i svest. Svest koja je oblikovala celu prirodu jeste ista u nama, kao naša svest, sa kojom smo svesni sebe, sa kojom mislimo i opažamo, delujemo. Ako za energiju nema granica, još manje je ima za svest. Svest je postojanje sâmo po sebi.

Samo ono što osvestimo u sebi možemo da osvestimo i spolja.

Ova vežba pokazuje rezultat onda kada sve što vidimo i dotaknemo osetimo kao živo i svesno biće, bilo da je to naša odeća, nameštaj, neki aparat, zid ...

Poznata nam je bliskost sa drugim bićima, sa onima koje volimo, lako nam je da volimo svoje dete, ali ima stvari i bića koja ne volimo, ili bar ne trpimo, a najviše je onih stvari svuda oko nas kojih nismo ni svesni, ili ih smatramo „mrtvim stvarima“, izvan nas, koja nas se ne tiču. Neke od tih stvari stalno upotrebljavamo, od nekih nam zavisi i život svakog dana, ali opet ih ne doživljavamo kao žive i svesne već kao nežive i odvojene od nas.

Kada se probudimo uz pomoć meditacije i ove vežbe onda jasno vidimo da mi udi-

šemo vazduh samo zato jer ga drveće izdiše, i da drveće udiše ono što mi izdišemo; da celi- na diše kroz nas. Budimo se onda kada prak- tično i svakog trenutka doživljavamo sve oko sebe kao sebe samoga. Tada svaki naš dodir postaje blagoslov, svaka reč razumevanje, milost i dobrota jedini način života.

Energija je delovanje. Kada spoznamo da je sve što postoji svest koja deluje kao energija, i da je to ista svest u nama, tada nećemo više biti sposobni za delovanje koje nije ispravno i dobro. Ispravnost i dobrota su jedini način delovanja kada smo svesni jedinstva materije, energije i svesti. Tu svest možemo doživeti jedino kao svoju suštinu, kao svest svoje duše. Zato je i vidimo svuda oko nas, u svemu i u svakom biću. Duševan čovek je dobar zato jer svest svoje duše vidi u svemu izvan sebe, u svakome.

Budimo se onda kada spoznamo da postojimo u okeanu svesne energije, i da smo mi taj okean. Da on postaje svestan sebe kroz nas i mi kroz njega.

To je završna faza i ostvarenje ove vež- be. U početku se njeno delovanje ispoljavalo samo kao toplota i vibriranje u dlanovima. Kako se budimo tako sve više doživljavamo

sve materijalne stvari oko sebe kao deo nas. Postajemo kreativniji i delotvorniji u svemu što radimo, bilo da je upitanju umetničko stvaranje ili prost fizički rad. Umetnost je samo drugi način da se postigne isto osvešćenje o kome ovde govorimo. Sistematskim vežbanjem osvešćenja svaki rad postaje umetnost. Tada volimo svaki rad jer vidimo da je svaki rad način na koji se ispoljava božanska svest. Naša svest se proširuje na sve sa čime dolazimo u kontakt. To se doživljava kao osećaj ljubavi, jer kada se energija i svest prepoznaju kao jedno to jedinstvo se doživljava kao ljubav.

Osvešćenje energije izvan tela, osvešćenje cele egzistencije kao svesne energije koja ima materijalni oblik, može dostići vrhunac kao *siddhi* ili „moći“ sa kojima se može delovati izvan tela. Kao telekineza, na primer. To neće biti nikakvo „ovladavanje energijom“ niti „sticanje magijskih moći“ već jednostavno veće razumevanje i znanje. Sva ko može da radi ono što zna, ono što ne zna, ne može. Vi znate da je vaša ruka deo vašeg bića, da je vaša, i tako je pomerate jer ne sumnjate u to (ako bi vam se pod hipnozom sugerisalo da vaša ruka nije vaša, ne biste

mogli nikako da je pomerate ni posle hipnoze). Tako ćete isto moći da pomerate predmete po stolu bez dodira, samo razumevanjem da su oni takođe sastavni deo vašeg bića. Sada ste samo hipnotisani neznanjem ko ste vi zapravo, da je spoljašnji svet izvan vas, da ste otuđeni i nemoćni.

I ranije smo bili emotivno vezani za neke stvari, najčešće uspomene, ali i lepe i korisne stvari. Sada ćemo tu ljubav osetiti prema celoj egzistenciji.

Ranije smo ljubavlju bili privučeni samo prema nekim osobama. Sada ćemo je osetiti prema svim živim bićima. Svakako, nećemo imati potrebu da grlimo i ljubimo nepoznate ljude okolo, kao što je to činio Meher Baba, već ćemo svoju ljubav ispoljavati na sve druge konstruktivne načine na koje ona treba da se ispoljava. Kroz koristan rad i pomoć u raznim oblicima, kroz razumevanje pre svega. Ljubav daje najdublje moguće razumevanje jer ona je svest o energiji koja sve povezuje. Ljubav je iznad uma. Um samo može da razume ono što je logično i empirijski doživljeno. Ljubav povezuje u viši smisao sve ono što izgleda nepovezano i nelogično, ljubav prašta sve ono što um osuđuje. Ljubav

je svest duše, ona je zato iznad uma i celog fizičkog sveta. Ljubav uvek daje a ništa ne traži. Ljubav je pravi skriveni cilj i motiv svega što radimo na ovom svetu. Ona je u osnovi životne energije koju osvešćavamo. Zar mislite da nešto drugo pokreće rad vašeg srca i vaše disanje a ne sama neuslovljena ljubav prostora (etra) koji vas stvara svakog trena?

Osnova života je deoba DNK. Deoba DNK se obavlja uz pomoć proteina. Kod nastanak proteina nalazi se u samoj DNK. To je naučni dokaz da viša svest omogućava život, a ne materijalna uzročnost, da se život ispoljava kao neuslovljena ljubav.

***

Druga vežba.

Gledanje u sunce.

Oduvek je sunce budilo sva živa bića. Da bismo se probudili potrebno je samo da osvestimo ceo taj proces, da potpuno učestvujemo u njemu. Da bismo zaista učestvovali u njemu moramo ga prvo razumeti. U prethodnim poglavljima smo već naveli da fotoni stvaraju materiju. To praktično znači da svetlost stvara materiju i sav život. To takođe znači da svetlost nije samo prosto

osvetljavanje i uklanjanje mraka već je nosilac informacija. Fotoni sa zvezda nose informacije za formiranje materije i sveg života. Praksa gledanja u sunce predstavlja radikalni prelazak sa intelektualnog razmišljanja o tome šta rade fotoni do direktnog uvida u njihovo delovanje, u nama samima i u svetu oko nas. Ovom vežbom direktno doživljavamo da svetlost postaje naše telo i um, da je ona svaki pokret koji činimo, da se ona manifestuje kao zemlja i sav život, sve što postoji. Taj direktan doživljaj se ostvaruje vrlo jednostavno: direktnim gledanjem u sunce, dozvoljavanjem da sunce sâmo otvori uvid spozna je u nama, da nas probudi.

Vežba se izvodi tako što gledamo direktno u sunce koje izlazi ili dok zalazi, u periodu do jednog sata posle izlaska i pre zalaska. Tada je sunčeva svetlost slabija i može se gledati bez opasnosti po vid. Svako-ga dana se povećava vreme gledanja od deset-ak sekundi dok ne postignemo 45 minuta neprekidnog gledanja.

Prvi dan, tokom sigurnih sati, gledajte maksimalno 10 sekundi. Nakon toga pokrijte dlanovima oči par minuta da se odmore od svetlosti. Drugog dana gledajte 20 sekundi u

izlazak ili zalazak sunca i dodajte 10 sekundi svakog sledećeg dana. Tako ćete na kraju 10 uzastopnih dana gledanja u sunce gledati u sunce 100 sekundi tj., 1 minut i 40 sekundi.

Vrlo je važno imati beležnicu i voditi detaljnu evidenciju vremena. (Postoji i program da mobilne telefone Sungazing Timer)

Na taj način, stalno dodajući po 10 sekundi pri svakom novom gledanju, treba da dođete do 45 minuta za jedno gledanje. Za to će vam trebati 270 dana. Budući da sigurno nećete moći svakodnevno da vežbate, niti ćete imati vedro vreme, za okončanje cele vežbe trebaće vam 2 do 3 godine.

Kada 270-tog dana dođete do 45 minuta za jedno gledanje, završili ste sa vežbom solarne joge, ali ne prekidate vežbu odjednom, već nastavljate ali smanjujući svaki dan za po minut dok ne dođete do 15 minuta gledanja. Tada završavate.

Tih 15 minuta će vam ostati kao vežba za buduće povremeno gledanje, samo kada vam treba da se napunite solarnom energijom.

Treba stajati ispravljenih leđa na goloj zemlji (nikako sedeti), na kamenu ili toplom betonu, bosih stopala što je veoma bitno zbog

uzemljenja, odnosno spajanja elektriciteta tela sa zemljom. Ne treba stajati na travi jer trava upija energiju. Oči mogu da trepću. Nepomičnost očiju nije potrebna. Možete gledati oko sunca, kružeći pogledom, ili šetajući levo-desno, gore-dole, važno je da svetlost ulazi u oči. Samo kada je sunce (na izlasku ili zalasku) dovoljno slabo možemo direktno gledati u njega. To činimo prema osećaju da bez opasnosti i preterivanja možemo da gledamo.

Nije ni potrebno zuriti u jako sunce. Važno je da sunčeva svetlost uđe u oko pod bilo kakvim uglom i u mrežnjači kontaktira hemoglobin u krvi. Na taj način se upija sunčeva energija.

Hemoglobin u ljudskoj krvi ima gotovo potpuno isti sastav kao hlorofil u biljkama. Po tome se zaključuje da mu je i uloga slična, da je on taj koji sunčevu svetlost pretvara u energiju. Mrežnjača oka je jedino mesto u čovekovom telu gde krv direktno dolazi u kontakt sa svetlošću. Izračunato je da za vreme od 45 minuta sva krv iz organizma prođe kroz oko i da se tako ovom praksom gledanja u sunce sva krv osunča.

Detaljna uputstva o praksi gledanja u sunce mogu se naći u mojoj knjizi *Religioznost – Uputstvo za upotrebu*, u poglavlju *Molitva*. Ta uputstva su preuzeta od solarnih jogina Hira Ratan Manek-a i Sunyogi Uma-sankar-a. Ovde dajemo uputstva koja se kod njih ne mogu naći.

Sunčeva svetlost stvara sav život. Embrion ne može da se razvije ako je izolovan od kosmičkog zračenja. Stoga je tačnije reći da spoljašnji prostor preko svetlosti zvezda stvara sve oblike života i postojanja. Same zvezde svoju energiju dobijaju od prostora.

Dakle, gledamo u sunce da bismo na taj način najdublje primili svetlost i sa njom energiju sunca. To je prvi činilac.

Drugi činilac je naša svesnost. Mi smo uvek tokom dana izloženi suncu ali na to ne obraćamo pažnju osim ako je ono prejako, ili dugo nismo imali lepo vreme. Gledanjem u sunce potpuno uključujemo našu svesnost. To znači da kroz svoje telo potpuno aktuelizujemo proces koji se događa u prirodi. Sunce obasjava zemlju i život se rađa. Međutim, kada stojimo bosih nogu i gledamo u sunce tada se sunčeva svetlost ne spaja direktno sa

zemljom, već kroz naše biće, kroz našu svesnost. Tada se sunčeva svetlost svesno spaja sa zemljom. Za razliku od ostale prirode taj događaj u nama postaje svestan. Mi svesno učestvujemo u stvaranju života i to je ono što nas budi u ovoj vežbi. Tako nastaje novi kvalitet koji u prirodi dotle nije postojao. Kada se nešto osvesti tada je to ostvareno. Smisao postojanja sunca, i zvezda uopšte, je ostvaren onda kada njihovo delovanje postane potpuno svesno od strane svedoka koji je naša duša. Tada je božanska svest ispoljila i ostvarila sebe u potpunosti. Mi smo pomogli to ostvarenje svojim svedočenjem ili svesnim učestvovanjem. Svedok igra ulogu dna u posudi sa kojom se zahvata voda. To je okrugla stvar sa dnom koje sprečava da voda propadne. Da nema dna voda ne bi mogla da se zadrži. Svest kao svedok je kao dno koje zadržava vodu. ***Svest o sebi je činilac koji sprečava da zbivanje prirode teče slepo i nesvesno.***

Sa druge strane, takvo ostvarenje prirodnog procesa je ono što nas budi. Kada se svesno uključimo u kosmički proces dolaska sunčeve svetlosti na zemlju, kada ga sprovedemo kroz sebe, osetimo i potpuno doživimo, onda postajemo sastavni deo tog procesa.

Kada sebe doživimo kao deo celine, to nas budi.

Već smo rekli da nas budi samo uvid u pravu prirodu stvarnosti. Prava priroda stvarnosti jeste budnost sama po sebi. Zaista ne postoji direktniji način da se uključite u proces ostvarenja stvarnosti nego gledanjem u sunce, sa razumevanjem ovde iznetim. Dovoljno je samo da ga dovoljno duboko osetite i on će vas poneti kao talas u trajnu budnost. Videćete sunce kao izvor svoga bića, svoje svesti, ono će vam uvek biti dostupno, nećete moći da ga zaboravite. Klasičan problem svih meditanta jeste da zaboravljaju stanje čiste svesti koje postižu u meditaciji i zato moraju da je ponavljaju. Kada čistu svest prepoznate u biću i svekolikom postojanju, i kada vidite njegov izvor, sunce, svetlost, prostor, tada nećete moći nikako da izgubite čistu svest svoje duše, ona će biti svuda prisutna, kao svetlost sunca, kao prostor, kao sve što se događa, u vama i izvan vas. Sve to biće jedno događanje tako da će vam nestati svaka razlika između spoljašnjeg i unutaršnjeg sveta.

Gledanje u sunce dostiže svoj vrhunac kada za vas nestane svaka razlika između

sunčeve svetlosti i svakog fizičkog oblika, kada vaše telo i svaki vaš pokret, sva priroda postane zgusnuta svetlost (ona to i jeste). Tako sunce budi čoveka. Naučno je dokazano da od fotona, svetlosti, nastaje materija. Kada budete direktno doživeli taj fundamentalni zakon prirode, bićete probuđeni. Kada probuđena osoba vidi suštinu nekog fizičkog oblika onda vidi njegovu auru, vidi ga kao svetlost.

Pored svega ovoga, gledanje u sunce je izuzetno korisno za zdravlje. Pre svega psihičko, depresija nestaje vrlo brzo, a zatim, sa produženom vežbom, poboljšava se i fizičko zdravlje. To je metod koji vas može izlečiti i od najtežih bolesti, navodno „neizlečivih“.

Ono što će zdrave osobe odmah primećivati jeste da se gledanjem u sunce snažno povećava intuicija. Ako imate neke sumnje i pitanja, odgovori vam se mogu javiti za vreme gledanja ili odmah posle.

Treća vežba.

Možete da spojite ove dve vežbe u jednu. Dok gledate u sunce možete vežbati *Qi Gong*. Efekat će biti znatno uvećan.

Predlog za četvrtu vežbu.

Gledanje u sunce i doživljaj spajanja neba i zemlje kroz vas, možete veoma uvećati praksom *tantr*e. Kao što vežbom gledanja u sunce možete doživeti kako se nebo i zemlja kroz vas spajaju putem svetlosti, tako se i praksom *tantr*e osvešćava spajanje bića suprotnog pola (samo razmena energije suprotnih polova donosi iskustvo psihoenergetske celovitosti, to je zakon prirode a ne nečije ubeđenje). Ta dva iskustva možete da spojite u jedno koje će biti veoma efikasno. Potrebno je da za vreme gledanja u sunce, dok osvešćujete jedinstvo zemlje i neba u svome biću, isto to jedinstvo da doživite sa drugom osobom, partnerom u *tantri*, ili voljenom osobom. Dovoljno je samo da imate fizički kontakt dok zajedno gledate u sunce.

Svakim fizičkim kontaktom razmenjuje se energija između dva bića. Zato je telesni dodir tako važan i potreban svima. Svakako, što je kontakt veći to je veća energija i svest zajedno sa njom. Zato bi potpuno fizičko, tj. seksualno spajanje bilo idealno za vežbu zajedničkog gledanja u sunce. Uz obavezno uzemljenje oba učesnika jer ovo nije vežba *tantr*e na suncu već spajanje solarne joge i

*tantr*e. Stoga potrebno je kompletno iskustvo jedinstva energije sunca i zemlje u našem biću kroz uzemljenje i jedinstvo energije suprotnih polova kroz telesno sjedinjenje.

Ako muškarca i ženu posmatramo kao nebo i zemlju u malome (što je blisko taoističkoj filozofiji) onda se iskustvo gledanja u sunce višestruko uvećava sa tantričkom praksom, kao što se i tantrička praksa višestruko uvećava gledanjem u sunce. Obe prakse imaju isti psihoenergetski proces u osnovi.

RAZUMEVANJE SMISLA SPAJA SPOLJAŠNJI I UNUTARNJI SVET

Spoljašnji i unutarnji svet nikada nisu bili odvojeni. Fiktivno ih odvaja samo naš um i ego radi delovanja u fizičkom telu. Možemo da delujemo u fizičkom svetu samo kada imamo individualnost, kada znamo šta radimo kao individue. Um i ego stoga imaju zaštitnu funkciju koja omogućava da postojimo i delujemo ka individualna svesna bića.

Rađanje duše u individualnom telu se događa zato da se apsolutna božanska svest, koja je sve-što-jeste, prepozna i u svakom relativnom obliku, u svemu-što-može-dabude.

Suština tog procesa skrivena je u detaljima. To je proces u kome božanska svest, preko ljudske duše u telu, osvešćava sve svoje mogućnosti i delovanja. Individualna ljudska duša ta iskušavanja doživljava kao svoju karmu, to znači: delovanje i posledice delovanja na svest; osvešćenje samog delovanja i posledica svakog delovanja. To označava pojam karma. Ona postoji samo u okvirima uma i ega, tj, individualnog delovanja.

To se osvešćenje odvija u svim aspektima, od razumevanja atoma i subatomske čestice, preko razloga za I i II svetski rat, (da li su zato ti ratovi usledili posle otkrića atomske energije?) do psihološkog razloga zašto stalno zaboravljate ključeve od kuće (jer se ne osećate dobro u njoj) i sveg bogatstva karmičkih drama i svesti duše koje su u svojim delima izneli Dostojevski, Gete, Šekspir, Šeling, Novalis, J. S. Bach ....

U svesti duše objedinjuje se smisao svih mogućih dešavanja. To objedinjavanje svoj vrhunac i završnicu ima u spoznaji jedinstva spoljašnjeg i unutarnjeg sveta.

Međutim, budući da jedinstvo spoljnog i unutarnjeg već postoji, i samo ih naš um razdvaja iz praktičnih razloga delovanja na ovom svetu, postoje trenuci kada um i ego popuste u svojoj zaštitnoj funkciji, kada se raspadnu, privremeno ili trajno. Tada čovek može da doživi jedinstvo spoljnog i unutarnjeg na spontan i nekontrolisan način. To ga ispunjava blaženstvom najviše spoznaje, doživljava „okeansko osećanje“. To deluje veoma privlačno, zapravo to je najveća privlačna sila koju čovek može da oseti. Kada je doživi spontano može ostati trajno opčinjen

njome. To je slučaj kod takozvanih „božanskih ludaka“, „opijenih bogom“, koji su poštovani u svim starim kulturama, posebno na Istoku. Na racionalnom Zapadu takvi su uglavnom završavali u ludnicama. Oni imaju iskustvo jedinstva, vide više dimenzije prirode, ali ne umeju da izraze svest o tome na ispravan, konstruktivan i delotvoran način. Oni ne razumeju smisao sveg tog dešavanja.

Razumevanje smisla je pravi cilj života, odnosno inkarnacije svesti duše u fizičko telo. Razumevanje smisla jeste zapravo povezivanje apsolutne božanske svesti sa svakim mogućim njenim ispoljavanjem, od najvećeg od najmanjeg mogućeg, od onoga što nam izgleda kao najvažnije do svega što nam izgleda kao nevažno. Kada se u probuđenom čoveku dogodi takva sveobuhvatna svest, kada se sve poveže sa celinom, onda je apsolutna božanska svest aktuelizovana u potpunosti, u svim svojim mogućnostima.

Sve što se događa u univerzumu (što se događa kao sam univerzum) jeste aktuelizacija božanske svesti.

To se događa samo u čovekovoj spoznaji svoje suštine, duše, koja je hologramski odraz božanske celine. Sve drugo, sav spolja-

šnji univerzum, poslužilo je samo kao sredstvo da se to dogodi. Čovek spaja apsolutno i relativno u smisao, u jedinstvo. To radi kroz sav svoj rad, kroz civilizaciju i kulturu. U tome uspeva na racionalan i logičan način onoliko koliko je svestan svoje duše. Čovekov zadatak je samo to da izvorno jedinstvo božanske svesti ispolji na racionalan i logičan način, kroz nauku, sa naučnom preciznošću i delotvornošću. Nauka će biti religija budućnosti u onoj meri u kojoj prihvati i ispolji svest božanske duše.

Zato svest jedinstva ne znači da ćete samo ploviti u blaženstvu na cvetnoj livadi, da ćete videti sebe u svemu oko sebe i tako raširenih ruku na putu dočekati auto koji juri ka vama, da ćete nekom Talibanu (mladoj, nezreloj duši) objašnjavati u čemu greši. Ne. ***Budnost znači samo više razumevanja prirodnih zakona i karme. Ništa drugo.*** Ako ste dovoljno budni izbeći ćete auto, još bolje, nećete mu ni stati na put, gde ne treba, radićete ono što treba, izbegavaćete svake suda-re. Naučićete da pravite auto i da upravljate njime. Kao probuđeni radićete sve u skladu sa prirodnim zakonima, bolje nego ikada. Sve talibane ovoga sveta ostavićete na bezbednoj

udaljenosti da sami iskuse posledice svoga delovanja, i pomoći ćete im samo koliko je potrebno da se brže sudare sa njima.

JOŠ NEKI TEHNIČKI DETALJI OKO BUĐENJA

Svi znamo da se stanje naše svesti stalno menja, sužava se i proširuje, lepo smo i loše raspoloženi. To se menja svaki dan. Sve je u ritmovima i ciklusima. Tako su i svi praktičari meditacije primetili od najstarijih vremena da njihov mir i budnost koju postižu u meditaciji brzo biva poremećena svakodnevnim događajima i izazovima života. Zato se meditacija mora stalno vežbati da bi se njeno iskustvo utvrdilo.

Ako postignemo budnost o kojoj ovde govorimo, ona može da traje samo nekoliko sekundi. Odmah zatim se prepuštamo toku događaja svakodnevnog života i kao da padamo u lucidan san. Učestvujemo u događajima koji nas nose svojim tokom, ali u pozadini još uvek znamo da smo bili budni i potpuno nezavisni od svega. Ubrzo zatim padamo potpuno u san svakodnevnog života i potpuno zaboravljamo na budnost. Otkrijemo da smo bili u snu tek kada se sledeći put probudimo i setimo sebe. Ako smo sebi obećali da ćemo zadržati budnost i svest o sebi

sve vreme, tek posle nekoliko sati otkrijemo da smo to zaboravili već nakon nekoliko minuta.

Iskušenje suprotnosti nije negativno, ono proširuje našu percepciju, razbija ograničenja koja sami sebi namećemo kao zonu komfora, donosi nam iskustva koja sami sebi ne bismo doneli, suočava nas sa nepoznatim iskustvima i sadržajima koji su pravi razbijači iluzija našega uma. To nam je potrebno više nego što možemo da zamislamo, više nego što želimo da nam bude potrebno.

Proširenje percepcije koju doživljavamo na osnovu iskustva suprotnosti jeste glavni činilac buđenja. To nikada nije samo jednostavno insistiranje na jednoj vrsti iskustva i svesnosti.

Postaćemo trajno budni onda kada svoju svest o sebi, odnosno svoju budnost (što je u suštini isto) održimo stalno tokom 24 časa, sedam dana u nedelji i tokom jednog mesečevog ciklusa od 28 dana. Ako u tome uspemo onda nam više neće biti potreban napor da budemo budni. U tome ćemo uspeti samo onda kada dovoljno proširimo percepciju iskustvima svih suprotnosti.

Napor postoji samo dok svoju budnost, odnosno svest o sebi razlikujemo od postojanja, od sebe samoga, dok ne razumemo jedinstvenu osnovu postojanja koja je iza svih suprotnosti. Kada razumemo šta budnost zapravo jeste, da je ona sâmo postojanje, naša suština, da je sve svest i da je sve naša svest, tada nestaje svaki napor za buđenje. Tada joj se predajemo kao talasu koji nas nosi. Dakle, napor nestaje i zaista budni postajemo onda kada savršeno razumemo pravu prirodu postojanja – kada prestanemo da joj se opiremo. Jednostavno, zar ne? To je slično igri natezanja užeta: koliko se mi naprežemo da budemo svesni toliko nam to postaje teško, jer mi smo i sa druge strane užeta, svest je već sve što jeste. Svest je beznaporna isto kao što je to i beskrajan prostor koji sve omogućava. Svaki napor da budemo svesni je simptom da smo nesvesni, da smo u sukobu sa svešću, da ne razumemo pravu prirodu svesti.

Nećemo uspeti da se probudimo sve dok to budemo pokušavali na određen način, nekom određenom „duhovnom praksom“. Uspećemo onda kada prihvatimo da nas cela egzistencija budi na sve moguće načine, da je sam život proces buđenja, kada prestanemo

da se mešamo u stvari kakve jesu, i kada ih prihvatimo kao savršene u svakom trenutku. Ispravna meditacija, kao čista transcenden-
cija, jeste pomoć da se stvarnost prihvati na takav način.

Svaki metod i svaki napor podrazumeva postizanje nekakvih promena i ciljeva. Budnost je spoznaja stvarnosti koja jeste svakog trenutka.

Nismo budni i moramo da se naprežemo i borimo sa svim i svačim samo zato jer previše verujemo fikcijama našega uma, njegovoj virtuelnoj realnosti. Um je sa svojim mislima zid koji nas odvaja od viđenja prave realnosti. Uvek kada imamo misli u glavi mi gledamo u taj zid, u senke koje se na njemu pojavljuju i igraju neke predstave koje smatramo da su život i stvarnost. Gledamo u sopstvene predstave. Pravu stvarnost možemo da vidimo samo kada smo bez misli, čistog, otvorenog uma. To su oni trenuci kada nam dah zastane dok gledamo u čudu, kada nam je „pamet stala“. Iako su to za nas samo trenuci oni ostaju trajno u nama kao izvor blaženstva.

Možemo ovde dati prikladno poređenje.

Čist prostor ili eter, kvantno polje, svakog trena stvara svoju suprotnost, primarnu česticu koja se trenutno pretvara u sve moguće čestice i atome, koji se dalje pretvaraju u veće strukture, molekule, elemente koji sačinjavaju fizički svet i život kakav poznajemo. U kvantnom polju, čistom prostoru, ne vlada vreme i prostor kakve ovde poznajemo. Zakoni prirode fizičkog sveta nastaju tek kada se elementarne čestice udruže u veće strukture. Naša realnost je realnost velikih elemenata. Zato u našoj realnosti vlada linearno vreme i uzročnost, a u čistom prostoru ne.

Sve to se događa paralelno u našem biću, jer ono je mikrokosmos, odraz kosmosa u malome. Čist prostor etra je u nama čista svest o sebi, svest naše duše, budnost. Kada ona vibrira nastaje njena suprotnost, pojedini sadržaji ili pojmovi, nastaju misli. Misli postaju virtuelna realnost. Virtuelna realnost našega uma je potrebna da bi se ispoljena realnost lakše razumela, da bi se brže i lakše sakupile informacije o njoj u uslovima trodimenzionog sveta. Misli u nama postaju virtuelna realnost koja ima svoje zakone i logiku isto kao što veliki elementi imaju svo-

ju u fizičkom svetu. U oba slučaja događa se isto: čist prostor etra ili akaše biva potisnut velikim elementima koji sačinjavaju fizički svet; svest naše duše takođe biva zaboravljena i potisnuta u drugi plan svetom virtuelne realnosti našeg uma sa mislima.

To bi bio tehnički opis razloga zašto nismo budni.

Njegovo razumevanje nam može pomoći da se probudimo. To znanje možemo upotrebiti vrlo jednostavno: budući da sve nastaje iz čistog prostora, odnosno naše čiste svesti, svi veliki elementi koji sačinjavaju prirodu i život, sve naše misli, i dalje su taj isti prostor, on nije nestao pojavom misli i elemenata, on se samo ponaša kao ti elementi i kao misli. Zato sve što vidimo i sve što pomislimo treba da nam bude predmet meditacije, sabranosti pažnje, sa ciljem osvešćenja ili buđenja. Treba samo da prepoznamo pravu prirodu svega što jeste svakog trenutka. Ne postoje posebni objekti niti posebno vreme za meditaciju, za praksu buđenja. Sve je praksa buđenja, sve nas budi, sve što vidimo, dotaknemo, pomislimo, sam život nije ništa drugo do jedno veliko buđenje. Ceo svet jeste jedna velika budnost, samo

mi spavamo u njoj jer zamišljamo da je svet nešto drugo, da smo mi nešto drugo a ne taj svet.

Jedina moguća budnost je prisustvo u stvarnosti kakva ona sama jeste svakog trenuta, a ne u nekoj našoj, ili drugačijoj stvarnosti. To praktično znači da je potpuno buđenje nestanak našeg uma koji je jedini uzrok gubljenja i poremećaja u stvarnosti. Od trenutka kada smo počeli da postojimo kao svesne individue, pa do kraja života, mi nismo radili ništa drugo nego samo remetili stvarnost, zamišljali smo da je ona nešto drugo, nešto spolja, različito od nas, da mi nismo u njoj, da ona nije naša suština. (Zapravo, takvo jedinstvo smo doživljavali samo dok smo bili mala deca; čim smo progovorili um je u nama prevagnuo i svoju pravu prirodu smo zaboravili.) Za nas su stvarne bile samo prestave u glavi. Misli u svojoj glavi smo smatrali samo za svoje. Neopisivo je blaženstvo kada spoznamo da je svaku misao u našoj glavi zapravo smislio sam prostor, celina, božanski apsolut (zbog aktuelizacije i identifikacije svih svojih mogućnosti), da „mi“ nikada nismo ni postojali kao odvojeno biće.

Nije popularno ali treba ovde reći više puta: budnost nastaje kada nestane predstava da smo uopšte rođeni, da uopšte postojimo kao odvojene individue, da postojimo na bilo koji način. Samo božanska celina postoji; ona postoji kao „mi“ i „mi“ postojimo kao ona.

Ovo je opis realnosti koja sada nije naša ali nam može pomoći kao inspiracija na putu ka njoj. Treba da znamo gde idemo.

***

Neki misle da meditacija nije jedini put u buđenje. Može se reći da i jeste i nije jedini put. Buđenje je i univerzalno i specifično vezano za određeni metod. To je paradoksalno ali je tako jer je reč o transcendenciji. Budi nas apsolutno sve što se zbiva i što nam se događa, ali takođe se može reći da je tehnički meditacija direktan put. To nije u suprotnosti. Reč je o sledećem.

Ako je čist prostor naša suština, i ako taj prostor trenutno stvara sve što postoji u vidu objekata ili događaja, sav život, ako objekti i događaji ne postoje kao realni sami po sebi već su modifikacija samog prostora, i jesu sam prostor uvek, ma kako modifikovan - onda je budnost ostvarenje te spoznaje, da

samo prostor postoji kao najviša stvarnost i da je on sve, a da objekti ne postoje kao odvojena stvarnost. San je suprotno stanje iluzije u kojoj izgleda da samo odvojeni objekti postoje unutar prostora koji se ne opaža kao tvorac svega.

Objekti dobijaju iluzornu realnost zbog svojstva da postoje kao jedinstvene vibracije prostora. Identifikacija sa tim vibracijama kao da su stvarne same po sebi i za sebe jeste san ili iluzija. Misao je najfinija vibracija i zato identifikacija sa objektima počinje u identifikaciji naše svesti, našeg Sopstva, prostora, sa mislima. Meditacija je prestanak te identifikacije sa pojedinačnim vibracijama, pre svega sa mislima. Taj prestanak se jednostavno izvodi mirovanjem. Meditacija je samo mirovanje celog bića, pre svega uma, prestanak poistovećivanja naše suštine, prostora, sa sadržajima vibracija, sadržajima uma. Mirovanjem automatski prestaje identifikacija sa vibracijama.

Kada prestanemo da se identifikujemo sa pojedinačnim vibracijama i iluzornim objektima, onda vidimo da se ni prostor nikada nije modifikovao kao objekti i događaji, već da je on uvek ono što jeste, božanski

apsolut, i da ništa drugo ne postoji. To je budnost. *Samo usled naše identifikacije sa mislima izgledalo nam je da je se prostor modifikuje u posebne objekte, da je svet ispunjen posebnim odvojenim objektima i događajima. U stvarnosti prostor je oduvek bio sve što jeste. Nijedna vibracija prostora nije promenila njegovu prirodu.*

Ne postoji drugačiji način da prekinemo identifikaciju sa mislima nego da se smirimo celim bićem. To je praksa meditacije.

Praksa meditacije je u početku teška samo zato jer smo navikli da se poistovećujemo sa sadržajima uma, sa njegovim vibracijama, i zato jer za oblike smatramo da su različiti od prostora.

Meditacija postaje laka i jednostavna kada kroz dovoljno iskustva mirovanja spoznamo da nijedna vibracija našeg uma nije različita od uma, da naša suština, čist prostor, nije različita od svakog oblika koji postoji – da nema dvojstva niti podele.¹¹

---

¹¹ Praksa meditacije sa kojom se osvešćava prava priroda postojanja kao čistog prostora opisana je detaljno u mojoj knjizi „Meditacija – Prvi i poslednji korak – Od razumevanja do prakse“, u poglavlju *Arūpa-dhyânam*, koja ima pet stepena. Prvi stepen glasi: *Kad*

Takođe treba da znamo da postoje mesta i okolnosti koje nam pomažu da budemo više budni, kao i mesta i okolnosti koja nam sužavaju svest i bacaju nas u niža stanja, koja nas čine negativnim. Oba su jednako privlačna. Poćećemo da se zaista budimo onda kada trajno izaberemo ono što je najbolje za nas.

Poznavanje nauke astrologije može veoma da pomogne u razumevanju okolnosti i izazova koji nam svest sužavaju i okolnosti koji nam svest uzdižu. Astrologija zapravo i služi kao pomoć u razumevanju sopstvenog puta ka buđenju, ona je individualni priručnik za buđenje. Ovde ćemo samo spomenuti jedan konkretan detalj: treba znati da je tačka udaljena 150 stepeni ispred našeg Sunca ono mesto koje nam omogućava najbolje uslove za buđenje. Treba znati u kojoj kući se ta tačka nalazi, ta kuća (polje) biće oblast života koja nam najviše odgovara za buđenje. Ako je

---

(meditatnt) potpuno nadiđe predstave oblika, ... kad odvрати pažnju od predstava raznolikosti, onda dostiže do spoznaje da je prostor neograničen i boravi u području prostorne neograničenosti. Takvom sabranošću pažnje meditant prožima, bistri, stišava i oslobađa um.

to šesta kuća, onda će rad biti ona oblast koja nas najviše osvešćava, koja nam donosi najbolja iskustva potrebna za buđenje, ne samo rad kao takav, već i samo radno mesto. Ako je to deseta kuća, onda će to biti karijera, rad na karijeri će biti povezan sa našim buđenjem, najvišim osvešćenjem. Ako je sedma, onda brak i partnerstvo, izloženost javnosti. Ako jedanaesta, onda će neko od prijatelja, naš društveni život biti ključni činilac našeg buđenja. I tako dalje. Potrebno je povezati prirodu kuće u kojoj se nalazi sunce sa prirodom kuće u kojoj se nalazi tačka udaljena 150 stepeni od sunca. Tim oblastima života je potrebno da se više posvetimo ako želimo da nam buđenje bude lakše.

NAGLO I POSTEPENO BUĐENJE

Oduvek su postojala dva metoda buđenja. Postepen metod je rad na sebi učenjem i meditativnom disciplinom. Nagli metod nam razbija um odmah i tako se omogućava probijanje svesti duše, svesti o pravoj prirodi stvarnosti. Samo je um zaklanjao prirodu stvarnosti tako što se predstavljao kao onaj koji jedini može da je otkrije. Transcendencija uma otkriva stvarnost. Transcendencija se događa naglo, pomoću nekih metoda, ili postepeno putem razumevanja smisla i uma i same transcendencije.

Naglo buđenje je privlačno ljudima jer se u njemu ispoljava suštinski princip i smisao buđenja, a to je jednostavno uklanjanje iluzije da treba nešto da postignemo, da menjamo, da izgrađujemo, otkrivanje da smo uvek ono što treba da budemo, da je najviša stvarnost uvek prisutna samo je nismo videli jer smo zamišljali nešto dugo.

Tehnike naglog buđenja su poznate u zenu, kada se *koanima* um dovede u paradoksalnu situaciju i on usled toga stane, i tada se otvori uvid, um se transcendirira i to omogućava višoj svesti da se ispolji i donese uvid.

Ima i drugih metoda u sufizmu kada se telo i um dovedu u trans i tada um može da se transcendira, da se napravi pukotina u njegovom toku tako da može da se probije uvid u svest jedinstva.

Takođe um može da se transcendira pomoću psihodeličnih supstanci (ayahuasca, DMT) i tada svest duše može da se ispolji u nama i donese nam uvide. Zavisno od karmičke zrelosti ti uvidi mogu biti obojeni raznim sadržajima, ali mogu doneti i direktan uvid u najvišu stvarnost.

Problem naglog buđenja je u tome da ubrzo nestaju njegovi efekti. Iako ostaje snažan utisak spoznaje on ne može da se održi jer nedostaje discipline i razumevanja smisla stvarnosti koju smo videli. Zaista nije dovoljno videti stvarnost, doživeti je; neophodno je razumeti njen smisao u svim mogućim aspektima. To se oduvek nazivalo 'uvid mudrosti'. Budnost je zapravo potpuno razumevanje svih razloga zašto nismo budni i zašto treba da se probudimo, a to je osnovna tema života svih ljudi na ovom svetu. Ako izgubite granice uma i ego bez razumevanja zašto imate um i ego, završićete na ružnom mestu sa metalnim rešetkama na prozorima. One će

biti vaše nove granice nametnute iz bezbednosnih razloga.

Zato postepeno buđenje ima prednost. Ono razvija disciplinu i daje više malih uvida koji postepeno otkrivaju širu sliku stvarnosti. Postepen metod je postepen zato jer za svaki uvid prvo donosi smisao pre nego što krene dalje. Na tom putu ne možete da napravite sledeći korak ako prethodni niste dobro utvrdili sa potpunim razumevanjem. Samo vas razumevanje vodi dalje.

U ispravnoj meditaciji dostižemo čistu svest stvarnosti, zatim u aktivnosti nastavljamo da je prepoznavamo u svemu što radimo ali u daleko manjem intenzitetu, često je gubimo. Ipak postepeno povezujemo svest sa delovanjem i to nam postepeno donosi razumevanje, i najdublje svesti o sebi i aktivnosti u spoljašnjem svetu. Buđenje nastupa kada konačno prestajemo da razlikujemo čistu svest o sebi od spoljašnjeg sveta, od samog postojanja. Tada se ne odričemo ničega, ni sveta ni sebe. To je jedna ista stvar: niti je svet nešto spolja niti je naša individualnost stvarna sama po sebi. Nema ni sveta ni ega, nema ničega čega bi se odrekli; ničega što bi postali. Samsara je nirvana – nirvana je sam-

sara; oblik je praznina, praznina je oblik. Jedina iluzija koja je ikada postojala jeste razlikovanje i odvajanje oblika i praznine, svesti i postojanja, naglašavanje jednog za račun drugog.

To je problem kod naglog buđenja. Bez discipline i umerenosti koja donosi najdublji uvid naglo buđenje ima veliku privlačnost brzog rešenja problema, ali i iluzije da smo se oslobodili neke iluzije, nekog tereta. Oslobođanje od iluzije je takođe iluzija jer iluzija je ono što ne postoji. Oni koji tako dožive buđenje, kao buđenje od iluzije sveta, imaju sklonost da svet i život proglase iluzijom, nečim lošim čega su se oslobodili. Oni to doživljavaju kao veliku promenu.

Međutim, to je samo utisak koji je svest duše ostavila na um. Kao kada iz mraka naglo izađemo na jaku svetlost pa nas ona zaslepi. Tako mogu biti zaslepljeni i oni koji dožive naglo buđenje. Oni više ne vide svet samo zbog kontrasta s kojim svest duše deluje na um. Samo sa postepenim navikavanjem na svest duše, razumevanjem šta ona jeste i šta svet jeste (da su jedno isto), može se jasno videti da svet nikada nije ni bio problem jer on nikada nije bio različit od nas, od svesti sa

kojom smo spoznavali svet. Samo u onoj meri u kojoj smo bili otuđeni od sebe i svoje suštine, bili smo otuđeni i od sveta. Naša unutarnja otuđenost i nesvesnost odražavala se spolja.

Postepeno buđenje je tiho i jednostavno, kao rast drveta. Ono ne ide nikuda, sve je u njemu, ne traži ništa, samo se otvara dok ne procveta. Tako se dešava i čoveku koji se postepeno budi sa punim razumevanjem budnosti. Svaki stepen njegove postepenosti ima vrednost jednog naglog buđenja, ali on ne pravi dramu oko toga, jasno vidi da „najvišim probuđenjem nije postigao ništa novo“ (Budine reči). Jasno vidi da je najviša stvarnost oduvek bila njegova suština. Šta bi drugo mogla da bude?

Savršeno buđenje je savršeno neprimetno.

INDIVIDUALNO I KOLEKTIVNO BUĐENJE

Odavno postoji zabuna oko toga da li je ljudsko buđenje individualna ili kolektivna pojava, da li je to povezano tako da individualno može da pokrene kolektivno ili kolektivno da utiče na individualno. Svakako da oba procesa postoje ali potrebno je razumeti ih ispravno. Oni su odvojeni i različiti iako vode istom cilju.

Individualno buđenje je u suštini potpuna aktuelizacija svesti duše onakva kakva jeste, bez ikakvih prepreka ili iskrivljavanja. Prosečan ljudski život je stanje iskrivljene ili smanjene svesti duše. Zato u prosečnom ljudskom životu postoje obmane i neznanja, sukobi i greške, patnja. Sve životne inkarnacije služe za uvežbavanje svesti duše da se ispravno izrazi u uslovima fizičkog sveta, u svim mogućnostima postojanja. Jedan ljudski život nije dovoljan jer je mogućnosti mnogo. Zato govorimo o mnoštvu života, o reinkarnacijama, i o karmičkom sazrevanju svesti duše. Potpuno zrela duša u ljudskom telu postaje svesna sebe u apsolutnom smislu, odnosno probuđena; zna ko je ona i kakva

je nezavisno od rađanja i umiranja tela, od reinkarniranja. Tada preporođanje postaje nepotrebno. Ona prepoznaje sebe kao čist prostor apsoluta koji je sve što jeste, što je bilo i što će biti; ona je suština i potencijal svega; vidi da ništa osim nje ne postoji i zato ni ona ne postoji kao nešto posebno i izdvojeno – vidi da je ona izvor svakog mogućeg postojanja.

Drugim rečima, individualno buđenje je kada spoznamo ko smo bili pre svog rođenja, nezavisno od tela i uma. Tako smo objektivno svesni i svoje suštine i postojanja kakvo ono jeste. Kada smo identifikovani sa telom onda smo subjektivno svesni i ograničeni, u neznanju.

Objektivna svest duše ispoljava se stalno u mnogim ljudima, u manjoj ili većoj meri. Ne događa se to samo u punom potencijalu, kao Budino probuđenje. To su sva ona snažna osećanja i uvidi koji pokreću ljude na najveća i najbolja dela, to su svi veliki izrazi božanske ljubavi koja se izražava kroz ljude. To je pre svega roditeljska ljubav, koja je svakom biću najpotrebnija i koju svi ljudi traže kroz sve svoje živote, u svim svojim odnosima. Roditeljska ljubav je u ljudskom iskustvu

jedini direktni izraz božanske ljubavi, koja je zapravo energija života. Svest duše se pored ljubavi takođe izražava kroz kreativnost u svakom mogućem obliku, a to znači neograničeno; kroz stvaranje novih iskustava i sadržaja života.

To su individualna ispoljavanja svesti duše koja većina ljudi poznaje u manjoj ili većoj meri. Ona mogu da budu spontana i sastavni su deo svake kulture. Najviša kultura individualne samospoznaje koja nije spontana jeste disciplina kakva je opisana u Patanjđalijevim Joga sutrama, u učenju ranoga budizma, i u ezoteričnom hrišćanstvu. Tu je izneto sistematsko kultivisanje koje individualno iskustvo može da pretvori u kolektivno.

***

Kolektivno buđenje je drugačije, iako se može donekle uporediti sa individualnim sazrevanjem. Može se reći da je kolektivno buđenje dostizanje objektivne svesti duše kroz društveno uređenje i međuljudske odnose, i kroz razumevanje prirodnih zakona (nauke).

Ispoljavanje svesti duše kroz međuljudske odnose znači potpuno prepoznavanje

svesti kao osnove života koja je jedna ista u svim živim bićima, u svim ljudima, u celoj egzistenciji. To je potpuno ispunjavanje osnovnog etičkog principa koji kaže „ne čini drugima ono što ne želiš da tebi bude učinjeno“. Takvo delovanje ostvaruje princip nenasilja. Takođe delovanje iz svesti duše je uvek potpuno ispravno delovanje i bez ikakve prisile zakona i obaveza; iz svesti duše delujemo ispravno samo zato jer je ispravno. Delovanje iz svesti duše uvek je ispravno i humano zato jer je božanska svest duše u svemu što postoji. Ispravnost individualnog delovanja jeste usklađivanje i prepoznavanje individualne svesti duše sa apsolutnom božanskom svešću. Zato je takvoj individui nemoguće da deluje destruktivno, niti pogrešno. Svest duše vidi sebe u svemu i zato vidi šta je ispravno a šta nije. Može se reći da je vidovita u svojoj ispravnosti. To je ljudima poznato u manjoj meri kao intuicija, savest, „put srca“, „uvid mudrosti“ (jnana).

Iako se do takve svesti duše dolazi individualnom zrelošću neophodno je društveno uređenje koje će takvu svest omogućiti u dovoljnoj meri da bude prihvaćena kao normativ svakodnevnog života. Kada nema

dovoljno svesti duše, koja omogućava ispravno delovanje, onda vlada sila jačega; da bi se život u takvim uslovima uredio u dovoljnoj meri donose se zakoni i kazne. Lao Ce je rekao: „Kada je veliki Tao izgubljen, pojavili su se zakoni i običaji.“ (Tao Te Ćing, 18) Veliki Tao je svest naše duše.

Spoljašnje kultivisanje naivni ljudski um doživljava kao zaveru protiv njegove duše i slobode, kao prinudu. Spoljašnje kultivisanje jeste takvo, ali ima opravdan razlog postojanja. Slično doživljava i dete koje trpi naređenja roditelja koja su za njegovo dobro ali ono ih doživljava samo kao prinudu i ograničenja. Vaspitavanje ljudskog roda na planeti Zemlji slično je vaspitavanju dece, samo je mnogo teže.

Problem je u tome što svest duše ima najveću privlačnu snagu za ljude. Ona ih povezuje i sa prirodom i sa božanskim; ona ljudsku suštinu povezuje sa apsolutnom slobodom. Apsolutnu slobodu svako doživljava kao svoju suštinu i svrhu, pre svega kroz neuslovljenu ljubav. Ako to i nije stvarnost većine ljudi na ovom svetu, jeste ideal kome teže, bili oni toga svesni ili ne. I oni koji se

ponašaju nasilno i destruktivno takvi su jer pate zbog nedostatka ideala ljubavi.

Nezreli i nesvesni ljudi takođe teže apsolutnoj slobodi ali problem je što se njihova težnja ispoljava nesvesno, a tada je često destruktivna. Mlade i nezrele duše ne razlikuju destruktivnost, spontanost i nesvesnost od prave slobode koja je suštinska osobina apsoluta, koja je najviši plod svesnosti. One često misle da je izraz slobode biti divalji i razuzdan, činiti gluposti.

Nezrele ljude apsolut privlači kroz prirodu i oni misle da je svrha ostati uvek isti, u prirodi, bez razvoja. Zato je nezrelim ljudima potrebna prisila koja će ih naterati na učenje i razvoj, da svest apsoluta prepoznaju u svemu sa naučnom preciznošću, konkretno i delotvorno.

***

Dakle, u čoveku se individualna samospoznaja božanske svesti događa kao bogospoznaja ili prosvetljenje. U svetu, kroz čoveka, ista ta samospoznaja božanske svesti događa se kolektivno kroz duhovnu i materijalnu kulturu, kroz usavršavanje civilizacije putem nauke i tehnike, umetnosti, ljudskih prava i sloboda.

Kolektivno buđenje se odvija preko poznavanja prirodnih zakona, nauke, i primeni tog znanja u svetu na slobodan i ispravan način.

Naučno znanje služi da se svest duše ispravno i precizno izrazi na ovom svetu na fizičkom planu, da može da deluje u prirodi. Jasno je da to ne može da čini ako ljudi ne poznaju prirodne zakone.

Pre nauke kreativno delovanje svesti duše izražavalo se kroz umetnost. Razvoj umetnosti oduvek je pratio razvoj materijalne kulture, čak mu je i prethodio. Umetnost je oduvek bila inteligencija i imaginacija koja je prva oblikovala fizički svet, koja je povezivala i osmišljavala iskustva koja um nije mogao da osmisli i poveže. Umetnost spaja transcendentni svet ideja sa fizičkim svetom i pomaže da se fizički svet oblikuje pomoću ideja. To je najviše vidljivo u razvoju dizajna tokom istorije. Koliko dizajn koji ljudi razvijaju postaje inteligentan i savršen, toliko se božanska svest ljudske duše ispravnije ispoljava u fizičkom svetu – koji je i sam u celosti takođe nastao inteligentnim dizajnom božanske svesti.

Međutim, proces ispravnog ispoljavanja svesti duše na ovom svetu još uvek nije prešao ni polovinu svog puta da bi bio ostvaren. Otuda ovoliko nemira i haosa u svetu. Važno je znati gde se trenutno nalazimo, u kojoj fazi razvoja, da ne bismo naivno idealizovali svoje stanje i očekivali nemoguće (kao oni koji traže besplatnu energiju - da mogu još efikasnije da ostvaruju svoje niske strasti i destruktivne iluzije).

Na ovoj planeti se vodi borba oko načina na koji će svest duše da se ispolji.

Ljudska duša ima problem sa ispoljavanjem na ovako niskom nivou, na kome se mi nalazimo, jer potiče od božanskog apsoluta, koji je sve što jeste. Zato je svest duše uvek potpuna i savršena, ništa joj nije potrebno. Zato postoji inercija svesti duše u čoveku dok nije osvešćena u potpunosti. Ta inercija se na ovom svetu individualno ispoljava u pojedincima koji nakon prosvetljenja ili bogospoznaje ne žele više ništa od ovog sveta, postaju nezavisni od svega, mogu da žive i u pećinama. Mnogi sveci su tako živeli. Najbolji primer iz novijeg doba je Bhagavan Šri Ramana Maharši.

Na kolektivnom planu se privlačna snaga svesti duše izražavala u kulturama i civilizacijama koje su se sastojale iz postizanja dovoljnog razvoja da može mirno i lepo da se živi i uživa u samom postojanju kao takvom, u jedinstvu sa prirodom. Te civilizacije su zato bile i vrlo religiozne na pravi način i svoju duhovnost nisu razlikovale od same prirode, odnosno od samog postojanja. Takve su bile sve stare, predhrišćanske religije. One su trajale hiljadama godina bez većih promena.

Problem je u sledećem: da su takvi ljudi, sa ljudskom dušom, ostavljeni da žive kako hoće, i danas bi živeli u brvnarama i jahali konje. Njima je to dovoljno. Ne bi se razvijala materijalna kultura i civilizacija. Da bi se one razvile bilo je neophodno da postoji negativna sila da kroz prisilu i prinudu natera kreativnu svest duše da ovde radi kao da je prvi put, da se razvija od početka, korak po korak, kao da nešto novo treba da stvori. Ta sila je kroz istoriju potiskivala stara plemenska društvena uređenja koja su čvrsto čuvala svoje tradicije i nisu se menjala vekovima. Umesto seoskih vračeva i druida koji su rešavali sve društvene i individualne prob-

leme, otvarali su univerzitete i širili pismenost (Kraljevsko društvo 1662, (engl. Royal Society of London for Improving Natural Knowledge). Ta sila je bila judeo-hrišćanstvo koje je na sve načine potiskivalo pripadnike stare, predhrišćanske vere (pod sloganom „progon veštica“) i nametalo savremenu materijalnu kulturu i nauku.¹²

Ta nova prinuda, koja je razvijala materijalnu kulturu, za dušu je paradoksalna i nerazumljiva situacija jer duša je proistekla iz Apsoluta gde sve bezvremeno već postoji. I danas mnogi ljudi dolaze u sukob sa novim dobom u pokušaju da sačuvaju tradiciju. Tradicija je model ponašanja koji se vremenom dokazao kao uspešan za jedno društvo i zato se teško menja. Tradicija je dobra za

---

¹² Magija ima moć delovanja ali na individualnom planu; samo talentovani pojedinci, koji imaju ezoterično znanje, mogu da budu uspešni magovi (šamani ili druidi). Nauka je moć delovanja na kolektivnom planu, ona je univerzalno primenljiva. Zato je budući razvoj čovečanstva u razvoju nauke a ne magije. To su razumeli osnivači Kraljevskog društva 1662 godine koji su bili najveći magovi i alhemičari svoga doba, sa Isakom Njutnom na čelu. Umesto verovanja u duhove (koji postoje) uvedena je *Philosophiæ Naturalis Principia Mathematica* 1687 godine.

mlade duše kojima treba pomoć u delovanju, ali postaje problem jer se razvoj savremenog sveta odvija brže od sposobnosti menjanja tradicija. Tada tradicije postaju konzervativizam koji odbija svaku promenu zbog straha i nerazumevanja novoga. Suština ispoljavanja svesti duše je u slobodi i kreativnosti, a to znači u otkrivanju i stvaranju novoga, u izazovu i riziku. Konzervativne tradicije sve to ne dozvoljavaju.

Individualna duša pada u zaborav svog identiteta kada se iznova rodi u fizičkom telu i mora da uči ispoljavanje svesti duše tokom odrastanja i sazrevanja u novom telu. Nešto slično se događa i na kolektivnom planu, celom ljudskom rodu.

Problem je u očuvanju ravnoteže između svesti duše, koja mora da se očuva da bi ljudi znali ko su, i učenja o svetu sa svim naučnim detaljima da bi se svest duše ispravno ispoljila.

Svest duše na ovom svetu mora da se očuva, ali u pravoj meri i na pravi način tako da svojom samozadovoljnom inercijom ne ometa materijalni razvoj; dovoljno da podstiče razvoj.

Zapravo, sav trud se svodi na to da se čovek osvesti šta je njegova prava svrha na ovom svetu. Zbog snage njegove duše, kada se nađe na ovom uslovljenom svetu on spontano teži vraćanju natrag, ka svom pravom izvoru, vraćanju u „carstvo nebesko“ (što je suštinska težnja gnostika i pravoslavnog hrišćanstva), oslobođenju od patnji ovoga sveta (težnja budista) ili spontanom davanju prednosti Bogu u svemu (težnja muslimana). Te spontane težnje duše ka vraćanju u svoje izvorno, božansko stanje, izražene su u konzervativnim religijama judaizma, pravoslavlja, budizma i islama. Postoje takođe pojedinci koji odbacuju tehnološki razvoj i ideal nalaze u životu u prirodi, u selima, daleko od gradova. To je pogrešna težnja jer nije u skladu sa planom ovog sveta zbog kojeg su duše i došle na ovaj svet. Ako su već ovde, duše bi trebalo da spoznaju zašto su ovde, a ne da odmah pobegnu natrag jer su im uslovi teški (a teški su samo zato jer se pogrešno ponašaju na opisan način, u sukobu sa prirodom i njenom svrhom). Vraćanje natrag i izbegavanje sveta je pogrešna težnja zato jer je u celu ovu igru i scenografiju uloženo tako mnogo truda i sredstava: ne samo planeta

Zemlja već i ceo sunčev sistem je napravljen da služi tom planu (prema učenju Gnostika). I to nije sve: to su napravile upravo naše duše pre 'silaska' u fizički svet. One su stvorile sve uslove za svoju inkarnaciju, a ti uslovi se ne odnose samo na jedno fizičko telo već na celokupne životne uslove i delovanje pomoću fizičkog tela.

Stoga izbegavanje materijalne kulture i tehnološkog razvoja jeste izbegavanje cilja zbog kojeg su naše duše došle na ovaj svet, zbog kojeg su stvorile ovaj svet. Materijalna kultura je nastavak njihovog stvaranja. Duhovnost nije izbegavanje materijalnog već otkriće duhovnog, božanskog u materijalnom; duša se osvešćava otkrivanjem da ne postoji materija sama po sebi već da je sav objektivni svet božanska svest sama po sebi.

Mi se vraćamo svojoj pravoj prirodi idući napred, upoznajući i usavršavajući svet sopstvenim savršenstvom i kreativnošću, a ne bežeći od svih teškoća i izazova koji su neophodni preduslovi za kreativnost.

Zato se na ovom svetu vodi večiti rat oko te ravnoteže: između svesti duše o sebi samoj i rada na ovom svetu u razvijanju materijalne kulture i civilizacije – između

nezrele težnje da se vratimo natrag u izvornu sigurnost ili da idemo napred kroz rizik otkrivanja novog i nepoznatog.

Taj sukob oko ravnoteže između privlačne snage svesti duše i rada na ovom svetu, odražava se kao sukob civilizacija Istoka i Zapada; sukob tradicije i progresa; sukob sila koje predvode „Novi svetski poredak“ sa tradicionalnim ljudima koji vole svoju porodicu i republiku; sukob NATO-a sa Rusijom; sukob laži i istine; sukob katoličanstva sa pravoslavljem; sukob savremenog sveta sa muslimanima.

U suštini svi ratovi na ovom svetu vode se zbog radne etike. Mlade i nezrele duše je nemaju još uvek i zato njima odgovara konzervativizam tradicije, u njemu se osećaju sigurno i zaštićeno, sve im je predviđeno u životu; očekuju da im Bog sve da, kao maloj deci. Malobrojne zrele duše stvaraju nove vrednosti i usavršavaju materijalnu kulturu, pokušavaju da radnu etiku usavrše i razviju kod onih koji je nemaju. Mlade duše samo koriste materijalnu kulturu, kao mala deca. Jedni vuku nazad a drugi napred. Ni jedni ni drugi nemaju mere niti razumevanja za ceo proces koji ovde opisujemo. Umesto da

razumeju ovaj proces oni se međusobno ubijaju optužujući jedni druge da su „primitivci“ odnosno „nevernici, otuđeni od Boga“. I jedni i drugi zaboravljaju da se kultura širi kulturom a ne lažima, ratovima i genocidom.¹³ Ako je neko nezreo ne treba ga zbog toga ubijati, kao što ni roditelji svoju decu ne ubijaju zato jer su nezrela i teška za vaspitavanje.¹⁴ U stvarnosti svi su potrebni jedni drugima; materijalni razvoj bez svesti duše postaje surova gladijatorska arena (ovo je tipično za Engleze), a svest duše bez materijalnog razvoja ostaje nezrela i primitivna, odnosno nesvesna (ovo je tipično za Ruse).

Materijalni razvoj kroz kreativni, naučni rad i radnu etiku, ljudska prava i slobode, jeste jedini način na koji se ispravno osvešćava svest duše na materijalnom planu.

---

¹³ Stuart Laycock: All the Countries We've Ever Invaded: And the Few We Never Got Round To (2012)

¹⁴ Svakako da ima nezrelih ljudi i naroda koji ne mogu da se menjaju, njihova uloga je da budu takvi kakvi jesu i da stvaraju iskustva koja na drugi način ne bi mogla da nastanu. Za njih opravdano postoje mere koje ih ograničavaju i zakonske kazne. Ovde govorimo o principu razvoja kojeg treba uvek da se pridržavamo ako želimo da budemo civilizovana i humana bića.

Uskoro kreće četvrta industrijska revolucija a najviši ideali većine ljudi su još uvek mentalni koncepti nastali u Srednjem veku i ranije.

Na prvi pogled izgleda kao da su te velike razlike koje postoje u svetu, od najprimitivnijih društava i kultura do najrazvijenijih, koje žive relativno blizu jedne pored drugih, koje se još i mešaju migracijama, da su one uzrok nepremostivog problema za dalji razvoj. Neke bezdušne individue rešenje tog problema vide u „zlatnoj milijardi“.

Problem za takvo pogrešno gledište, koje izaziva sukobe među narodima i kulturama, je nerazumevanje prave prirode svesti duše. Svest naše duše nije nikada jednostrana, ne može se doseći potiskivanjem nesvesnosti, ili onoga što se smatra njenom suprotnošću ('duhovno' naspram 'materijalnog'). Svest duše je iznad svih suprotnosti i upravo zato su za njeno iskustvo suprotnosti potrebne. *Svest duše se više i bolje ispoljava samo kada je kapacitet njenih iskustava veći, a on postaje veći kada su suprotnosti veće, kada je veća raznovrsnost među ljudima i njihovih iskustava.* Iskustvo suprotnosti proširuje i povećava kapacitet percepcije – samo veći

kapacitet percepcije i svih iskustava povećava prisustvo svesti duše.

Svest duše vidi raznovrsnost i razlike kao bogatstvo mogućnosti božanskog a ne kao problem, kao nešto što se prihvata a ne odbacuje, osuđuje i deli.

Zato će se Četvrta industrijska revolucija razviti na ispravan način samo sa Aboridžinima, Pigmejima, Talibanima i Srbima¹⁵ - nikako bez njih.

Istinska svest duše nije isključiva već sveobuhvatna, ona sve što je spolja vidi kao sebe samu, kao božansku svest, sve suprotnosti vidi kao bogatstvo božanskog, ona apsolutno sve prihvata kao volju božanskog, kao božansko samo po sebi.

Što je više probuđenih individua koje tako vide svet, kao jedinstvo suprotnosti, kolektivno probuđenje biće veće.

Bez takve svesti duše u ljudima, biće samo kolektivnog ludila.

---

¹⁵ Ni prethodne tehnološke i naučne revolucije nisu mogle da se dogode bez Srba, počevši od otkrića točka i metalurgije u Vinči, prvog pisma, prvih mašina i alata od strane potomaka Srba u Centralnoj i Zapadnoj Evropi, do otkrića Nikole Tesle koja su omogućila savremeno doba.

DA LI SVAKO TREBA DA SE PROBUDI

Ne, ne treba svako. Većina ljudskih duša se inkarnira u ljudsko telo da bi iskusile neka određena iskustva iz svog karmičkog programa. Priroda tog programa zavisi od individualne svesti svake duše o sebi samoj dok je u telu.

Većina ljudi ne želi ni da sluša priče o probuđenju, ubeđeni su da su već dovoljno budni (i jesu ali samo da rade ono što im je karmičkim programom određeno). Oni će se pobuniti ako im tresete kavez, naročito ako je zlatan. Oni uglavnom već imaju blaženi osmeh, ali ne probuđen Budin osmeh, već osmeh one žabe koja se polako kuva u loncu.

Karmički program određuje prirodu tela i fizičkih uslova života, a ovi prirodu svesnosti duše u telu. Kada se duše nađu u fizičkom telu njihova svest o sebi je različita i zato ima mnoštvo individualnih duša. Zato su im iskustva različita.

Karmičko sazrevanja traje više zemaljskih života i ima dve faze, prvu u kojoj se iskustva sakupljaju, i druga u kojoj se duša oslobađa od iskustava i iluzija fizičkog sveta,

u kojoj se budi. Duše koje imaju snažniju svest o sebi, o božanskom, pripadaju ovoj drugoj fazi, one su zrelije i jasnije vide prirodu svih stvari. One deluju ispravno i kreativno. Iluzija fizičkog tela na njih deluje slabije. One kojima je svest o sebi slabija dok su u telu, imaju jaču iluziju fizičkog tela i prividnog fizičkog sveta, one tek sakupljaju iskustva, one se teže snalaze na ovom svetu i moraju više da uče, pre svega na sopstvenim iskustvima i greškama.

Karma znači delo ili rad. Sve dok imamo iluziju da mi nešto radimo, „svojim telom“ u svetu koji je izvan nas, a ne da sve radi božanska svest u sebi samoj, i da smo mi ta svest - mi robujemo karmi i imamo karmičke drame, odnosno rađamo se u telima i prolazimo kroz živote kao u snu.

Sve te razlike su zapravo deo plana božanskog da se ispolji sve što može da se ispolji, da bude sve što može da bude. Božansko je sve-što-jeste, ono se ispoljava kao sve-što-može-da-bude. Tako se božansko aktuelizuje. Ono to radi kroz ljudske duše, one su agenti koji sprovode aktuelizaciju svih božanskih potencijala na najfinijem planu, kroz dramska iskustva događaja i smisla.

Kada svesni subjekat, ljudska duša, poveže smisao događaja, dođe do razumevanja, tada božanska svest aktuelizuje sebe. Što je razumevanje dublje i sadržajnije, to je aktuelizacija božanske svesti snažnija. Najsnažnija je kada duša spozna svoju pravu prirodu, jedinstvo spoljašnjeg i unutarnjeg sveta. To je onda potpuna aktuelizacija božanske svesti ili buđenje.

To je sve što ljudi rade na ovom svetu. U zabludi ste ako mislite da rade nešto drugo.

Ovaj svet je dramska pozornica. Kao i u svakoj drami malobrojni su oni koji igraju glavne uloge. Mnogo je veći broj onih koji imaju sporedne uloge, koji su statisti. Međutim njihov značaj jednako je važan, glavni lik ne bi mogao ništa da uradi bez njih. Oni su samo prividno sporedni, kao što je i glavni lik samo prividno glavni. Cela predstava je jedinstvena celina, sa svim učesnicima.

Samo se pojedinci bude. Svi drugi im pomažu u tome.

U tome nema nikakvog gubitka ili nepravde. Božanska svest je u svemu, i u probuđenom i u neprobuđenom. Probuđeni se razlikuje od neprobuđenog samo po tome što prepoznaje božansku svest u svemu a nepro-

buđeni sanja da je on nešto posebno, da je odvojen od celine ili da nema božanske svesti.

Božansko je graditelj i vlasnik pozorišta, scenarista i režiser cele predstave, ona se odigrava u božanskom, svaki glumac je u svojoj suštini sâmo božansko, on samo nosi masku ili personu, ulogu koju trenutno igra.

Predstava života je božanske prirode, a to znači da je bezvremena i da je u božanskom već odigrana. Sve što može da se dogodi već je u božanskom kao njegov potencijal. Persone (glumci, ljudi na ovom svetu) ispoljavaju te potencijale, kako bi one izgledale kada bi se ispoljile u „stvarnom životu“. Zapravo, sve što čovek doživljava u toj drami, ili snu koji je njegov život, u bezvremenoj božanskoj stvarnosti već se dogodilo; čovek samo sanja da se stvari događaju ovde i sada, tokom vremena, juče, danas i sutra, on samo sanja da nešto radi sam svojom voljom. Zahvaljujući prirodi dimenzija, posebno elementa zemlje ili fizičke realnosti, taj san je vrlo čvrst i uporan, koherentan, stabilan, omogućava nam da grešimo na sve moguće načine toliko koliko je potrebno da se opame-

timo i probudimo. (Nažalost, onaj princip „sve-što-može-da-bude“ važi i za greške.)

Zapravo, u tim greškama, u ljudima koji ih prave, u grešnoj, nesvesnoj budali, ispoljava se maksimum kreativnosti božanske svesti. Um takvog čoveka, koji je maksimalno otuđen od stvarnosti, od celine, predstavlja najveću suprotnost božanske svesti. Budući da ništa ne može da bude izvan božanskog, i on je njegov deo. Stoga je takav um, koji je potpuno u iluziji, najveće kreativno dostignuće božanske svesti. Najveća suprotnost božanskog jeste njegova najveća kreativnost.

Najveće i najvažnije iskušenje za probuđenje jeste da božansko vidimo i u najgorom čoveku, u najgoroj pojavi i stvari, u svemu, u svim suprotnostima.

Jedna ista božanska svest igra sve uloge, i sveca i grešnika. Sva je razlika u budnosti, svetac je budan a grešnik spava („Oprosti im Oče jer ne znaju šta čine“, Luka, 23:34). Sve te razlike predstavljaju bogatstvo božanskog, njegovo savršenstvo. Da postoji išta pogrešno, božanska celina ne bi mogla da postoji.

Zato što je univerzum hologram, sve se sadrži u svemu, i celu ovu kosmičku dramu možemo prepoznati u sebi: svi mi noću spavamo i budimo se svakog jutra. Smena jave i sna uči nas pravoj prirodi drame života koji se globalno svima nama događa. Zato u istom svetu postoje ljudi koji se bude i koji spavaju, iako su deo iste celine.

To se slikovito može razumeti ako svoj život zamislimo kao jednu liniju od tačke A, gde počinje naš život, do tačke B gde okončava. Sama linija je niz tačaka pravilno poređanih. Svaka tačka te linije predstavlja po jedan dan i noć. Rođenjem u telu mi svoju svest tako smanjimo da vidimo samo jednu tačku, dan u kome se trenutno nalazimo, sećamo se gde smo bili i šta smo radili, i očekujemo da ćemo dočekati sutrašnji dan.

Kada se probudimo izlazimo iz takve iluzije linearnog vremena, karmičkoj drami je kraj i vidimo celu liniju života od A do B, kao jedan događaj, kao materijalizaciju naše, božanske svesti, da se ona događala kao „naš“ život, da je ona u stvarnosti cela već postojala, mi smo samo sanjali da se događala jednom telu, postepeno, kao nešto novo, deo po deo, juče, danas, sutra, tokom iluzornog

vremena našeg života. Takav je pogled na svet i život iz perspektive svesti duše.

Rekli smo na početku da je i spoljašnji svet takođe naša suština, naše biće, i da mi samo sanjamo da smo neke posebne individue a da je spolja neki odvojeni i nama otuđeni svet. U stvarnosti sve je Jedno.

To praktično znači da san o svetu postoji samo dok postoji onaj koji sanja. Sve iluzije o svetu postoje samo dok postoji iluzija da postoji onaj ko ima iluziju. Buđenje je nestanak onoga koji sanja. Tako se otkriva stvarnost sveta.

To takođe znači da ako možemo biti svesni i spoljašnjeg i unutarnjeg, individualnog sveta, privida njihove odvojenosti i stvarnosti njihovog jedinstva, onda je naša suština, suština budnosti, izvan oba. Suština budnosti je kao prostor koji omogućava apsolutno sve a nije ništa od svega: i svet i individue unutar sveta, i stvarnost i privid, i iluziju i onoga ko je u iluziji i onoga ko nije. Takva budnost je naša suština.

Kada kažemo da naša suština, budnost ili prostor nije ništa od svega toga to ne podrazumeva njihovu odvojenost od svega, već da je svet i sve u njemu upravo sam prostor,

sama budnost. Prostor se trenutno pretvara u svet i sve individue, u sve što jeste i u svakog subjekta koji je svestan svega što jeste. Zato kada se kaže da u budnosti nestaje svet objekata i individualnih bića to ne znači da oni zaista nestaju već se samo prepoznaju kao ono što oduvek jesu: kao sam beskrajni, neuslovljeni prostor, božanski apsolut.

Budimo se kada spoznamo da je budnost oduvek bila sve što jeste.

Buđenje je prestanak viđenja sebe kao nečeg drugog.

Budimo se kada prestanemo da sanjamo da smo nešto drugo.

Ovde se završava svaka priča o buđenju.

Epilogue

Lako je pretpostaviti da neki čitaoci ove knjige mogu smatrati da ovde opisana iskustva ne mogu biti dostupna i drugima. Možda su pogled na svet i vizija ljudske prirode ovde izneti suviše fantastični, specifični samo za mene, autora. Možda zato jer sam rođen 22 decembra, kada je Sunce bilo u nultom stepenu Jarca, u prvoj kući, u tačnom trigonu sa Uranom na nula stepeni Device, Mesec na drugom stepenu Raka ...

Onima koji misle da je ovakav pogled na svet fantastičan opisaću jedan događaj iz moje prošlosti koji će im pokazati šta je zaista fantastično. On je mene davno uverio da je realnost ljudske prirode i sveta sama po sebi fantastična više nego što iko može da zamisli.

Krajem 1981. godine, 3. decembra, dok sam bio u snu odjednom me je ukočila sila mnogo veća od mene, san se iznenada zaustavio, probudio me u snu savršeno jasan i lep glas, ispunjavao je ceo prostor oko mene i u meni, kao da je bio sadržan u svemu. Pozvao me po imenu i rekao da je sve u savršenom

redu i da ne brinem za sebe, da mi se javlja na ovaj način kako bi mi stavio do znanja da je u meni i da me vodi; da je apsolutno sve što se događa u mom životu u savršenom skladu s razvojem i da tako treba sve da prihvatam i pažljivo osvestim; „ne traži ništa izvan sebe, u tebi je sve“; rekao je da suštinu svega što postoji nosim u sebi i ispoljiću je svojom zrelošću u skladu sa vremenom.

Zato što je moje astralno telo za to vreme bilo potpuno paralisano, mogao sam samo u mislima spontano da uobličim pitanje: da li je on moja viša svest i kako izgleda. Odgovorio je da jeste i da izgleda kao i ja, kao svaki čovek. U tom trenutku stekao sam utisak da on nadgleda (karmički) razvoj ljudi.

Za to vreme, oko jednog minuta, dok je ovaj čudan susret trajao ni na javi ni u snu, bio sam potpuno paralisan od strane vrlo moćne sile.

Zatim sam se našao u svojoj sobi, u fizičkom telu. Kada sam ustao da zapišem razgovor osetio sam nečije prisustvo koje je tako snažno zračilo energijom da mi se telo kočilo od njenog uticaja. Iako nisam nikoga video, po snažnom energetskom prisustvu znao sam tačno gde se nalazi, da je neka

nevidljiva ili providna osoba bila na dohvat ruke predamnom. Po snažnom blaženstvu i strahopoštovanju, koje je pratilo ceo događaj, znao sam da mi se događa nešto dobro.

Mesec dana kasnije, kada je ovaj događaj već počeo da bledi iz sećanja jer se moj svakodnevni život nastavio normalnim tokom, u budnom snu došao mi je starac sa blaženim, detinjim osmehom u očima, i tokom tri susreta uputio me u praksu meditacije, za koju sam kasnije saznao da je veoma nalik *zazen* i *vipassana* metodi samospoznaje. Od tada sam počeo svakodnevno da je praktikujem. Posle nekoliko meseci „slučajno” sam naišao na fotografiju svog učitelja iz sna i tako se uverio da je on živio i u ljudskom obličju. Ispod njegove slike stajalo je ime koje dotle nisam čuo: Bhagavan Sri Ramana Maharshi.

Posle opisanog događaja život mi je postao čudesna igra otkrivanja skrivenog na otvorenom. Svi događaji u njemu bili su ispunjeni značenjem i porukama koje sam samo trebao da pročitam.

I te čarolije su jednog dana nestale, vreme je opet stalo, kao onda u snu, onaj nevidljivi koji mi se javio i probudio me u

samom snu dok sam sanjao, pojavio se lično, mogao sam da mu vidim lice na javi: moje telo, svaki moj pokret, svi ljudi oko mene, i njihovi životi i misli, cela priroda, sva bića, sve što se događa u prostoru, i sam prostor – to je bio on. Moja budnost više nije bila određeno stanje svesti već sama stvarnost. Bila je sve što jeste - što i ja jesam.

To ste i vi.

Probudite se.

Kada se probudite spoznaćete da je stvaran svet zapravo čudesniji od svake fantazije; da je najviša božanska stvarnost sve što jeste svakog trenutka, da ste vi ta stvarnost, i da je svaki trenutak savršen.

Zato se budnost može dogoditi samo u sadašnjem trenutku, nikada u budućnosti.

Nesavršenstva su samo pokazatelji da niste budni, da ste u ružnom snu. Budući da je sve savršeno, i ona vam pomažu da se probudite.

Ako vam dosadašnja nesavršenstva vašeg života i sveta u kome živite ne pomognu da se probudite, ništa neće.